

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון

משרד

קנין כפרית נאלי

א-כ

10.93 - 11.93

תיק מס'

~~41278/12~~
41278/12

מחלקה

שם תיק: לשכת המנכ"ל מזרחי - בניה כפרית . אותיות א-יכ'

גל-41278/12

מזהה פיזי:

מזהה פריט: 000xlyz

כתובת 2-112-10-5-8

תאריך הדפסה 26/03/2018

**משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי**

ירושלים, א' בכסלו התשנ"ד
15 בנובמבר 1993
סימנו כפר 10554

נתונים על מ.א. בקעת הירדן

אומדן עלות לבניית יח"ד בבקעת הירדן, בגודל 70 מ"ר (כולל מע"מ, לכולל מזגנים ליח"ד):

א. בניית יח"ד + חדר בטחון - 220,000 ש"ח

ב. תשתיות + פיתוח - 30,000 ש"ח

ג. מזגנים - 12,000 ש"ח

סה"כ 262,000 ש"ח

כמו כן רצ"ב השקעותנו בישובי המועצה האזורית בשנים האחרונות כרמת הפרוייקט:

שם הישוב	שם מבצע	תיאור כללי	סכום	תאריך חתימה	תאריך הפעלה	תאריך התחלה	שלב ביצוע
שדמות מחולה	בקעת הירדן	פיתוח בית הכנסת	75,000		12/91		100%
נעמי	בקעת הירדן	הקמת יח"ד (20)	2,770,000	7/92		5/91	
נעמי	בקעת הירדן	פיתוח חצרות ל- 16 יח"ד ו- 2 מלקטים	160,000	12/92	10/92	1/93	95%
נעמי	בקעת הירדן	עבודות תשתיות ופיתוח ליח"ד	500,000	9/92		10/92	95%
משואה	בקעת הירדן	הקמת אולם קהילתי	400,000	5/92	5/92	5/92	100%
משואה	בקעת הירדן	מרכז פיס אזורי - השתתפות	400,000	5/92	5/92	5/93	100%
חמרה	בקעת הירדן	שיפוץ כביש	150,000			2/91	100%
ארגמן	בקעת הירדן	שיפור כביש גישה	150,000			2/91	95%
ארגמן	בקעת הירדן	מזגנים למועדון וספרייה	40,000	1/93	11/92		100%

מזכר

(להתכרות פנימית במשרדי הממשלה)

אל:	מנ"ח הימ"ש - פ.ח.מ"ש	התאריך:	15.11.73
מאת:	אס"ר - פ.ח.מ"ש הימ"ש אג"ה כשרה.	חיק מס:	
הערות:	כף הימ"ש.		

סימוכין:

אשר בעקבות אול"מ אומ"ק אס"ר אג"ה ית"ר כפר"ק
 (הי"ר, כפר"ק) ס"ד א"ג.

האומ"ק אול"מ כולל י.י.מ. אול"מ אג"ה ית"ר -

א. בנין יאז + חז"ם - 220.000 ₪

ב. רשת-ג + שמה - 30.000 ₪

ג. אג"ה - 12.000 ₪

סה"כ 262.000 ₪

כמו כן רצ"ב הימ"ש אג"ה הימ"ש (אג"ה)

הימ"ש (אג"ה) הימ"ש אג"ה.

מכונה

אס"ר (מ.א.)

12.11.21

...

...

...

...

...	...	...
...	...	...
...	...	...
...	...	...
...	...	...

...

...

...

סריכ למחוז : חיפה

ש"ח		סר הכל נומינלי למחוז (סיוע)
ש"ח		סר הכל נומינלי למחוז (חוזים)
ש"ח	75,000	סר הכל נומינלי למחוז (פיקדונות)
ש"ח	75,000	סר הכל נומינלי למחוז

דו"ח הפעלת עבודות במחוז חיפה

לתקופה 01/01/91 עד 15/11/93

שם ישוב	שם מבצע	שם	וחזזה/פיקדון	תאור כללי	סכום	תאריך חתימה	תאריך הפעלה	תאריך התחלה	וביצונו
ושדמות מחולה	ובקעת הירדן ערכו 27003	ופיתוח בית הכנסת			75,000.00	25/12/91			1100 X

דו"ח הפעלת עבודות במחוז ירושלים לתקופה 01/01/91 עד 15/11/93

שם ישוב	שם מבצע	שם	מחוז/פיקדון	תאור כללי	סכום	תאריך חתימה	תאריך הפעלה	תאריך התחלה וביצוע	תאריך סלוב
ונעמי	ובקעת הירדן - מו	987528908	והקמת יח"ד (20)		2,770,000.00	12/07/92	110/05/91		
ונעמי	ובקעת הירדן - מו	981983927	ופתוח חצרות ל-16 יח"ד ו-2 מקלס		160,000.00	31/12/92	120/01/93	129/10/92	1095
ונעמי	ובקעת הירדן - מו	981635923	ועבודות תשתית ופיתוח ליח"ד		500,000.00	23/09/92	120/10/92		1095

סה"כ למחוז : ירושלים

ש"ח		סך הכל נומינלי למחוז (סיוצ)
ש"ח	3,430,000	סך הכל נומינלי למחוז (חוזים)
ש"ח		סך הכל נומינלי למחוז (פיקדונות)
ש"ח	3,430,000	סך הכל נומינלי למחוז

דו"ח הפעלת עבודות במחוז ירושלים לתקופה 01/01/91 עד 15/11/93

שם ישוב	שם מבצע	שם	מחוז/פיקדון	תאור כללי	סכום	תאריך חתימה	תאריך הפעלה	תאריך התחלה	תאריך וביצוע	שלב
זמזואה	ובקעת הירדן - מון	981483928	והקמת אולם קהילתי		400,000.00	126/05/92	131/05/92		100 ז	
זמזואה	ובקעת הירדן ערבו	715503934	ומרכז פיס אזורי - השתתפות		400,000.00	110/05/93	131/05/92		100 ז	

סה"כ למחוז : ירושלים

ש"ח		סך הכל נומינלי למחוז (סיוצ)
ש"ח	400,000	סך הכל נומינלי למחוז (חוזים)
ש"ח	400,000	סך הכל נומינלי למחוז (פיקדונות)
ש"ח	800,000	סך הכל נומינלי למחוז

דו"ח הפעלת עבודות במחוז ירושלים לתקופה 01/01/91 עד 15/11/93

שם ישוב	שם מבצע	מחוז/ה/פיקדון	תאור כללי	סכום	תאריך חתימה	תאריך הפעלה	תאריך התחלה וביצוע	שלב
יחמרה	ובקעת הירדן ערבו	20412	ושיפוז כביש	150,000.00	128/02/91		100	

סה"כ למחוז : ירושלים

ש"ח		סך הכל נומינלי למחוז (סיוע)
ש"ח		סך הכל נומינלי למחוז (חוז'ים)
ש"ח	150,000	סך הכל נומינלי למחוז (פיקדונות)
ש"ח	150,000	סך הכל נומינלי למחוז

דו"ח הפעלת עבודות במחוז חיפה

לתקופה 01/01/91 עד 15/11/93

שם ישוב	שם מבצע	וחוזה/פיקדון	תאור כללי	סכום	תאריך חתימה	תאריך הפעלה	תאריך סלוב	שם ישוב
וארגמן	ובקעת הירדן ערבנו	20404	ושיפור כביש גישה	150,000.00	125/02/91		1095 ז	וארגמן
וארגמן	ובקעת הירדן - מו	736346925	ומזגנים למועדון וספריה	40,000.00	111/11/92	105/01/93	1100 ז	וארגמן

סה"כ למחוז : חיפה

ש"ח		סך הכל נומינלי למחוז (סיוע)
ש"ח	40,000	סך הכל נומינלי למחוז (חוז"ם)
ש"ח	150,000	סך הכל נומינלי למחוז (פיקדונות)
ש"ח	190,000	סך הכל נומינלי למחוז

לשכת שר הבינוי והשיכון

ירושלים, ל' בחשוון תשנ"ד
14 בנובמבר 1993

לו"ז סיור שר הבינוי והשיכון בבקעת הירדן בתאריך 16.11.93

- 08:30 - 09:30 - מושב נעמה - פגישה עם הנהלת הישוב - שכונה חדשה
- 16 יח"ד. שיחה עם תושבים - נושא: אוטונומיה.
- 09:45 - 10:45 - קבוץ גלגל - הנהלת הקבוץ - בנית יח"ד נוספות.
- 10:45 - 11:45 - מושב תומר - הנהלת הישוב - בנית יח"ד נוספות.
- 12:00 - 12:30 - סיור באולם האירועים.
- 12:30 - 13:30 - דיון: שיכון, בעיות אזוריות, ארוחת צהרים.

העתקים: מנכ"ל המשרד
מנהל מ"י
מנכ"ל מע"צ
ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)

הפועצה האזורית באר-טוביה

טל. 583688, 08-583701-5, פקס. 08-583677 - איזור התעשייה באר-טוביה מיקוד 70900

כז' בחשון תשנ"ד
11 בנובמבר 1993

לכבוד
מר יאיר צבן
שר הקליטה

א.ג.

הנדון : קליטה נוספת בבת חצור

אנו מוחים על כוונתכם לאכלס עוד מספר רב של משפחות באתר בת חצור.

קלטנו השבוע 26 משפחות בקשיים רבים.

בעיות לימודי הילדים לא פתורות. באתר כיום למעלה מ- 800 ילדים הנשלחים כל יום ל- 18 בתי ספר שונים.

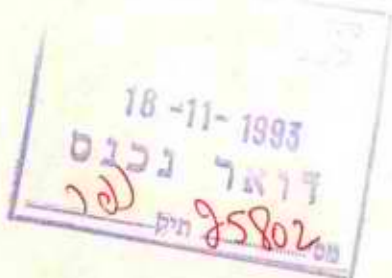
אין כושר קליטה נוסף למועדוניות, למבנים לנוער, לקשישים ולפעילות קהילתית. לא יתכן לזרוק אנשים ל- 23 מ"ר מבנה מגורים ולא לספק להם תנאים קהילתיים.

זו שערוריה שלא מתקבלת על הדעת ונתנגד לכך כל עוד העניין לא מוסדר עם הרשות המקומית.

בכבוד רב,

חנן חסיד
ראש הפועצה

העתק : למנכ"ל משרד השיכון.
מנכ"ל משרד הקליטה.
מנכ"ל משרד החינוך.
מנכ"ל משרד הרווחה.
מנכ"ל משרד הפנים.
מנכ"ל עמידר.

INTERNATIONAL CONFERENCE

ON THE HISTORY OF THE HUMAN MIND

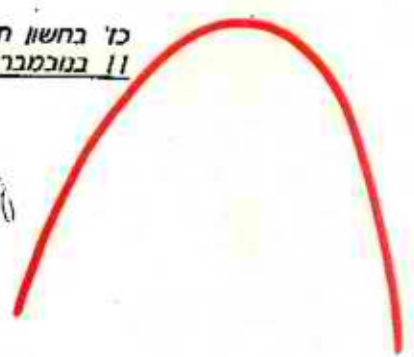

הפועל'צה האזורית באר-טוביה

טל. 583688, 5-583701-08, 075. 08-583677 - איזור התעשייה באר-טוביה מיקוד 70900

כ" בחשוון תשנ"ד
11 בנובמבר 1993

לכבוד
מר יאיר צבן
שר הקליטה
א.ג.

לכבוד
מר יאיר צבן
שר הקליטה
א.ג.

הנדון : קליטה נוספת בבת חצור

אנו מוחים על כוונתכם לאכלס עוד מספר רב של משפחות באתר בת חצור.
קלטנו השבוע 26 משפחות בקשיים רבים.

בעיות לימודי הילדים לא פתורות. באתר כיום למעלה מ- 800 ילדים
הנשלחים כל יום ל- 18 בתי ספר שונים.

אין כושר קליטה נוסף למועדוניות, למבנים לנוער, לקשישים ולפעילות
קהלית. לא יתכן לזרוק אנשים ל- 23 מ"ר מבנה מגורים ולא לספק
להם תנאים קהילתיים.

זו שערוריה שלא מתקבלת על הדעת ונתנגד לכך כל עוד העניין לא
מוסדר עם הרשות המקומית.

בכבוד רב,

ראש המועצה
אילן חסיד

העתק מנכ"ל משרד השיכון.
מנכ"ל משרד הקליטה.
מנכ"ל משרד החינוך.
מנכ"ל משרד הרווחה.
מנכ"ל משרד הפנים.
מנכ"ל עמידר.

משרד הביטחון והגנה
לשכת הנגישות
11-11-1993
דואר נכנס
מס' 25560 תיק 227

11/21

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל:	התאריך	11/9/44
מאת:	תיק מס'	מנהל שכה ציטבתן
הנדון:	מנהל בעלפריק	
צמ"א - מיק"אן - 8'ק"א"מ באשקלון		

סימבון:

עבד למסבאן טז מר טאבי נעמ"א
 מדבר מושב בככה, עמ"אן
 ועמ"אן

מנהל בעלפריק
 ז. מנהל

ברכה

אגודה שיתופית להתישבות קהילתית בע"מ

ד.נ. לב שומרון מיקוד 44835
טל/פקס: 02-971222 טל: 02-972045

17 באוקטובר 93
ב' בחשון תשנ"ד
שכ-11

ל
ה
ה

לכבוד
מר בנימין בן אליעזר
שר הבינוי והשכון
שכ' שיר ג'רח
ק.הממשלה
ירושלים

א.נ.

הנדון: עמיגור - תיקון ליקויים באשקוביות.

אינני מעונין להעלות במכתבי את השתלשלות האירועים, ההתכתבות העניפה ותוכן הפגישות ביננו ובין מנהל חברת עמיגור בירושלים.

אשתדל לתמצת ולציין בקצרה שכל התחיבויותיה של חברת עמיגור כלפי המשתכנים לא קוימו עד היום.

מתחילה ניבנו האשקוביות בצורה לא תקינה. הדיירים באשקוביות אלה אף שמשכמים את דמי השכירות לחברת עמיגור, סבלו קשיים רבים בחורף וזו בלשון המעטה. דליפות ועובש מנת חלקם, תחתית האשקוביות פרוצה לרוח, הגג דוכף והקירות העכו "ירוקת". מר הכוי מחברת עמיגור התחייב לא אחת לתקן ואף הקציב תקציב ומועד לתיקונים אך לא עמד בכך... הדיירים פנו אליו וכן המזכירות פעמים רבות וכן התקיימו פגישות שבהן הובטח לנו שבחודש 9/93 הוא התאריך הסופי לתיקוני הנזקים, לצערי דבר לא בוצע ולא מומשה הבטחתו. לאחרונה התבררתי על ידו כי המבנים האלה עוברים "מתחמו".

אני רואה בכל משום זיכזוכ, פגיעה בדיירים (ביניהם אלמנתו של יעקב ברכה הי"ד שנרצח) ולעג לרש.

אני פונה לכבודו להתערב במקרה זה ולאכץ את מר אבי הכוי לבצע את התיקונים הנדרשים (עוד לפני בוא החורף ולתת אחריות לתיקונים במועד סיומם).

בכבוד רב,
אבי שמכה
מזכיר הישוב

העתקים:

- מר אריה מזרחי - מנכ"ל משרד השכון שכ' שיר ג'רח י"ם
- מר אבי הכוי - מנהל סניף עמיגור רח דב גרונר 17 ירושלים
- מר יענקלה - עמיגור רח' דב גרונר 17 ארמון הנציב

08-11-1993
נכנס
25407

CLASSIFICATION
EXEMPT FROM AUTOMATIC
DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

SECRET
EXEMPT FROM AUTOMATIC
DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

DECLASSIFICATION AUTHORITY - 50 CFR 171.16

This document is classified "Secret" because it contains information the disclosure of which is so related to the national defense as to require protection against unauthorized disclosure.

It is the policy of the United States Government to release this information to the maximum extent possible without prejudice to the national defense.

Information in this document is exempt from automatic downgrading and declassification because it is information the disclosure of which is so related to the national defense as to require protection against unauthorized disclosure.

Information in this document is exempt from automatic downgrading and declassification because it is information the disclosure of which is so related to the national defense as to require protection against unauthorized disclosure.

Information in this document is exempt from automatic downgrading and declassification because it is information the disclosure of which is so related to the national defense as to require protection against unauthorized disclosure.

Information in this document is exempt from automatic downgrading and declassification because it is information the disclosure of which is so related to the national defense as to require protection against unauthorized disclosure.

SECRET
EXEMPT FROM AUTOMATIC
DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

SECRET
EXEMPT FROM AUTOMATIC
DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
-9-11-1007
מס' התיק 3(96)

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

תאריך: 9/11/93
מס' פניה: 4535

נא לציין מס' פניה
בתשובתך

לכבוד

.....
..... 20.11.93
..... 3

א.ג.נ.

הנדון: סיוע בהמשך זכיהת המיטה זקנה חוארי
.....
לוטה מכתבו של גליל שחי
.....
מתאריך 1/11/93

- אנה בדוק והעבר הערותיך למכתב המצורף.
  - אנה השב תשובתך ישירות לפונה.
  - העתק מהתשובה יש לשלוח ללשכת המנכ"ל.
  - העתק תשובה נוסף יש לשלוח ללשכת השר
- ..... בציון מס' פניה.

בכבוד רב,
ב/חני

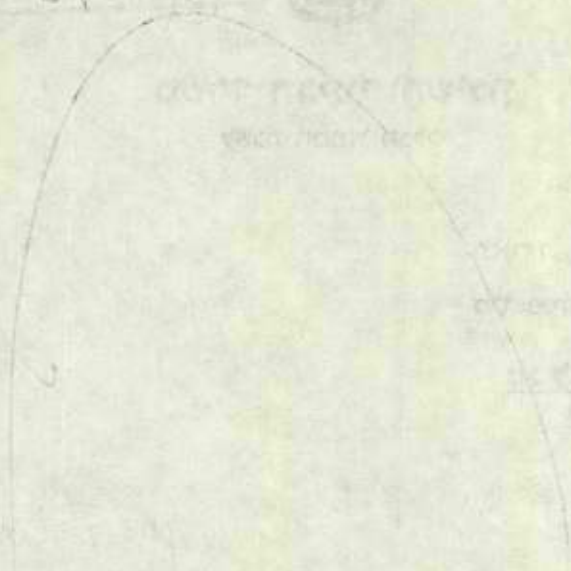
ע/המנהל הכללי

Handwritten scribble at the top left corner.

Handwritten text, possibly "C/101".

Handwritten text, possibly "COMPTROLLER GENERAL".

Handwritten text on the right side, possibly "OFFICE OF THE".

Handwritten text on the right side, possibly "COMPTROLLER GENERAL".

Faint, illegible handwritten text in the lower middle section.

Faint, illegible handwritten text in the lower left section.

Faint, illegible handwritten text at the bottom right.

Faint, illegible handwritten text at the bottom right.

המועצה האזורית בקעת בית שאן
 י.ד.אר.נע.בית.שאן - טל. 06-539850
 פקס: 06-539862

יז חשון תשנ"ד
 1 נובמבר 1993

לכבוד
 מר אריה מזרחי
 מנכ"ל משרד השיכון
 משרד השיכון, ת.ד. 18110
י.ר.ש.ל.י.ס. 91911

א.נ.,

שלום רב,

הנדון: סיוע המשרד לכביש הגישה לגני חוגה

בימים אלו מסתיימות העבודות על כביש הגישה בגני חוגה.

אנו מבקשים השתתפות המשרד כפי שסוכם בביקורך באזור
 ביוני 1993 בסכום של 250,000 ש"ח.

מאחר ואנו מבצעים עבודות רבות עם מע"צ מחוז הצפון, אנו
 מציעים ומבקשים להעביר הסכום האמור בצורת התחייבות חתומה
 של המנכ"ל.

מכל מקום העברת התחייבות למע"צ בהקדם הינה הכרחית.

תודה על הטיפול המסור.

בברכה,
 יגאל שחל
 ראש המועצה

העתק: אינג' אלי רונן - מהנדס מחוז הצפון - מע"צ.
 מר יצחק הרשקוביץ - מ"מ מהנדס המחוז - מע"צ.
 הגב' יעל שאלתיאלי - גזברית המועצה.
 הגב' רותי פרום - מהנדסת המועצה.
 יש/רב/942

המסמך אינו חתום על ידי ראש המועצה האזורית בקעת בית שאן.

משרד הבינוי והשיכון

לשכת המנחל הכללי

תאריך: 9/11/93

מס' פניה: 4535

נא לציין מס' פניה בתשובתך

לכבוד

.....
.....
.....

א.ג.נ.

הנדון: סוף דו"ח סכר אבנים המים זמני חארה

לוטה מכתבו של יצחק שמו

מתאריך: 1/11/93

אנא בדוק והעבר הערותיך למכתב המצורף.

אנא השב תשובתך ישירות לפונה.

העתק מהתשובה יש לשלוח ללשכת המנכ"ל.

העתק תשובה נוסף יש לשלוח ללשכת השר

בציון מס' פניה: .....

בכבוד רב,

ד"ר חני

ע/המנחל הכללי

משרד הביטחון והשיכון
לשכת המנהל הכללי

9/11/93

תאריך:

4535

מס' פניה:

לכבוד

למח' שחר

ראש מי.א. ביקור בית ש"א

ביני בית ש"א

א.ג.ב.

הנדון:

סי' 8 - אג' חזקה

הועבר לבדיקה.

9/11/93

מכתבך אל לשכת המנכ"ל מיום

עם קבלת התוצאות נודיעך.

בכבוד רב

ק/חנני

ע/המנהל הכללי

המועצה האזורית בקעת בית שאן
 דאר נע בית שאן - טל 06-539850
 פקס: 06-539862

יז חשוון תשנ"ד
 1 נובמבר 1993

לכבוד
 מר אריה מזרחי
 מנכ"ל משרד השיכון
 משרד השיכון, ת.ד. 18110
 ירושלים 91911

א.נ.,

שלום רב,

הנדון: סיוע המשרד לכביש הגישה לגני חוגה

בימים אלו מסתיימות העבודות על כביש הגישה בגני חוגה.

אנו מבקשים השתתפות המשרד כפי שסוכם בביקורך באזור ביוני 1993 בסכום של 250,000 ש"ח.

מאחר ואנו מבצעים עבודות רבות עם מע"צ מחוז הצפון, אנו מציעים ומבקשים להעביר הסכום האמור בצורת התחייבות חתומה של המנכ"ל.

מכל מקום העברת התחייבות למע"צ בהקדם הינה הכרחית.

תודה על הטיפול המסור.

בברכה,
 יגאל שחר
 ראש המועצה

משרד השיכון
 לטובת חשבונות
 08-11-1993
 דואר נכנס
 מס' 25417 תיק 22

העתק: אינג' אלי רונן - מהנדס מחוז הצפון - מע"צ.
 מר יצחק הרשקוביץ - מ"מ מהנדס המחוז - מע"צ.
 הגב' יעל שאלתיאלי - גזברית המועצה.
 הגב' רותי פרום - מהנדסת המועצה.
 יש/רב/942

מס' 25417 תיק 22

כפ
102

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי ורשומים
יג' בחשון התשנ"ד
28 באוקטובר 1993
סימנו כפר 10443

אל: מר י. שוורץ - מ"מ ראש המינהל לבניה כפרית

שלום רב!

הנדון: בינוי בקיבוץ ברעם

מצ"ב תכתובת בנושא.

התבקשתי ע"י המנהל הכללי לפנות אלייך בנושא זה ולהודיעך שלאחר שקילת
הסוגיה הוחלט על מימון של 100% מעלות הקמת המקלט ע"י משרד הבינוי
והשיכון.

לטיפולך

בכבוד רב,

מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל

העתק: מר א. ולנסי - ראש המוא"ז גליל עליון
גב' א. קימחי - בניה כפרית

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל: מר י. אסף - ד. מנצ'ח
התאריך: 19.9.93

ממאת: אלמנה - ינון התינוק אנויה כשפיג .
תיק מס' כשפ 10159

העיון:
הינוי בקיבול ברומ.

סימוכין:

אנו התינוק אנויה כשפיג
* מספר אנויה בטחוניג + מקום - הולדו הובא
ד: נפטי. הולדו כשפיג של התינוק אנויה, אשר
מספר הולדו זהו של התינוק.
* הולדו הולדו כשפיג - התינוק כשפיג, 94,
הכסף אמרנו הולדו.

בהכרה.

אלמנה קמיה.

24407
פורמל
34449

in order - 1912
1912 - 1913

1912 - 1913

The following is a list of the names of the
persons who were members of the
of the year 1912 - 1913
and the names of the persons
who were members of the
of the year 1913 - 1914.

1

1912 - 1913

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

ירושלים, כו' באלול התשנ"ג
12 בספטמבר 1993
סימנו כפר 10159

אל מר י. שוורץ, מנהל מינהל לבניה כפרית, (בפועל)

שלום רב,

הנדון: בינוי בקיבוץ ברעם
סימוכין פנית מר א. ולנסי, ראש מועצה אזורית גליל עליון

בהתאם להנחית המנכ"ל, אבקשך להורות על בדיקת בקשת מר א. ולנסי כמפורט

במכתב המצ"ב.

אשר
בין
אלו

בברכה שנה טובה,

יגאל אסף
עוזר המנכ"ל

העתק: מר א. ולנסי, ראש מועצה אזורית גליל עליון

מועצה אזורית הגליל העליון

באר נע 2 הגליל העליון טל. 06-945611 פקס. 06-945637

31.8.93
26-2/9

חוקים
קניין
הנדון: בינוי בקיבוץ ברעם

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

שלום רב

בהמשך לשיחתנו בנושא, ברצוני להביא לידיעתך את הקושי המיוחד בו נמצא קיבוץ ברעם.

1. הקיבוץ החליט לבנות שיכון בכוחות עצמו, שלא במסגרת ה-1040. בהיותו בקו עימות, מחוייב הישוב בבניה בטחונות של הדירות ובבניית 2 מקלטים (עבור 32 יח"ד).

2. לבניה אין כיסוי לנושאים הבאים:
א. תוספת לבניה בטחונות לדירור
ההקצבה ל-10,000 ש"ח לדירה אינה תואמת את החלטת ועדת המנכ"לים להפרש לבניה בטחונות בשיעור 17%.

ב. מיקלוח
כל המכרזים בשנה האחרונה למקלט ק-1 בגליל העליון וברמה"ג היו סביב 370,000 ש"ח. ההקצבה ל-170,000 ש"ח למקלט X 2 מקלטים פותחת פער מימון שאינו מאפשר לקיבוץ לבצע את המקלטים.

ג. תשתית
דרושה השתתפות המשרד כמקובל.

3. בפרוייקט ה-1040 תיקצב המשרד את 3 הנושאים בעלויות מלאות וריאליות ואין כל הצדקה להפליה בגין בניה עצמית בקיבוץ ברעם.

אליה יזיני

כנני לא כחש גנוח באחד כנני
וגם איש אפג'ן עקני-ט כנני.
גזרי טני הסני' איתן. 1001-1
כנני.

בברכה
ולנס' אחרון
ראש המועצה

י.א.

07-9-1993
23443

כ"ה
ל"ג

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי, ירושלים, יא' בחשוון התשנ"ד
26 באוקטובר 1993
סימנו 10428 כפר

אל מר ישראל שורץ, ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)

שלום רב,

הנדון: פיתוח ציבורי בבני יהודה

מצ"ב מכתבו של מר דדי עופר מיום 20/10/93 למנהל הכללי.

התבקשתי ע"י המנהל הכללי להודיעך על החלטתו לסייע לשוב עפ"י המצויין
במכתב.

יש לשקול את הכנסת העלויות הכספיות הנדרשות לסיוע זה, למסגרת
התקציבית של השנה הבאה.

לטיפולך.

בכבוד רב,

מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל

העתק: מר דדי גופר, ועד בני יהודה (מרכז כפרי בני יהודה, רמת הגולן
12484)

רמת הגולן 12484 טל. 06-763537

ה' בחשון תשנ"ד
20 באוקטובר 1993

Handwritten signature: דוד גופר

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

שלום רב,

הנדון: פיתוח ציבורי ובני יהודה

1. לשמחתינו, אוכלסה השכונה הפנימית החדשה בישוב, ונכון להיום מתגוררות 150! משפחות ובני יהודה. כמו כן התחילה מכירת יחידות הדיור החדשות הנבנות על ידי משרד השיכון בסמוך לגדר המערכת הנוכחית.
2. האיכלוס שבוצע, וזה הצפוי משנה סדרי גודל משתמשים במבני הציבור הקיימים ומחריף את הבעיה הקיימת.
3. אנו מבקשים סיוע ממשרד השיכון.
- א. הקמת מועדון/אולם תרבות שיאפשר לקהילה להיפגש ולפעול ביחד.
  1. הגדלת מבנה הצרכניה שעד היום היה קטן מדי, ועכשו לוחץ.
  - הגדלת המבנה צפויה להגיע לעלות של כ-70,000.00 ש"ח.

להתייחסותכם האוהדת, נודה.

בברכה
דד
דדי גופר
ועד בני יהודה

העתקים:
יהודה וולמן-ראש המועצה
גיורה רייכלר-מהנדס המחוז-משהב"ש

משרד הבינוי והשיכון ירושלים
סכת המנדלי הכחלי
25-10-1993
דואר
24872
כמ

ל"ה אדר א' תש"ח
ב' חשוון תש"ח

אשר
אשר
אשר
אשר

אשר

אשר

אשר
אשר
אשר
אשר

אשר
אשר
אשר

אשר

אשר
אשר
אשר

אשר

אשר
אשר
אשר

אשר
אשר
אשר
אשר

אשר

אשר

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ט' בחשוון התשנ"ד
24 באוקטובר 1993
סימננו כפר 10408

לכבוד
מר דוד לוי
ראש המועצה
בקעת הירדן

שלום רב,

הנדון: סיכום סיור המנכ"ל בבקעת הירדן
סימוכין: מכתבך מיום 18/10/93

התבקשתי ע"י המנהל הכללי להודיעך, כי בהקשר לסעיף ב' במכתבך, לא ניתן יהיה לסייע להשלמת מבנה הפיס בשנה הנוכחית, מפאת מגבלות התקציב.

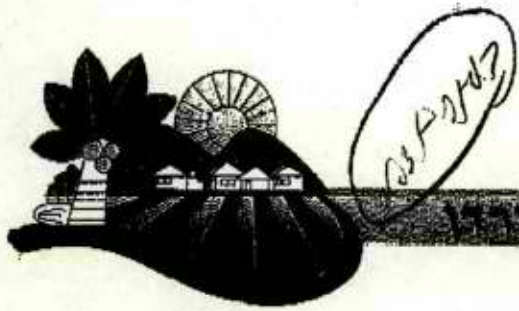
יחד עם זאת, במסגרת גיבוש תוכנית העבודה של המינהל לבניה כפרית לשנת התקציב הבאה, תשקל בקשתך לסיוע במגמה חיובית.

לידיעתך.

בכבוד רב,

מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל

העתק: מר ישראל שוורץ, ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
גב' אסנת קמחי, בניה כפרית (בצירוף החומר)

ג' חשון, תשנ"ד;
כ' 18-אוק-1993
תיק: משרד השכון

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל משרד השכון
קרית הממשלה
ירושלים

שנוט ונ,

הנדון: סיכום סיור המנכ"ל בבקעת הירדן

קבלתי את סיכום הדיון לסיור בבקעה בתאריך - 5/10/93.

ברצוני להעיו שוני וזעו ות לסיכום הנ"ל :

א. טעיף 2 - מבנה מפעל הפיס - בקשה המועצה האזורית היא - לקבל תקציב לושלמת מבנה חפיס ולא להקמתו.

ב. בקשתנו לסיוע הינה לשנת הכספים 93 ולא לשנת הכספים 94. זאת כדי להספיק ולסיים את המבנה ולאפשר שימוש במבנה עוד השנה.

מקוה שאכן זאת היתה כוונתך בסיכום הסיור ואכן תעשה מאמץ לסייע כפי שבקשנו.

בברכה,
דוד בן ישי
ראש המועצה

העתק: דודי בן ישי - מהנדס המחוז
ע. דובקין
מגי מירדק
כמיסה חיים
רפי טולדנו

משרד הבינוי והשיכון ירושלים
לשכות המנהל הכללי
20-10-1993
דואר נכני

24752

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, כו' בתשרי התשנ"ג
11 באוקטובר 1993
סימוכין: סכמ 10335

Handwritten notes in the top left corner, including a large checkmark and some illegible text.

סיכום סיור המנכ"ל במועצה האזורית נהשת הירדן מיום 05/10/93

נוכחים: משהב"ש - א. מזרחי, ד. בן ישי, ע. דובקין
ראש המועצה - [redacted]

1. קרוואנים לצרכי ציור

החלטה:
מהנדס המחוז של המינהל לבניה כפרית יכין רשימה מפורטת של קרוואנים הדרושים לצרכי ציור.
החלטה בנושא תגובש בהתאם לרשימה.

2. מכנה פיס קהילתי

בקשת המועצה האזורית היא לקבל תקציב בסך 650,000 ש"ח להקמת מבנה פיס קהילתי.

החלטה:
הנושא ידון במסגרת גיבוש תוכנית לשנת 1994.

3. תוכנית עבודה שנת 1994

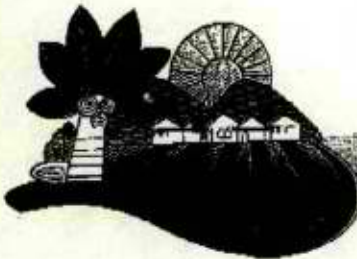
החלטה:
במסגרת גיבוש תוכנית עבודה של המינהל לבניה כפרית, מתבקשת המועצה האזורית להעביר למשרד סדר עדיפויות לביצוע פרויקטים בשנה הבאה.

טיפול סעיפים 1-3: ד. בן ישי - מחוז ירושלים

לר"ז: 1/1/94

נרשם ע"י: עמית דובקין

העתק: נוכחים
תיק סיכומים
בקרה ומעקב

אומרים בן לבקעת הירדן

ב' חשוון, תשנ"ד
13:52 א' 17-אוק-1993

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל מ. השכון
משרד השכון
ירושלים

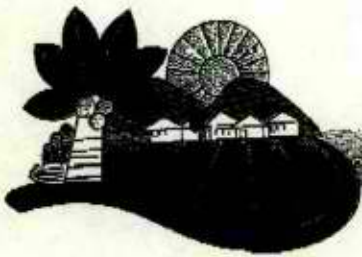
שלום רב,

ראשית - ברצוני להודות על ביקורך בבקעת-הירדן בחוה"מ סוכות.
בימים אלה, כשראשי העויוו. טו וויים על תכנינו שלום, טרודים תושבי הבקעה לא
פחות בשאלה על עתידם ועתיד האזור והסקנת הבוללת.
כמי שמבין את צרכי השטה ואמון על עשייה ורניה - תרם ביקורך וסייע בידינו
להביא את מסר המחשנה לתושבי בקעת הירדן - ועל כך תבוא על חברכה !

על פי בקשתך, רצ"ב סדר העדיפויוו לריצוע התכנית אשר הוגשה למשרד ושנון
בביקורך ורקעה:

- כבישים ראשיים** - חסדר נקרט לפי עומס התנועה העוברת בכביש.
1. **כביש חבקעה** - נביש מסי 90 הרחבה לכביש 4 מסלוכים.
  2. **חוצה שומרון** - הקטע צומת מגדלים למעלה אפרים - סיבובים חסוכנים, כביש
צר וט סכנת מפולת סלעים בחורף.
  3. **כביש אלון** - קטע גיתית-מכורה-חמרה תיקון גשרים הנסגרים מידי חורף.

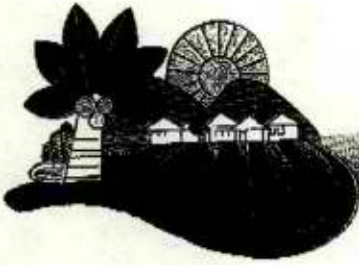

עבודות כלליות - סדר עדיפויות :

1. אולס ארועים וספורט מרכזי
2. תאורת רחובות בישובים
3. מגרסי כדורסל
4. שפוף ואיטוס גגות במבני ציבור לפי סדר עדיפות הבא:
מחוז ירושלים - חמרה, מכורה, נתיב הגדוד, פצאל, משואה, יפית
מחוז חיפה - בקעות, כפר מחולה, שדמות מחולה, רועי
5. השלמת בניה בנעמה - מזוג אויר.
6. השלמת מועדון בקבוץ גלגל.
7. הרחבת מועדונים בישובים - פצאל ותומר.
8. בריכות שחיה - מחוז ירושלים - נעמה, גיתית
מחוז חיפה - שדמות מחולה, רועי

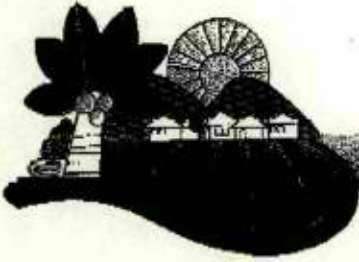
אומרים כן לבקעת הירדן

סכני ציבור בישובים המטוקמים ביח"ד:

שם הישוב	מס' יח"ד	לשימוש ציבורי	דרישה לקרואנים (קרואן=2 מגורונים)
מושב תומר	- 2 -	משפחתונים	
מושב פצאל	- 3 -	2-משפחתון 1-הנח"ש	2-קרואנים שהם 4 מגורונים
מושב יפית	- 4 -	1-משרד 1-מ.נוער 1-ביכ"נ 1-צה"ל	2-קרואנים שהם 4 מגורונים
מושב חמרה	- 1 -	ביכ"נ	1 קרואן
מושב גיתית	- 1 -	צה"ל	1 קרואן
מושב מכורה	- 1 -	צה"ל	1 קרואן
כפר מחולה	- 5 -	1-מרפאה 2-צה"ל 2-מ.נוער	3 קרואנים שהם 6 חדרי מגורונים
שדמות מחולה	- 5 -	1-מרפאה 2-פעוטונים 2-צה"ל	3 קרואנים שהם 6 חדרי מגורונים
מושב ארגמן	- 2 -	1-משרד 1-מרפאה	1 קרואן שהוא 2 מגורונים
מושב רועי	- 2 -	1-מרפאה 1-מ.נוער	2 קרואן שהוא 4 מגורונים
מושב בקעות	- 2 -	1-מרפאה 1-מ.נוער	2 קרואן שהוא 4 מגורונים

אומנים כולל לבעת תמונה

למשרדי המועצה דרושים - 4 - קרוואנים למטרות הבאות:-

1. לשחיית סירי השדות
2. לשחיית נהגי אוטובוס ומסיעי מערכת החינוך ליד ביה"ס גפנים
3. משרד למועצה הדתית
4. מחלקת תברואה

לטיפולך המסור.

בברכה
 דוד כו
 ראש המועצה

24/10

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל:	אסר קואחי
מאת:	איקי תימור
הנדון:	ספר אפיפיון עסקי אופר 94 א.א "בני ישראל"
סימכון:	
התאריך:	21/10/93
חיק מס:	

אב"ם אסר קואחי

כאשר א.א. בני ישראל

אופר.

איקי תימור

א.א. אב"ם

~~א.א. אב"ם~~

ועצה אזורית "בני שמעון"

תחם רחב קמה דו הורר, והקוד המזעמי, מורדון 047-014911, סמסו 0415017 07

ה' בחשוון תשנ"ד
 20 באוקטובר 1993

לכבוד
 מר מיקי הימלפרב
 נ. מנכ"ל
 משרד הבינוי והשיכון
 י ר ו ש ל י ם

א.נ..

הנדון: סדר עדיפויות לתכנית עבודה 1994
 מ.א. "בני שמעון"

סימוכין: מכתבך מנל 10308 מיום 3.10.93

אני מברך על יוזמת המשרד לגשת לתכנון מסודר בנושאי בינוי ושכון, תשתיות ומבני צבור במועצות האזוריות.

בטרם אפרט בקשותינו לשנת 94, שאני הערות :

1. רשימת הבקשות אינה כוללת נושאי שיכון, שכן בנושא זה המושבניקים פועלים כפרטים ואילו הקיבוצים לצערנו הרב, "כל קבוץ לנפשו", מול הבנק המרכזי, שכרוב המקרים אינו מפשיר את הזכאויות שהמשרד מאשר לו.
2. בתוך הרשימה, אינני יכול לקבוע סדר עדיפויות בין היישובים עצמם. התכנית הקונקרטית תצטרך להתברר עם אנשי המחוז כאשר נדע מה עומד לרשותנו.

א. בקשות היישובים הקבוציים לשנת 94 :

תקציב מבוקש בש"ח	מ"ר	הפרוייקט	הקבוצ
840,000	1,200	כבישים פנימיים + דרך גישה לבי"ס	<u>בית קמה</u> :
700,000		בית מוסדות	<u>זביר</u> :
210,000	3,000	כבישים, הרחבה ושפוף	
700,000		בית סיעודי לחברים קשישים	<u>חצרים</u> :
455,000	6,500	כבישים שיפוף והרחבה	
120,000	1,000 מ"א	החלפת קוו ביוב	
285,000		דרך הקפית	<u>ברמים</u> :

מרכז ג'ו אלון בקרו באוג'און [תרכות הבזא'ק!]

לידיעת הארץ והכרת האזור ליד קיבוץ להב ד.ג. הנגב 85335 70. 913322-057

תדהר תאשור שומריה

משרד הבינוי והשיכון
 לשכון המ...
 21000

זעצה אזורית "בני שמעון"

וסת בית קמה דג הנגב, מיקוד 85300, טלפון: 057-915811, פקס: 057-915831

- 2 -

- 600,000
- 300,000
- 700,000
- 450,000
- 700,000
- 450,000
- 3,000,000

להב : גמד מרכז תרבות- אודיטוריום אזורי
כבישים שיפוץ והרחבה, כביש כניסה

משמר הנגב: בית מוסדות
כבישים הרחבה ושיפוץ

שובל : בית סינודי לחברים קשישים
כבישים הרחבה ושיפוץ

שומריה : בניית חדר אוכל

ב. בקשות הישובים המושביים

"מושבי יחדיו": ברוש, תדהר ותאשור - מרכז ספורט

- 277,500 ש"ח
- 402,000
- 250,000

שיקום בריכת שתייה
קרוי הבריכה, מלתחות ומערכת חימום מים
הרחבת מערכת כבישים

מושב נבטים: הוספת חדרים וסדנאות לאולם הספורט - 300 מ"ר
והסבתו למתנ"ס

- 500,000
- 400,000

סלילת כבישים מחברי שכונות

בברכה,

שמוליק קדמון
ראש המועצה

תדהר   תאשור   שומריה

מרכז גיו אלון
לידיעות הארץ והכרת האזור
בקרן באוגיאון לתרבות הבדואים!
ליד קיבוץ להב ד.ו. הנגב 85335, 70. 057-913322

דשיבת שר הבינוי והשיכון

ירושלים, ה' באלול תשנ"ג
22 באוגוסט 1993

סיכום פגישה בין שר הבינוי והשיכון
לבין ראש המוא"ז בני שמעון בתאריך 9.8.93

משתתפים: ישראל שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
יוסי קופ - סמנכ"ל תכנון, מע"צ
שרה אהרון - בניה כפרית
משה יעקובי - סגן מנהל ממ"י מחוז הנגב

1. הרחבת שטח שיפוט הישוב רהט בפרט וישובי הבדואים באיזור "בני שמעון" בכלל.

א. יוכן מסמך מפורט ע"י ראש מינהלת הבדואים בדרום בנושא, יוזמת המינהלת לצרוף 1000 ד' לשטח שיפוט לקיה מקרקעות המוא"ז בני שמעון.

ב. כמו כן יוכן מסמך מפורט בנושא שכונות 35 ו-36 המגיעות עד לקיבוץ שובל והתייחסות להתפתחות רהט למזרח ולא למערב.

ג. באחריות, מנהל מינהלת הבדואים.

ד. ביצוע, תוך שלשה שבועות.

2. ביצוע הקצבה לבינוי מרכז מורשת יהדות קוצ'ין כנבטים

א. בהתאם להחלטת שר הבינוי והשיכון בדבר אישור השתתפות על סך 250,000 ש"ח לבנית מרכז מורשת יהדות קוצ'ין כנבטים, הבניה הכפרית תעביר בחודש ספטמבר 1993 סך של 100,000 ש"ח ואת היתרה במסגרת התקציב לשנת 1994.

ב. באחריות, מנכ"ל המשרד.

ג. ביצוע, תוך שלשה שבועות.

3. כביש גישה ל"א.ס.פ. דודאים" לרגל הפיכתו לאתר סילוק אשפה ארצי

א. הנושא ידון במגבלות התקציב, לקראת הערכות המשרד לשנת 94.

ב. באחריות, מנכ"ל המשרד.

ג. ביצוע, בשנת 94.

4. מתנ"ס בני שמעון

- א. השר מאשר 170 אלף ש"ח בשנת 94, בהתאם למגבלות התקציב.
- ב. באחריות, מנכ"ל המשרד.
- ג. ביצוע, בשנת התקציב 94.

כביש בית קמה - אשל הנשיא

- א. השנה כבר בוצע שיקום של הקטע מבית קמה ועד רהט.
- ב. יש כוונה להמשיך ב- 1993, בשקום הקטע משמר הנגב - אשל הנשיא (ואולי יותר לפי התקציב).
- ג. באחריות, מנכ"ל מע"צ.
- ד. ביצוע, בהתאם לתקציב.

רשם: א"מ | איתן כבל
יועץ השר

העתקים:
מנכ"ל המשרד
מנהל ממ"י
מנהל מינהלת הבדואים בדרום
מנהל ממ"י מחוז הנגב
מעקב ובקרה
תיק סיכומים, מוא"ז, מינהלת הבדואים, בניה כפרית

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, כא' באב התשנ"ג
8 באוגוסט 1993
סימנו 9890 כפר

נושאים לפגישה בין השר לבין מ.א. בני שמעון בתאריך 9/8/93

1. הרחבת שטח שיפוט הישוב רהט בפרט, ויישוב הבדואים באזור "בני שמעון" בכלל

תגובה

הנושא בתחום הטיפול של משרד הפנים.

2. ביצוע ההקצבה לבינוי מרכז מורשת יהדות קוצ'ין בנבטים

תגובה

בהתאם להחלטת שר הבינוי והשיכון בדבר אישור השתתפות על סך 250,000 ש"ח לבניית מרכז מורשת יהדות קוצ'ין בנבטים, הבניה הכפרית תעביר בחודש ספטמבר 1993 סך של 100,000 ש"ח ואת היתרה במסגרת התקציב לשנת 1994.

3. כניש גישה ל"א.ס.פ. דודאים", לרגל הפיכתו לאתר סילוק אשפה ארצי

תגובה

הנושא ידון לקראת הערכות לשנת 1994.

4. מתנ"ס בני שמעון

תגובה

הנושא ידון בפרוגרמה לשנת 1994, וזאת בכפוף למגבלות התקציב.

יח' באב תשנ"ג
5 באוגוסט 1993

לכבוד
רונית
לשכת השר
משרד הבינוי והשכון
י ר ו ש ל י מ

שלום רב,

הנדון: נושאים לדיון עם השר ב-9.8.93

הנושאים שנבקש לעלות בפני כבוד השר:

1. עמדת מוא"ז בני שמעון בנושא הרחבת שטח שיפוט היישוב רהט בפרט, ויישוב הבדואים באזור "בני שמעון" בכלל, (מכתבנו מיום 13.7.93).
2. ביצוע החקצה לבינוי מרכז מורשת יהדות קוצ'ין בנבטים - (פגישתנו בלישכתן בתל אביב ביום 16.5.93).
3. כביש גישה ל"א.ס.פ. דודאים", לרגל הפיכתו לאתר סילוק אשפה ארצי.
4. מתנ"ס בני שמעון - חשתתפות משרד השכון.

בכבוד רב,

שמוליק קמחי
ראש המטה

ורכז ג'ו אלון בקרו באו"י און לתרבות הבדואים!
ידיעת הארץ והכרת האזור ליד קיבוץ להב ד.ג. הנגב 85336 טל. 057-913322

שומר
שומריה נאשור

בית קמה
ברוש
דביר
חצרים
כרמים
להב
משומר הנגב
ובטים

משרד הבינוי והשיכון
המונהל לבניה כפרית
וישובים חדשים

לשכת ראש המונהל

תאריך: כ"א באב תשנ"א
B באוגוסט 1993
מספר: 93-ט-93

אל: מר י. אסף - ע.מנכ"ל.

הנדון: נושאים לדיון - מועצה האזורית בני שמעון

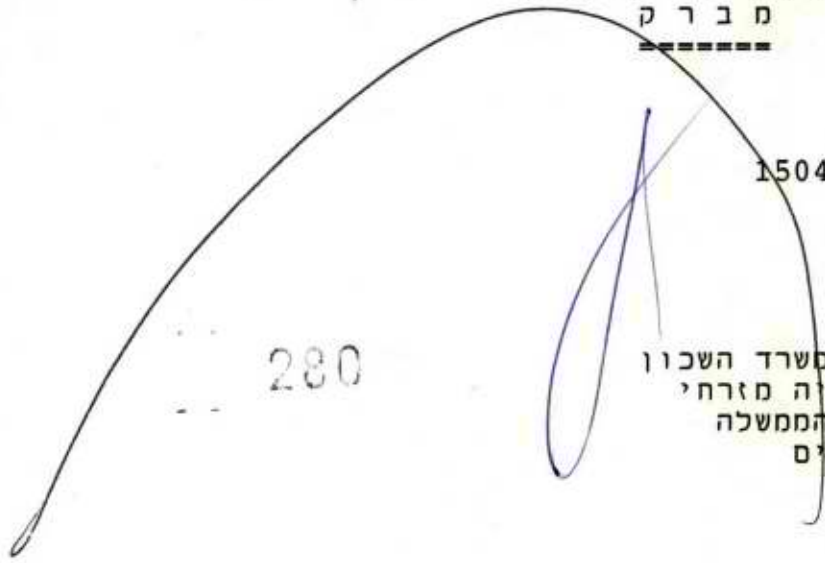
לראש המועצה האזורית בני שמעון -

1. ישובי הבדואים - לא בטיפול הבניה הכפרית.
2. עפ"י החלטת שר הבינוי והשיכון הוקצב למרכז מורשת יהדות קוצ'ין תקציב כמפורט:-
 - 100,000 ש"ח לביצוע בשנת 93, ביצוע ההצבה זו בחודשים אוגוסט, ספטמבר בכפוף לקצב ההפעלה.
 באם לא יבוצע בחודשים אלה, יבוצע לאחר מכן ועד סוף שנה זו.
- 150,000 ש"ח - בשנת 94.

3. כביש אישה לא.ס.פ דודאים - לא בטיפול הבניה הכפרית.
4. השתתפות המשרד בהקמת מתנ"ס בתחומי המועצה האזורית - הנושא יבחן בשנת 94 בכפוף למגבלות התקציב.

ב. ח. ד. י.,
מנהל
מסנת ק"מחי,
ע.ראש המינהל

רשות הדואר
מוקד שה'ים ירושלים
מ ב ר ק

1558397 יר
1504 24 61 ירושלים

280

מנכל משרד השכון
מר ארזה מזרחי
קרית הממשלה
ירושלים

עד היום טרם נענתה פנייתי בנושאים.

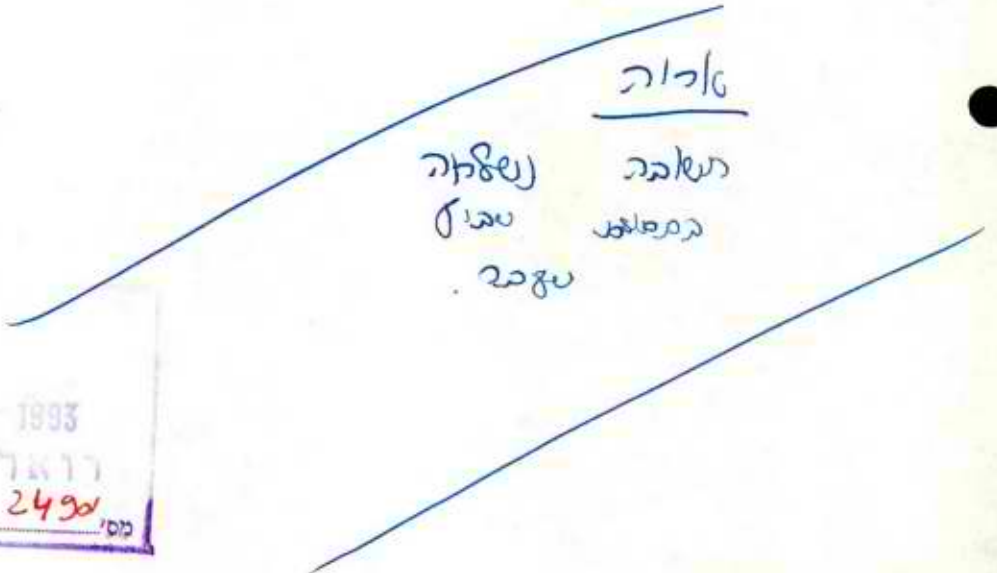
1. ייטב - הזמנת שיפוצים
  2. קרוונים
  3. הקדמת סכום להשלמת מבנה הפיס ב-1993
- אודה לך באם תודיעני מה עלי לעשות כדי לקדם את הנושאים הנ"ל בדחיפות הראויה.

בברכה

דוד לוי ראש מועצה אזורית בקעת הירדן

העתק: מר איתן כבל יועץ השר - משרד השכון ירושלים

3695 93 OCT 24 15:44

25-10-1993
דואר מכנס
2490 תיק (כר)
מס'

(להחכרות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל: ✓ איתן כהן

התאריך: 21/10/93

מאת: מנ"ח היולפריק

חיק מס'

הנדון: שני יולדים חפשי בקצת בית-שאן

סימולין:

א. אלו הם שני היולדים שצוינו.

ע"י

השם המרפ"ס המצויין למאן בקצת.

ה' ציחק

מלבד

מנ"ח היולפריק

המרפ"ס

ב חשוון תשנ"ד
17 אוקטובר 1993

לכבוד
ח"כ בנימין בן אליעזר (פואד)
שר הבינוי והשיכון
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים 91180

א.נ.,

שלום רב,

הנדון: שני ישובים חדשים בבקעת בית-שאן

בהמשך לביקורך באזור, במהלכו הצגנו לפניך תכניתנו להקמת שני ישובים קהילתיים גדולים האחד מיכל בהר-יצפור על הגלבוע, והשני ישוב קהילתי גדול בשלוחת צבאים מצפון לשדה-נחום.

התכנית הוצגה גם לרוה"מ במאי האחרון בעת ביקורו באזור והוא מאד תמך בביצועה.

אבקש להעלות הנושא בממשלה במסגרת ישיבה בועדת שרים לענייני התיישבות.

רוב שרי הממשלה מכירים הנושא והבטיחו תמיכתם בתכנית. לשני הישובים יש מועמדים רבים, בעיקר זוגות צעירים מאזור הצפון ומרכז הארץ, ביניהן פניות רבות מאד מהעיר בית-שאן.

ניתן להתחיל בעבודה מיד, בפגישתנו הקרובה נציג לך התכניות המפורטות לכל ישוב, הכוונה להקים כבר באביב הקרוב בשני הישובים מחנה קידמי.

אפשר להראות שיכולה להיות תנופה בהתיישבות גם מחוץ ליהודה ושומרון.

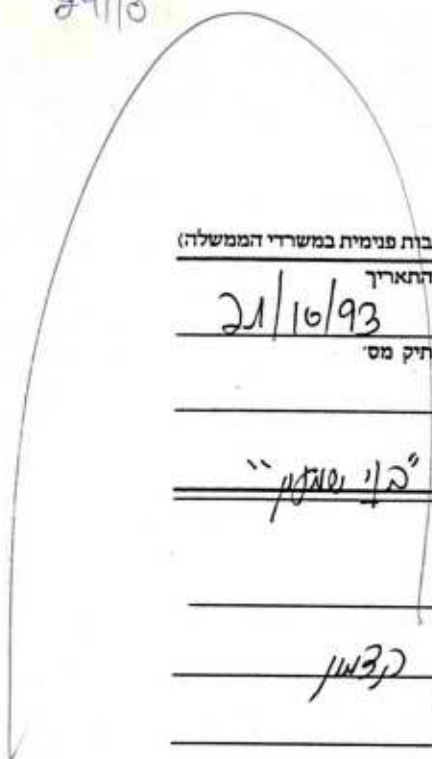
בברכה,
יגאל שחר
ראש המועצה

העתק: מר אריה מזרחי - מנכ"ל המשרד.
מינהל לבניה כפרית - ירושלים.
מר צבי שחר - מנהל המחוז.
מר גידי נצר - מנהל פרוייקט ישובים קהילתיים.

יש/רב/897

מילה ללבוש מידת נוח אור נוח איתו ירי דוד עיו מוציג זמנו רוחה ורשמי סמיים שדה אליהו שדה נחום וסמו שדי תרומות שלוחות תל תאומים

24/10

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל:	אסתר קוטמי
מאת:	ליקי תלמור
העיון:	ספר ציפורה עמנוי אופה 94 א.א "בני ישראל"
סימכון:	

אנני ממכו של אר שטליק קיצון
כאל א.א בני ישראל

אסתר

ליקי תלמור

א.א

~~אסתר~~

ועצה אזורית "בני שמעון"

רחוב רמה קמה דו הורר, תל אביב 6150101, מל"מ 047-016911, סקסו 0415021 057

בית קמה
 ברוש
 דביר
 חצרים
 כרמים
 להוב
 משורר הנגב
 נגבים
 שו"א

ה' בחשוון תשנ"ד
 20 באוקטובר 1993

לכבוד
 מר מיקי הימלפרב
 ע. מנכ"ל
 משרד הבינוי והשיכון
י ר ו ש ל י ס

א.נ.

הנדון: סדר עדיפויות לתכנית עבודה 1994
מ.א. "בני שמעון"

סימוכין: מכתבך מנל 10308 מיום 3.10.93

אני מברך על יוזמת המשרד לגשת לתכנון מסודר בנושאי בינוי ושכון, תגאיות ומכני צבור במועצות האזוריות.

בטרם אפרט בקשותינו לשנת 94, שתי הערות:

1. רשימת הבקשות אינה כוללת נושאי שיכון, שכן בנושא זה המושבניקים פועלים כפרטים ואילו הקיבוצים לצערנו הרב, "כל קבוץ לנפשו", מול הבנק המרכזי, שברוב המקרים אינו מפשיר את הזכויות שהמשרד מאשר לו.

2. בתוך חרשימה, אינני יכול לקבוע סדר עדיפויות בין היישובים עצמם. התכנית הקונקרטית תצטרך להתברר עם אנשי המחוז כאשר נדע מה עומד לרשותנו.

א. בקשות היישובים הקבוציים לשנת 94:

הקבוצ	הפרוייקט	מ"ר	תקציב מברקש בש"ח
<u>בית קמה</u> : כבישים פנימיים + דרך גישה לבי"ס		1,200	840,000
<u>דביר</u> : בית מוסדות כבישים, הרחבה ושפוח		3,000	700,000 210,000
<u>חצרים</u> : בית סיעודי לחברים קשישים כבישים שיפוח והרחבה החלפת קוו ביוב		6,500 1,000 מ"א	700,000 455,000 120,000
<u>כרמים</u> : דרך הקפית			285,000

מרכז גיו אלון בקרו באוליאון לתרבות הבזאיק!

לידיעת הארץ והכרת האזור ליד קיבוץ להב ד.ג. הנגב 85336 טל. 057-913322

תדרה   תאשור   שומריה

משרד הבינוי והשיכון
 לשכונת חממה
 21-10-1993
 24794

זעצה אזורית "בני שמעון"

ומת בית קמה ד.ג. הנגב, מיקוד 85300, טלפון: 057-915811, פקס: 057-915831

- 2 -

בית קמה
בוש
דביר
חצרים
כרמים
להב
משמר הנגב
נבטים

600,000		<u>להב</u> :	גמר מרכז תרבות- אודיסוריום אזורי
300,000			כבישים שיפוע והרחבה, כביש כניסה
700,000		<u>משמר הנגב</u> :	בית מוסדות
450,000	6,400		כבישים הרחבה ושיפוע
700,000		<u>שובל</u> :	בית סינודי לחברים קשישים
450,000	6,400		כבישים הרחבה ושיפוע
3,000,000		<u>שומריה</u> :	בניית חדר אוכל

ב. בקשות הישובים המושבים

"מושבי יחדיו": בוש, תדהר ותאשור - מרכז ספורט

277,500 ש"ח		שיקום בריכת שחייה
" 402,000		קרוי הבריכה, מלתחות ומערכת חימום מים
" 250,000		הרחבת מערכת כבישים

מושב נבטים: הוספת חדריס וסדנאות לאולם הספורט - 300 מ"ר והסתתו למתנ"ס

" 500,000		
" 400,000		סלילת כבישים מחברי שכונות

בברכה,

שמוליק קדמוני
ראש המועצה

מרכז גיו אלון בקרו באוניאון לתרבות הבדואים!

ליד קיבוץ לתב 1.1. הנגב 85336 70. 057-913322

תדהר תאשור שומריה

ועצה אזורית "בני שמעון"

10מת בית קמה ד.ג. הנגב, מיקוד 85300, טלפון: 057-915811, פקס: 057-915831

ה' בחשוון תשנ"ד
20 באוקטובר 1993

לכבוד
מר מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

א.נ.,

סדר עדיפויות לתכנית עבודה 1994
מ.א. "בני שמעון"

הנדון:

סימוכין: מכתבך מנל 10308 מיום 3.10.93

אני מברך על יוזמת המשרד לגשת לתכנון מסודר בנושאי בינוי ושכון, תשתיות ומבני צבור במועצות האזוריות.

בטרם אפרט בקשותינו לשנת 94, שתי הערות:

1. רשימת הבקשות אינה כוללת נושאי שיכון, שכן בנושא זה המושבניקים פועלים כפרטים ואילו הקיבוצים לצערנו הרב, "כל קבוץ לנפשו", מול הבנק המרכזי, שברוב המקרים אינו מפשר את הזכאויות שהמשרד מאשר לו.

2. בתוך הרשימה, אינני יכול לקבוע סדר עדיפויות בין היישובים עצמם. התכנית הקונקרטית תצטרך להתברר עם אנשי המחוז כאשר נדע מה עומד לרשותנו.

א. בקשות היישובים הקבוציים לשנת 94:

הקבוצ	הפרוייקט	מ"ר	תקציב מבוקש בש"ח
בית קמה:	כבישים פנימיים + דרך גישה לבי"ס	1,200	840,000
דביר:	בית מוסדות כבישים, הרחבה ושפוע	3,000	700,000 210,000
חצרים:	בית סיעודי לחברים קשישים כבישים שיפוע והרחבה החלפת קוו ביוב	6,500 1,000 מ"א	700,000 455,000 120,000
כרמים:	דרך הקפית		285,000

מרכז ג'ו אלון בקרו באז'אלון לתרבות הכזא'ים!

לידיעת הארץ והכרת האזור ליד קיבוץ להב ד.ג. הנגב 85335 טל. 057-913322

תדהר תאשור שומריה

בית קמה
ברוש
דביר
חצרים
כרמים
להב
משמר הנגב
גבטים
שומריה

ועצה אזורית "בני שמעון"

ומת בית קמה ד.ג. הנגב, מיקוד 85300, סלפון: 057-915811, פקס: 057-915831

- 2 -

600,000		<u>להב</u> :	גמר מרכז תרבות- אודיטוריום אזורי
300,000			כבישים שיפוץ והרחבה, כביש כניסה
700,000		<u>משמר הנגב:</u>	בית מוסדות
450,000	6,400		כבישים הרחבה ושיפוץ
700,000		<u>שובל</u> :	בית סיעודי לחברים קשישים
450,000	6,400		כבישים הרחבה ושיפוץ
3,000,000		<u>שומריה</u> :	בניית חדר אוכל

ב. בקשות היישובים המושביים

"מושב יחדיו: ברוש, תדהר ותאשור - מרכז ספורט

277,500 ש"ח		שיקום בריכת שחייה
" 402,000		קרוי הבריכה, מלתחות ומערכת חימום מים
" 250,000		הרחבת מערכת כבישים
" 500,000		<u>מושב נבטים:</u> הוספת חדריים וסדנאות לאולם הספורט - 300 מ"ר
" 400,000		והסבתו למתנ"ס
		סלילת כבישים מחברי שכונות

בברכה,

שמוליק קדמון

ראש הוועדה

מרכז ג'ו אלון בקרו באז'יאון לתרבות הבדואים!

לידיעת הארץ והכרת האזור ליד קיבוץ להב ד.ג. הנגב 85335 טל. 057-913322

תדהר תאשור שומריה

בית קמה

ברוש

דביר

חצרים

כרמים

להב

משמר הנגב

נבטים

שומריה

2

משרד הבינוי והשיכון

לשכת המנהל הכללי

תאריך: 29/11/93

מס' פניה: 4599

**נא לציין מס' פניה
בתשובתך**

לכבוד

גב' אהרון
הקנה רב-י

א.ג.ג.

הנדון: איגוד אמנים / איגוד שאוהב / איגוד חסותם 24 יחיד

לוטה מכתבו של רבית א.י. שחרון - ושאר יועץ

מתאריך: 23/11/93

אנה בדוק והעבר הערותיך למכתב המצורף.

אנה השב תשובתך ישירות לפונה.

העתק מהתשובה יש לשלוח ללשכת המנכ"ל.

העתק תשובה נוסף יש לשלוח ללשכת השר

בציון מס' פניה: .....

בכבוד רב,

ג'ונון

ע/המנהל הכללי

ניקן

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

תאריך: 29/11/93

מס' פניה: 4599

לכבוד

הרה"א. שטיינמן
ושימושי הגזען
אוצר הנוסחון 29.20
רמת השרון

א.ב.ג.

הנדון: אגודת אבות ואמהות ישיבת תלמידי ישיבת יח"א

מכתבך אל לשכת המנכ"ל מיום 23/11/93 הועבר לטיפול שרה ארנון - הק"מ רבני - למתן תשובה ישירות אליך.

בכבוד רב,

בוסמן
ע/חמנהל הכללי

411

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל
6 דבשאל תל אביב
23.11.93

מכר ארזה מצרתי-מניח משלש השבועות
יבואלים

מכרז

בהמשך לפיתוח השלפונות מהוא אזהר, אלה זק מאכ
באם תלם לתופעונו מתו וליכא המכרז אהנה מסון טלאי
וביתן חשלה ז-24 ותצ.
כך מתו מוצצ סואם ט הקאפלה ומסורת הפיולת
זוסיקה.
אין מקקם להכביק כי טכא אוללה זון פינגה 9
זשכורת הפיולת במקום צנגה 6 הנוכחות. (התקצא מאכ
משאלתי)
אלזה זק א קטרת תלונתן בהקבא.

מרכז מכרז
אילאמי

למי
אשר
למי

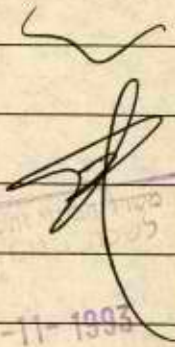
מספר תעודת זהות: 24-11-1993
מספר תעודת זהות: 24-11-1993
מספר תעודת זהות: 24-11-1993

P.1/1
06
05762126
NOV 24 '93 07:37 YESHIVAT HAGOLAN MEROZ CHISPIN

אל:	א"י
מאת:	א"י
הכרוך:	השנה ב"מ עלו ע"פ א"מ ב"מ.
סימון:	

שנת 28/11/93

לכבוד ש"מ ב"מ א"מ ב"מ
 א"מ ב"מ / א"מ ב"מ
 א"מ ב"מ / א"מ ב"מ
 א"מ ב"מ / א"מ ב"מ
 א"מ ב"מ / א"מ ב"מ

30-11-1993
 משרד המשפטים
 תל אביב

30-11-1993
 משרד המשפטים
 תל אביב
 26/11/93
 ח"ק 207

קניין רוחני
 6049

סיכום

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל: יגאל אסף - ס.מנהל, ניסוח ופיקוח
התאריך: 2/11/93

מאת: מנ"ח, הוועדה
חיק מס'

הנדון: הפכת בתים צבאי לפעילות אזרחית

סימוכין:

ועדת המעקב
הפכת בתים צבאי לפעילות אזרחית
מפקחים (א.מ.)

המנהל, משרד המשפטים

מנ"ח, יוצא שיש סיכויים צבאיים להפכת בתים
צבאיים לפעילות אזרחית (ח.מ.פ.)

1) יש להמשיך פיקוח אזרחי על הבתים

באופן, מנ"ח, ז'ביק, רשומה

2) א.מ. א"ח, הא"ח, י"ח

3) הצדק, כ-88/93

מנ"ח

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל: א. מני. הימ"ב - ע. מני	התאריך: 1.11.93
מאת: אס"ר - יוראש הימ"ב לזניה נלסי	חיק-פסי: 4409

דבריו:

השבר בג"מ לפני אצט"מ יוראש הימ"ב

סימוכין:

הנה מבין ש א אמן ראש מא"ץ זולן מוסק
הצגה של הני"ס ב הני"ס מאשר אחר פהילי
עם ברו"ס.

אצט"מ, אין ביצור א פוטוקו ובו רשמי יח"ד
אשר מאשר אצט"מ.

אנחה אף מאגד באם יוראש אצט"מ פוטוקו סיכום
הישג ה"ן, אף מני אצט"מ יהיה אצט"מ בהשג
יח"ד אצט"מ ואחר.

בשני זה אף אצט"מ אצט"מ אצט"מ אצט"מ.

באצ"מ

אצט"מ קמחי.

משרד הפנים והגנת השלום
לשכת המנהל הכללי
01-11-1993
דואר 111
מס' 25156 חיק (סר)

השגה אצט"מ 4409

1010
מזכר

משרד הביטחון והשכונות
 מינהל לבנייה ופיקוח יישובים חדשים
 אגף שטחים וקפדהנות
 בתקבל 17-10-1993
דואר נכנס

משרד הביטחון והשכונות

לשכת המנהל הכללי

משרד הביטחון והשכונות
 מינהל לבנייה ופיקוח יישובים חדשים
 שטחים וקפדהנות
 בתקבל 13-10-1993
 דואר נכנס

לכבוד

מר שולמ

בנייה ופיקוח

אם
 בקני אם אולם אולם
 בליווי בקני יאנו אמת
 אם מן, ד-סטק יאנו
 של ארזי מיוה ד-קבא
 האמת של וולמן אמת
 אלקיז אמתו אפני אמת

תאריך: 11.10.93

מס' פניה: 4489

נא לציון מס' פניה
בתשובתך

אם

אם
 א

אגב

חנדון: הפנה בהם למור אמתו אמת יאנו יאנו יאנו

לוטה מכתבו של יאנו וואן

מתאריך: 4.10.93

- אנה בדוק והעבר הערותיך למכתב המצורף.
  - אנה חשב תשובתך ישירות לפונה.
  - העתק מחתשובה יש לשלוח ללשכת המנכ"ל.
  - העתק תשובה נוסף יש לשלוח ללשכת השר
- בציון מס' פניה: .....

בכבוד רב
 אמת
 ע/מנהל הכללי

קבוץ גלגל

24 בנובמבר 1993

לכבוד: מר אריה מזרחי
מנכ"ל משרד השיכון.

הנדון: סיכום פגישה עם שר השיכון וקבוץ גלגל.

אריה שלום,

לבהשתר, אני מידדו אחר בנושאים שהועלו וסוכמו בפגישה שהתקיימה בקבוץ גלגל.

1. נוייה של 12 יחידות דיור חדשות בבנייה תקציבית מתקציב 1994.

ע"פ הבטחת השר ייעשו נאמץ להתחיל בבנייה בחילת 1994.

2. מוגזון חברים - וילוח הקמת המועדון היא כ- 200,000 ש"ח.

השר הנויח לדאוג להקמת המועדון בטווח זמן קצר בכל האפשר, גם בנושא זה מדורר על תחילת 1994.

3. משכנתאות - לאור בניה החור הרוג על קבוץ גלגל אין לנו אפשרות

להכל משכנתאות ואת חלק המענה בזכאיות. לאור הגידול באוכלוסיה

והגדלת המשפחות אנו נאלצים להרחיב בתים קיימים בעלויות גבוהות.

ביקשנו לבדוק אפשרות לעזרה כספית בהרחבת דירות קיימות.

4. כבישים: א. כביש הויחון ההקפי בגלגל סכול רק בחלקו ודרושה

השלמה של כ-2 ק"מ אספלט.

ב. דיוויח לנו כבישים פנימיים בסדר גוזל של כ-2 ק"מ.

אני מבקש את עזרתך האישיה רקידום שני הנושאים הראשונים, שהם

הדחופים ביותר ותשובה לנושא המשכנתאות.

בברכה

עוזי קפאלי
מזכ"ל

משרד הבינוי והשיכון ירושלים
לשכת המנהל הכללי
28-11-1993
דואר נכנס
מס' 25061 תיק 28

1993

קיבוץ
גשר

עמק הירדן 10880 טל: 06-7586111 פקס: 06-758627

25 בנובמבר 1993

לכבוד
מר איתן כבל
לשכת שר הבנוי והשיכון
י ר ו ש ל י ם

אדון נכבד,

הנדון: חידוש חוזה חכירה לאתר עבודה
מכתבך מיום 14 לנובמבר 1993

בתאריך 9 לספטמבר פנינו בבקשה להפגש עם שר הבנוי והשיכון כדי להסביר את צרכינו בנושא מחצבות הגבס. הנושא מורכב ולכן לא הצגנו במכתבנו את כל ההיבטים הקשורים בנושא.

נכון להיום, מחצבת "דושן" אינה מתאימה מבחינת חומר הגלם לצרכי מפעל "אורבונד" וזאת לאחר ששלחנו מספר משלוחי נסיון למפעל.

על סמך סקרים גיאולוגיים אנו יודעים שהגבס הקיים באתר עבודה ייה מתאים למפעל אורבונד ואנו מבקשים להכנס לחציבה בו וזאת כדי להחליף יבוא גבס למפעל אורבונד.

כל בקשותינו לקבל חוזה חכירה מממ"י נתקלו בתשובה שלילית וזאת לטענתם ע"פ חוק המכרזים.

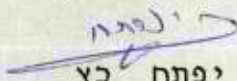
לאחר פגישה עם מר מיכאל ורדי העברנו לו ע"פ בקשתו את כל חוזי החכירה שהיו לנו בעבר לגבי אתר עבודה, כולל כל הפרטים הרלבנטיים, ותשובתו היתה שלילית מאותה סיבה.

לאתר יש תב"ע ומספרה ג/6809 ומוכרחה להמצא הדרך שבה נוכל להתחיל לספק גבס למפעל אורבונד וע"י כך לחסוך מט"ח יקר ולאפשר למפעל אורבונד להתרחב לשוקי יצוא.

אנו חוזרים על בקשתנו להפגש עם שר הבנוי והשיכון כדי להסדיר המשך חוזה החכירה לאתר עבודה.

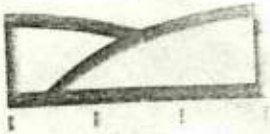
לוטה: מכתב מחב' אורבונד.

בכבוד רב,

יפתח כפך
מרכז משק

משרד הבנוי והשיכון ירושלים
לשכת המנהל הכללי
28-11-1993
דואר נכנס
מס' 26107 תיק 227

העתקים: - מר דני נחמיאס - מנכ"ל "אורבונד".
- מר אריה מזרחי - מנכ"ל משרד השיכון.
- מר מיכאל ורדי - מנכ"ל ממ"י.

לשכת המנהל

כ"ו תשרי, תשנ"ד
11 באוקטובר 1993
W6584

לכבוד
מר איתן כבל
יועץ שר הבינוי והשיכון
ירושלים

א.נ.

הנדון: מחצבות גבס - קבוץ גשר
מס' פניה 4301 מ-19.9.93

בתאריך 14.2.93, אישרה הנהלת המינהל לקיבוץ גשר הרשאה לכחיה ל-3 שנים בשטח של 20 דונם במחצבת "דושן" על פי תב"ע 4004 שקיבלה תוקף.

המחצבה הנ"ל, עברה את כל ההליכים כמקובל.

באשר למחצבת "עבודה" - קראנו את מכתב קיבוץ גשר מיום 9.9.93 ולא מצאנו בו איזכור של מיקום השטח. כמו כן, לא צורפה מפה מתאימה.

בתאריך 25.4.93 פנה המפקח על המכרות בתמ"ס למר אבנר רובינשטיין, מנהל מחוז הצפון, בבקשה לבדוק זמינות קרקע למחצבה נוספת.

על פניו, לא נראה לנו שלקיבוץ דרוש שטח חציבה נוסף על זה שאושר לו ע"י הנהלת המינהל.

בקשתו החדשה של קיבוץ גשר, אינה אפשרית, לפי חוק חובת מכרזים.

ב ב ר כ ה,

מירון חומש
מנהל אגף משתכנים
נכסי דיור ופיקוח

העתק: מר א. רובינשטיין, מנהל מחוז הצפון
מר ג' קונפורטי, ממונה ארצי למחצבים

לשכת שר הבינוי והשיכון

36/ " 19.11

ירושלים, ל" בחשון תשנ"ד
14 בנובמבר 1993
שוטר 1997

לכבוד
יפתח כץ
מרכז קיבוץ
גשר

הנדון: מתצבות גבס

מבדיקת פנייתך לשר הבינוי והשיכון עולה, כי בתאריך 14.2.93 אישרה הנהלת המינהל לקיבוץ הרשאה לכרייה ל- 3 שנים בשטח של 20 דונם במחצבת "דושן" על פי ת.ב.ע. 4004 שקיבלה תוקף.

המחצבה הנ"ל עברה את כל התהליכים כמקובל.

באשר למחצבת "עבודה" - נמסר לי מהמינהל כי אין במכתבכם איזכור למיקום השטח ולא צורפה מפה מתאימה.

בתאריך 25.4.93 פנה המפקח על המכרות בתמ"ס למנהל ממ"י מחוז הצפון, בבקשה לבדוק זמינות קרקע למחצבה נוספת.

מינהל מקרקעי ישראל מנוע מלאשר את בקשתכם וזאת בהתאם לחוק חובת מכרזים שנכנס לתוקף בתאריך 16.5.93.

בכבוד רב,
אויגן רב
איתן כבל
יועץ השר

העתקים: שר הבינוי והשיכון

- מנהל ממ"י
- מנהל אגף משתכנים נכסי דיור ופיקוח, ממ"י
- ממונה ארצי למחצבים, ממ"י
- מנהל ממ"י מחוז הצפון

משרד הבינוי והשיכון

לשכת השר

משרד הבינוי והשיכון
לשכת השר
19-09-1993
USSG
דאר נכוס

אל:

דיקי וני

אנה

תאריך: 19.9.93

מסי פניה: 4301

הנדון: ממצא אבס-קנוף אפר

- לידיעתך
- חוות דעתך לפני המצי"ב
- להצעת תשובה אלי
- דחוף

נא העבר אלי העתק מהתשובה בציון מספר פנייתנו, עד תאריך 10.10.93

הערות: *לשכת השר*

לטיפולך המהיר אודה.

תודה,
אילן
יועץ השר

9 בספטמבר 1993

לכבוד
מר בנימין בן-אליעזר
שר הבינוי והשיכון
ירושלים

שר נכבד,

הנדון: מחצבות גבס - קבוץ גשר

ענף מחצבות הגבס בגשר קיים מזה 60 שנה ומספק את מרבית צרכי הגבס בארץ, בעיקר לענף הבניה. כיום אנו מפיקים כ- 120,000 טון לשנה. עם הפעלת מפעל אורבונד לקירות גבס מוכנים להרכבה, תצרוכת הגבס בארץ תוכפל ואף למעלה מזה. צריכת הגבס לבניה המתועשת והמתקדמת הולכת ועולה והגבס תופס מקום חשוב בענף הבניה בארץ.

קבוץ גשר הגיש בקשות להקצאת שטחי חציבה באזור. תכניות אלה נמצאות במשרדי מ"י בשלב דיונים ומו"מ. בינתיים התקבל "חוק המכרזים" אשר גורם לנו עיכובים רבים ומעמיד את בקשותינו בסימן שאלה, וזאת לאחר שערכנו סקרים גאולוגיים ותסקירי איכות הסביבה שעלו לנו כסף רב. בגלל חשיבות העניין לקבוץ גשר מבחינה כלכלית, אנו נאלצים לפנות אליך ולבקש את התערבותך בנדון.

נודה לך אם תזמיננו לשיחה אצלך ע"מ לפתור את בעיות מחצבות הגבס שלנו.

בברכת שנה טובה!

יפתח כץ
מרכז משק

העתקים: עדנה סולודר - גשר
ח"כ אלי גולדשמידט

משרד הביטחון והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ג' בכסלו התשנ"ד
17 בנובמבר 1993
סימנו כפר10583

לכבוד
מר אברהם יריב
ראש המועצה האזורית גלבע
ד.ג. גלבע 19134

שלום רב,

הנדון: הערות לפרוטוקול מישיבה מיום 3.10.93
מכתבך מיום 8.11.93

במענה למכתבך, ברצוני לציין את העובדות הבאות:

1. מימון תשתיות למושבים ולקבוצים

הסכום של 5 מליון ש"ח למטרה הנ"ל ניקב בדיון לצורך דוגמא בלבד.
באותו דיון הסביר המנהל הכללי את כוונתו לשיתוף המועצות האזוריות
בקביעת תוכנות העבודה של משרד הביטחון והשיכון.
לצורך שיתוף פעולה זה ביקש המנהל הכללי לקבל את סדר העדיפויות של
המועצה האזורית, לביצוע פרויקטים בתחומה.
עוד נאמר שלאחר קבלת סדר העדיפויות ולאחר קביעת התקציב שיוקצה
למועצה האזורית (לדוגמא 5 מליון ש"ח), תגובש סופית תוכנית
העבודה.

2. תשתיות בעין חרוד מאוחד ויזרעאל

גם כותב מכתב זה וגם המנהל הכללי זוכרים שדובר בסכום של 130 אלף
ש"ח לכל קיבוץ.
זאת ועוד, באותו דיון הודגש כאמור שמשרד הביטחון והשיכון בונה
תוכנית עבודה מפורטת לשנת התקציב הבאה.
אחת מהמטרות של תוכנית העבודה הינה להקצות את תקציב המינהל לבניה
כפרית תוך כדי ראיית התמונה בכללותה.
אי לכך סיכם המנהל הכללי את הנושא באומרו שעקרונות היא בעד סיוע
להקמת התשתיות בקיבוצים, אך החלטת סופית תתקבל רק אם אישור סופי
של תוכניות העבודה.

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

לעצם העניין. גיבוש תוכנית העבודה של המינהל לבניה כפרית עומד לפני סיום, ובימים הקרובים יוגש לאישור שר הבינוי והשיכון.

לאחר אישור השר יעודכנו כל המועצות האזורית בתוכנית העבודה.

צר לי והנני מתנצל אם נגרמה לכם אי נעימות כזו או אחרת במהלך הפגישה ולאחריה, והנני מקווה לשיתוף פעולה פורה ונעים בעתיד.

בכבוד רב,

מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל

העתק: מר י. שוורץ, מנהל המינהל לבניה כפרית (בפועל)
גב' ש. אהרון, בניה כפרית
גב' א. קמחי, בניה כפרית

לשכת יו"ר המועצה
 מזכיר - 06-533263
 06-533280

תלכ גלבע

תאריך: 8.11.93

מיקודי תל אביב - 6100000
 תל אביב - 6100000
 תל אביב - 6100000
 תל אביב - 6100000
 תל אביב - 6100000

לכבוד
 מר אריה מזרחי-מנכ"ל
 משרד השיכון
 ירושלים

שלום רבו

הנדון: הערות לפרוטוקול מישיבה מיום 3.10.93

בפתח דברי, ברצוני להעיר שהישיבה במשרדך התקיימה ב-3.10.93 ולא ב-18.10.93 כפי שכתוב בפרוטוקול שנשלח אלינו.

1. בתאריך 3.10.93 קימנו דיון במשרדך וזאת בהמשך לביקור השר באיזור הגלבוע בתאריך 15.6.93. הפגישה ה-נ"ל נערכה אחרי דחיות חוזרות ונישנות כשבאמתחתינו נושאים חשובים לדיון.
2. לקראת הדיון אתך הכנו חומר כפי שנקבע בביקורו של השר, כשעיקרו:
  - א. פיתוח תשתיות במושבים ובקיבוצים.
  - ב. נושאים נוספים, חלקם חדשים וחלקם לבירור ולהמשך טיפול.
3. עלי לציין שהחומר הוכן תוך מחשבה רצינית, שיתוף פעולה וסיורים בכל ישובי המועצה בסיועם החשוב של אנשי מחוז חיפה והמינהל לבניה כפרית שאתם אנחנו מקיימים מערכת קשרי עבודה מצוינת מזה שנים.
4. דאגנו לשלוח את החומר ה-נ"ל לקראת הפגישה אתך לכל הנוגעים בדבר שבוע לפחות לפני הפגישה וזאת על מנת שהפגישה תהיה מוכנה היטב.
5. ואכן הפגישה התקיימה, סוף סוף, ללא השתתפות אנשי חמינהל וחמוז. נדמה היה לנו שיצאנו עם מספר סיכומים (הועלו כ-11 נושאים) ואת הסיכום נקבל בכתב תוך זמן סביר.

2/.

טייבה יודעאל כפר יחזקאל מגן-שאל מולדת מוקיבלה מיטב מלאה ניר-יפה

משרד הבינוי והשיכון ירושלים
 לשכת המנהל הכללי
 09-11-1993
 דובר נכנס
 25431 תיק

מלמעלה למטה: טל-פון, טל-פקס, דואר, טל-טקסט, טל-קול, טל-ביט

מלמטה למעלה: מכתב, טל-פון, טל-פקס, דואר, טל-טקסט, טל-קול, טל-ביט

לשכת יו"ר המועצה
מזכירה - 06-533263
06-533280

5. לאחר המתנה כשלא קיבלנו את הסיכום המיוחל, פנינו לעורך מר מיקי הימלפרב, שהבטיח לשלחו בהקדם, ובסופו של דבר הודה שבעצם לא נכתב כל סיכום במהלך הישיבה.

הצענו לשלוח לו את הסיכום שנכתב על ידנו במהלך הישיבה. דבר שאנחנו נוהגים לעשות בכל פגישה וביקור ואכן הסיכום שלנו נשלח ולהפתעתנו הסיכום שקיבלנו בחזרה לוקה מאוד בחסר ובחוסר דיוק.

6. הנושא העיקרי שהועלה בפגישה לא הוזכר כלל:

* מימון תשתיות למושבים ולקיבוצים:
נאמר על ידך שהסכום שיעמוד לרשותנו למטרה הנ"ל הוא 5 מיליון ש"ח בשנת תקציב 1994. ואת רשימת סדרי העדיפות נעשה במסגרת הסכום הנ"ל. (ראה סעיף 3 בסיכום שלנו).

* נושא שני לוקה באי דיוק - תשתיות בקבוץ עין חרוד/מ ויזרעאל:
בפגישה סוכם על ידך שכל אחד מישובים אלה יקבל 150,000 ש"ח (ראה סעיף 7 סיכום שלנו) לתשתיות - בסיכום שלכם (סעיף 3 מדובר על 130 אלף ש"ח בלבד לכל ישוב), כמו כן לא נאמר על ידך על סיכום עקרוני כפי שנכתב בסיכום שלכם. היה מדובר, לדעתי, על החלטה לתקצב בשנת 1994.

לסיכום:

צר לי שהיה עלי לכתוב מכתב זה, אך תחושתי בתם פגישתנו היתה מאוד לא נוחה ולא חשתי שאכן הצלחנו לפתור במשותף נושאים שמאוד מכבידים עלינו ובעצם נשארו ללא תשובות ברורות. אני מאוד מבקש שתתייחס לנושאים שהועלו במכתב זה ובכך אולי לסייע לנו בפתרון חלק מהבעיות הקשות המכבידות עלינו ולא מוצאות פתרון למרות הפגישות והביקורים והטלפונים חרבים.

מצורפים:

- סיכומי הישיבה עם המנכ"ל.
- 1. סיכום המועצה.
- 2. סיכום עוזר המנכ"ל.

ב נ ר כ ה
7
אברהם יריב
ראש המועצה

העתק: בנימין בן אליעזר-שר השיכון והבינוי.
אסף כרמי-גזבר המועצה.

אי/שד/93-878

תמונה
חל-יוסיף
ס-אח
ר-א-א-גאי
מ-דוד
עין חרוד מאוחד
עין חרוד אוחד
מ-לכה
מ-נדרה

אביסל
אדירים
בית אלפא
בי-יטה
ברק
בע
גדש
גדעונה
ז-נר
זורה
חפציבה

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ה' בחשוון התשנ"ד
20 באוקטובר 1993
סימוכין: סכמ 10386

סיכום דיון עם מועצה אזורית גלבע מיום 18/10/93

נוכחים: משהב"ש - א. מזרחי, מ. אבגר, מ. הימלפרב.
גלבע - א. יריב, א. כרמי, ר. רינשטיין.

1. הרחבת מושב רם און

החלטה:
תשקל בקשת המועצה לקבלת סיוע להרחבת המושב ממשרד הבינוי והשיכון.

2. הרחבת רמת צבי

החלטה:
א. עקרונית מאושרת בקשת המועצה לקבלת סיוע להרחבת רמת צבי.
ב. הנושא ילובן סופית במסגרת גיבוש תוכנית עבודה לשנת 1994.

3. תשתיות בעין חרוד מאוחד ובקיבוץ יזרעאל

החלטה:
א. עקרונית מאושרת בקשת המועצה לקבלת סיוע להקמת התשתיות בקיבוצים עין חרוד ויזרעאל בתקציב של 130 אלף ש"ח כל אחד.
ב. הנושא ילובן סופית במסגרת גיבוש תוכנית העבודה לשנת 1994.

טיפול סעיפים 1-3: י. שוורץ - בניה כפרית
לנ"ז: 01/11/94

נרשם ע"י: מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל
מ. אבגר

העתק: נוכחים
תיק סיכומים
בקה ומעקב

משרד הביטחון והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ג' בכסלו התשנ"ד
17 בנובמבר 1993
סימנו סכמ10541

סיכום ישיבה מיום 7/11/93 עם ראש המועצה האזורית גוש עציון
תיקון לסיכום דיון מיום 14/11/93

נוכחים: משהב"ש - א. מזרחי, י. שוורץ, א. לוי, ש. אברהם, י. מס
מ.א. גוש עציון - ש. גל.

1. השלמת תוכנית המיתאר של אלון שבות

החלטה

י. שוורץ יוציא מכתב למר נ. כנרתי ממשרד הבטחון בנושא.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
לר"ז: 2/11/93

2. חיבור רשת החשמל לבתי קבע במעלה עמוס

החלטה

לאחר ריכוז כל נתוני הבעיה, יוציא המנכ"ל מכתב בנושא לחברת החשמל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 30/11/93

3. אישור מוסדות ציבור לגוש עציון בשנת התקציב 1994

החלטה

נושא זה יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 14/11/93

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

4. מחירי מגרשים

החלטה

מר א. כבל, יועץ השר, ינחה את מינהל מקרקעי ישראל להחכיר קרקעות באלון שבות, בהנחה של 31%.

טיפול: לשכת מנכ"ל
לר"ז: 16/11/93

5. מוסדות "אור רבקה"

החלטה

נושא עלות התשתיות לפרוייקט זה, ושיטת פיצולן במהלך השנים 1994-1995 יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל - כ. רשקוב
לר"ז: 14/11/93

6. תשתיות ליח"ד בהר גילה

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון תשתיות לבניה בהר גילה.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
לר"ז: 14/11/93

7. תכניות מיתאר בהר גילה

החלטה

משהב"ש יכין תוכנית מיתאר סופית במהירות מירבית.

טיפול: א. לביא - ראש מינהל תכנון והנדסה
לר"ז: 31/12/93

8. מעונות יום

החלטה

משהב"ש ישתתף במימון מעונות יום על פי הפרוגרמה של משרד העבודה והרווחה.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
לר"ז: 30/11/93

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

9. הלוואות מקום באלון שבות

החלטה

משהב"ש לא יתן הלוואות מקום לבניה עצמית באלון שבות.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

10. מגדל מים לנווה דניאל

החלטה

משהב"ש לא ישתתף בבנית מגדל המים בנווה דניאל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

11. 900,000 ש"ח להקמת מרפאות

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה, המשרד יעזור במידת יכולתו.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
לר"ז: 19/11/93

12. חדר קשר

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
לר"ז: 7/11/93

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

13. גידור איזור המלאכה של אלון שבות

החלטה

משהב"ש יקצה סכום של 300,000 ש"ח למטרה זו בתקציב 1994.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
ל"ז: 19/11/93

י. פריד
נרשם ע"י - י. מס
ע. מנכ"ל

העתק: נוכחים
מר איתן כבל, יועץ השר
גב' שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיוור
מר אגון לביא, ראש מינהל תכנון והנדסה
מר ישראל שוורץ, ראש המינהל לבניה הכפרית
תיק סיכומים
מעקב ובקרה

707
כרמ
ט"ו

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ל' בחשוון התשנ"ד
14 בנובמבר 1993
סימנו סכמ 10541

סיכום ישיבה מיום 7/11/93 עם ראש המועצה האזורית גוש עציון

נוכחים: משהכ"ש - א. מזרחי, י. שוורץ, א. לוי, ש. אברהם.
מ.א. גוש עציון - ש. גל.

1. השלמת תוכנית המיתאר של אלון שבות

החלטה

י. שוורץ יוציא מכתב למר נ. כנרתי ממשרד הבטחון בנושא.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
ל"ז: 2/11/93

2. חיבור רשת החשמל לבתי קבע במעלה עמוס

החלטה

לאחר ריכוז כל נתוני הבעיה, יוציא המנכ"ל מכתב בנושא לחברת החשמל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 30/11/93

3. אישור מוסדות ציבור לגוש עציון בשנת התקציב 1994

החלטה

נושא זה יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 14/11/93

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

4. מחירי מגרשים

החלטה

מר א. כבל, יועץ השר, ינחה את מינהל מקרקעי ישראל להחכיר קרקעות כאלון שבות, בהנחה של 31%.

טיפול: לשכת מנכ"ל
לר"ז: 16/11/93

5. מוסדות "אור רבקה"

החלטה

נושא עלות התשתיות לפרוייקט זה, ושיטת פיצולן במהלך השנים 1994-1995 יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל - כ. רשקוב
לר"ז: 14/11/93

6. תשתיות ליח"ד בהר גילה

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון תשתיות לבניה בהר גילה.

טיפול: לשכת המנכ"ל - סונית
ראש המנהל לענין נכסיה
לר"ז: 14/11/93

7. תכניות מיתאר בהר גילה

החלטה

משהב"ש יכין תוכנית מיתאר סופית במהירות מירבית.

טיפול: א. לביא - ראש מינהל תכנון והנדסה
לר"ז: 31/12/93

8. מעונות יום

החלטה

משהב"ש ישתתף במימון מעונות יום על פי הפרוגרמה של משרד העבודה והרווחה.

טיפול: ש. צימרמן - מנחלת אגף נכסים ודינר
לר"ז: 30/11/93
סונית - ראש המנהל לענין נכסיה

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

9. הלוואות מקום כאלון שכות

החלטה

משהב"ש לא יתן הלוואות מקום לבניה עצמית כאלון שכות.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 7/11/93

10. מגדל מים לנווה דניאל

החלטה

משהב"ש לא ישתתף בבנית מגדל המים בנווה דניאל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 7/11/93

11. 900,000 ש"ח להקמת מרפאות

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה, המשרד יעזור במידת יכולתו.

טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
ל"ז: 19/11/93
י. שוה"ל - ראש המנהל לבניה כפוא

12. חדר קשר

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 7/11/93
י. שוה"ל - ראש המנהל לבניה כפוא

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

13. גידור איזור המלאכה של אלוו שכות

החלטה

משהב"ש יקצה סכום של 300,000 ש"ח למטרה זו בתקציב 1994.
י. שולף - ראש המועד קבנה נפוי (כפוף)
טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
ל"ז: 19/11/93

יפתוח
נרשם ע"י - י. מס
ע. מנכ"ל

העתק: נוכחים
מר איתן כבל, יועץ השר
גב' שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיור
מר אגון לביא, ראש מינהל תכנון והנדסה
מר ישראל שוורץ, ראש המינהל לבניה הכפרית
תיק סיכומים
מעקב ובקרה

משרד הבינוי והשיכון
אגף נכסים ודיור

קרית הממשלה ת"ד 18110
ירושלים 91180 טל 847211
מס' פקס - 847569 - 02

תאריך: ב' בכסלו תשנ"ד
16 בנובמבר 1993

מספר: שצא-684

אל: מר י.מס - לשכת מנכ"ל

הנדון: סיכום ישיבה מ- 7.11.93 עם ראש המועצה האזורית גוש-עציון

נושאים מס' 8 (מעונות יום) ו-11 (מרפאות) אינם בתחום
טיפול.

ב ב ר כ ה,

שרה צימרמן
מנהלת אגף נכסים ודיור

העתק: מר א. לחובסקי-מנהל אגף פרוגרמות

707
סכ"מ
10541

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ל' בחשוון התשנ"ד
14 בנובמבר 1993
סימננו סכמ10541

סיכום ישיבה מיום 7/11/93 עם ראש המועצה האזורית גוש עציון

נוכחים: משהכ"ש - א. מזרחי, י. שוורץ, א. לוי, ש. אברהם.
מ.א. גוש עציון - ש. גל.

1. השלמת תוכנית המיתאר של אלון שבות

החלטה

י. שוורץ יוציא מכתב למר נ. כנרתי ממשרד הבטחון בנושא.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (כפועל)
לר"ז: 2/11/93

2. חיבור רשת החשמל לבתי קבע במעלה עמוס

החלטה

לאחר ריכוז כל נתוני הבעיה, יוציא המנכ"ל מכתב בנושא לחברת החשמל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 30/11/93

3. אישור מוסדות ציבור לגוש עציון בשנת התקציב 1994

החלטה

נושא זה יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 14/11/93

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

4. מחירי מגרשים

החלטה

מר א. כבל, יועץ השר, ינחה את מינהל מקרקעי ישראל להתכיר קרקעות
באלון שבות, בהנחה של 31%.

טיפול: לשכת מנכ"ל
לר"ז: 16/11/93

5. מוסדות "אור רבקה"

החלטה

נושא עלות התשתיות לפרוייקט זה, ושיטת פיצולן במהלך השנים
1994-1995 יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל - כ. רשקוב
לר"ז: 14/11/93

6. תשתיות ליח"ד בהר גילה

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון תשתיות לבניה בהר גילה.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 14/11/93

7. תכניות מיתאר בהר גילה

החלטה

משהב"ש יכין תוכנית מיתאר סופית במהירות מירבית.

טיפול: א. לביא - ראש מינהל תכנון והנדסה
לר"ז: 31/12/93

8. מעונות יום

החלטה

משהב"ש ישתתף במימון מעונות יום על פי הפרוגרמה של משרד העבודה
והרווחה.

טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
לר"ז: 30/11/93

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

9. הלוואות מקום כאלון שבות

החלטה

משהב"ש לא יתן הלוואות מקום לבניה עצמית כאלון שבות.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

10. מגדל מים לנווה דניאל

החלטה

משהב"ש לא ישתתף בבנית מגדל המים בנווה דניאל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

11. 900,000 ש"ח להקמת מרפאות

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה, המשרד יעזור במידת יכולתו.

טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיוור
לר"ז: 19/11/93

12. חדר קשר

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

משרד הביטחון והשיכון
המנהל הכללי

13. גידור איזור המלאכה של אלון שבות

החלטה

משהב"ש יקצה סכום של 300,000 ש"ח למטרה זו בתקציב 1994.
טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
לר"ז: 19/11/93

יפתוח
נרשם ע"י - י. מס
ע. מנכ"ל

העתק: נוכחים
מר איתן כבל, יועץ השר
גב' שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיור
מר אגון לביא, ראש מינהל תכנון והנדסה
מר ישראל שוורץ, ראש המינהל לבניה הכפרית
תיק סיכומים
מעקב ובקרה

משרד הבינוי והשיכון

לשכת המנחל הכללי

תאריך: 10.11.93

מס' פניה: 4550

נא לציין מס' פניה בתשובתך

לכבוד

1. פתח

ישראל מועצה
ק"מ נסיון

א.ג.נ.

הנדון: השו"ת - המועצה (התכנון)

לוטת מכתבו של: ש"מ ג"מ

מתאריך: 10.11.93

אנה בדוק והעבר הערותיך למכתב המצורף.

אנה השב תשובתך ישירות לפונה.

העתק מהתשובה יש לשלוח ללשכת המנכ"ל.

העתק תשובה נוסף יש לשלוח ללשכת השר

בציון מס' פניה: .....

בכבוד רב,

כ/חני

ע/המנחל הכללי

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

תאריך: 16/11/93
מס' פניה: 4550

לכבוד
ש"ר א"ס
רו"ט נ.ח.א. א"ט צ"ו
צ.נ. צפון יהודה 90900

א.ג.ג.

הנדון: תשתיות - האקצי הדפוקה

מכתבך אל לשכת המנכ"ל מיום 16/11/93 הועבר לבדיקה.
עם קבלת התוצאות נודיעך.

בכבוד רב
צ"ח חני
ע/המנהל הכללי

14/11/93

① ערצם (מקור תורה א"י)

② עתמלרת ~~פירוש~~ ו. סולת
עמנו"ס (זבלות)

מ'ק'

מועצה אזורית גוש-עציון

דאר נע צפון יהודה מיקוד 90940

טל: 02-931701 פקס. 02-932169

כ"ו בחשון תשנ"ד
10/11/93

הנהלת המועצה
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

לכבוד
מר אריה מזרחי
המנהל הכללי
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

שלום רב,

תשתיות הגבעה הצהובה הנדון:

בהמשך לשיחתנו בנדון ובהתייחס להבטחת השר לסייע במימון התשתיות, אני מפרט להלן את התחשיב לביצוע התשתיות בשלב הבניה הנוכחי של בית-הספר העל יסודי:

ש"ח	600,000	עבודות עפר ופיתוח
ש"ח	800,000	כבישים ומדרכות
ש"ח	260,000	חשמל ובזק
ש"ח	70,000	מים
ש"ח	150,000	ביוב
<hr/>		
ש"ח	1,880,000	
ש"ח	220,000	תכנון ופיקוח
<hr/>		
ש"ח	350,000	מע"מ
<hr/>		
ש"ח	2,450,000	סה"כ

הסכומים מבוססים בחלקם על קטעי מיכרו קיים ובחלקם על הערכות במתכננים, סכומים מדוייקים יותר יימסרו לאחר סיום המיכרו הסופי.

אנו מבקשים לאשר לנו הקצבה מתאימה לפרוייקט בפריסה של שנות התקציב 93 ו-94 ומתוך מגמה לסיים את העבודה בקיץ 94.

בתודה ובברכה,

שילה גל

ראש המועצה

11-11-1993

דואר נכנס

מס' 2552 תיק 700

הגליל העליון

מועצה אזורית

לשכת ראש המועצה

תאריך: 16/11/93

21136

[Handwritten signature]

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל משרד השיכון
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים.

א.ג.

- איילת השחר
- ברעם
- גדות
- גנין
- דן
- דפנה
- הגושרים
- הולתה
- יבנה
- יראון
- כפר בלום
- כפר גלעדי
- כפר הנשיא
- כפר סאלד
- להבות הבשן
- מחניים
- מלכיה
- מנרה
- מעין ברוך
- משגב עם
- נמרוד
- סאסא
- עמיעד
- עמיר
- צבעון
- קדרים
- שדה נחמיה
- שמיר
- שניר

הנדון: תיקצוב 5 פרויקטים קהילתיים במועצה אזורית הגליל העליון

אתמול נתבשרתי טלפונית, על ידי שרה אהרון שהתקציב לחמישה פרויקטים קהילתיים בישובי המועצה, שאושרו על ידך בביקורך ב- 26/6/93 אצלנו, נדחה ל- 1994.

אנו רואים זאת בחומרה רבה; היות והיתה הבטחה, יצאנו למכרזים והוצאנו כבר את כל הכספים לנושא זה; איננו רואים איך נוכל לגמור את השנה ללא הסיוע בסך 750,000 ש"ח שהובטח.

אבקש לבדוק שנקבל עוד השנה את החווה לפרוייקטים אלו. כמו כן, ברצוני להזכירך שב- 1994 מובטח סיוע ל-חמישה פרויקטים נוספים.

בברכה,

גדי מצר

גזבר המועצה

מס' תיק 25838
21-11-1993
מס' תיק 25838

העתק: אהרון ולנסי-ראש המועצה

מועצה אזורית הגליל העליון

לשכת ראש המועצה

תאריך: 16/11/93

21136

[Handwritten signature]

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל משרד השיכון
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

א.נ.

איוולת השחר

ברעם

גדות

גונן

דן

דפנה

הגושרים

חולתה

יפתח

יראון

כפר בלום

כפר גלעדי

כפר הנשיא

כפר סאלד

להבות הבשן

מחניים

מלכיה

מנרה

מעין ברוך

משגב עם

נאות מרדכי

סאסא

עמינד

עמיר

צבעון

קדרים

שדה נחמיה

שמיר

שציר

הנדון: תיקצוב 5 פרויקטים קהילתיים במועצה אזורית הגליל העליון

אתמול נתבשרתי טלפונית, על ידי שרה אהרון שהתקציב לחמישה פרויקטים קהילתיים בישובי המועצה, שאושרו על ידך בביקורך ב- 26/6/93 אצלנו, נדחה ל- 1994. אנו רואים זאת בחומרה רבה; היות והיתה הבטחה, יצאנו למכרזים והוצאנו כבר את כל הכספים לנושא זה; איננו רואים איך נוכל לגמור את השנה ללא תסיוע בסך 750,000 ש"ח שהובטח. אבקשך לבדוק שנקבל עוד השנה את החוזה לפרוייקטים אלו. כמו כן, ברצוני להזכירך שב- 1994 מובטח סיוע לחמישה פרויקטים נוספים.

העתק: אהרון ולנסי-ראש המועצה

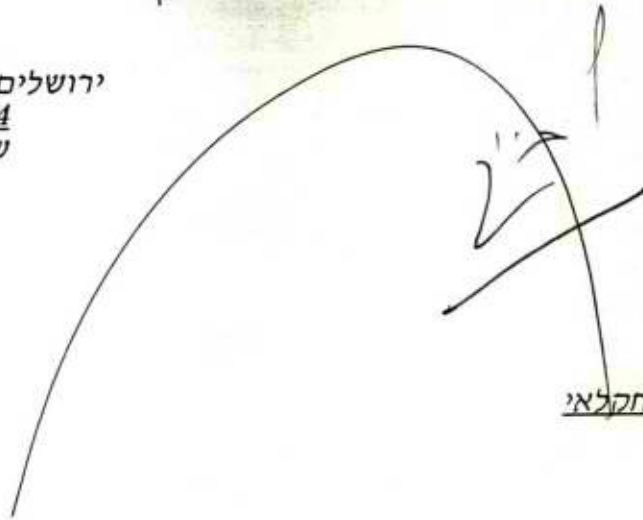
16-11-1993
17 אר
25678
200

בברכה,
גדי מצר
גזבר המועצה

לשכת שר הבינוי והשיכון

ירושלים, ל' בחשון תשנ"ד
14 בנובמבר 1993
שוטף 2015

לכבוד
שמחה אסף
מזכ"ל המרכז החקלאי

הנדון: גיתה - אכלוס

מצ"ב לעיונך וטיפולך, פניית אדר' ג. רייכלר לשר הבינוי והשיכון.

מדוע הנושא מתעכב וכיצד ניתן לקדמו?.

בכבוד רב,
אוריאל רובין
איתן כבל
יועץ השר

העתקים: שר הבינוי והשיכון
מזכ"ל המשרד
ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
מהנדס מחוז הגליל בבניה הכפרית

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשכון
המינהל לבניה כפרית
וישובים חדשים

מחוז הגליל

תאריך: כ"ו בחשוון תשנ"ד
10 בנובמבר 1993

מספר: 10704/1484

אל: מר ב. בן אליעזר - שר הבינוי והשכון

מאת: מהנדס מחוז הגליל

א.נ.א.

הנדון: גיתה - אכלוס

כזכור לך, בטכס חנוכת ישוב זה, הכרזת על רצונך שיאפשרו גם למשפחות
ישראליות להתקבל בישוב, מעבר לקליטת משפחות עולים.

עד היום הזה, לא נפתח האכלוס לישראלים מכל מיני סיבות שלא לעניין.

אבקש התערבותך הדחופה, ע"מ לאפשר למשפחות ישראליות הממתינות להתקבל
בישוב; החלטה בנדון צריכה להתקבל ע"י מנהל ההתיישבות של המרכז החקלאי
מר א. גרנדיש.

בברכה
אדריאן ג. דייכלר

העתקים:

מר א. מזרחי - מנכ"ל משרד השיכון
מר י. שוורץ - ראש המינהל בפועל
גב' ש. אהרון - ס/מנהל אגף אכלוס ופרוגרמות

גר/פכ

707
סכמ
10541

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ל' בחשוון התשנ"ד
14 בנובמבר 1993
סימננו סכמ 10541

סיכום ישיבה מיום 7/11/93 עם ראש המועצה האזורית גוש עציון

נוכחים: משהב"ש - א. מזרחי, י. שוורץ, א. לוי, ש. אברהם.
מ.א. גוש עציון - ש. גל.

1. השלמת תוכנית המיתאר של אלון שבות

החלטה

י. שוורץ יוציא מכתב למר נ. כנרתי ממשרד הבטחון בנושא.

טיפול: י. שוורץ - ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
ל"ז: 2/11/93

2. חיבור רשת החשמל לבתי קבע במעלה עמוס

החלטה

לאחר ריכוז כל נתוני הבעיה, יוציא המנכ"ל מכתב בנושא לחברת החשמל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 30/11/93

3. אישור מוסדות ציבור לגוש עציון בשנת התקציב 1994

החלטה

נושא זה יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל
ל"ז: 14/11/93

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

4. מחירי מגרשים

החלטה

מר א. כבל, יועץ השר, ינחה את מינהל מקרקעי ישראל להחכיר קרקעות באלון שבות, בהנחה של 31%.

טיפול: לשכת מנכ"ל
לר"ז: 16/11/93

5. מוסדות "אור רבקה"

החלטה

נושא עלות התשתיות לפרוייקט זה, ושיטת פיצולן במהלך השנים 1994-1995 יועלה בפגישת עבודה עם השר.

טיפול: לשכת המנכ"ל - כ. רשקוב
לר"ז: 14/11/93

6. תשתיות ליח"ד בהר גילה

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון תשתיות לבניה בהר גילה.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 14/11/93

7. תכניות מיתאר בהר גילה

החלטה

משהב"ש יכין תוכנית מיתאר סופית במהירות מירבית.

טיפול: א. לביא - ראש מינהל תכנון והנדסה
לר"ז: 31/12/93

8. מעונות יום

החלטה

משהב"ש ישתתף במימון מעונות יום על פי הפרוגרמה של משרד העבודה והרווחה.

טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
לר"ז: 30/11/93

משרד הביטחון וההגנה
המנהל הכללי

9. הלוואות מקום באלון שבות

החלטה

משהב"ש לא יתן הלוואות מקום לבניה עצמית באלון שבות.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

10. מגדל מים לנווה דניאל

החלטה

משהב"ש לא ישתתף בבניית מגדל המים בנווה דניאל.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

11. 900,000 ש"ח להקמת מרפאות

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה, המשרד יעזור במידת יכולתו.

טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
לר"ז: 19/11/93

12. חדר קשר

החלטה

משהב"ש לא ישתתף במימון נושא זה.

טיפול: לשכת המנכ"ל
לר"ז: 7/11/93

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

13. גידור איזור המלאכה של אלון שבות

החלטה

משהב"ש יקצה סכום של 300,000 ש"ח למטרה זו בתקציב 1994.

טיפול: ש. צימרמן - מנהלת אגף נכסים ודיור
לר"ז: 19/11/93

יפתוח
נרשם ע"י - י. מס
ע. מנכ"ל

העתק: נוכחים

מר איתן כבל, יועץ השר
גב' שרה צימרמן, מנהלת אגף נכסים ודיור
מר אגון לביא, ראש מינהל תכנון והנדסה
מר ישראל שוורץ, ראש המינהל לבניה הכפרית
תיק סיכומים
מעקב ובקרה

16/11

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל:	י. טאליץ	התאריך:	14/11/93
מאת:	מיקי הוואלברג	תיק מס:	
הנדון:	קב"מ. אבסור. בינר.		
סימון:			

מכתב מיכאלה יא. אב י. בונה מתקבל

לעזרת יעלפולר

ביום לעזרה

מיקי הוואלברג

ע-מנ"ל

קבוץ גבעת ברנר
 דאר גבעת ברנר מיקוד 60948
 טלפון: מרכזיה 08-443111
 מזכירות 08-443820
 מס. FAX 08-443517

11 בנובמבר 1993

הודעת פקסימיליה

9.11.93
 אהבה רבה
 לילי
 אהבה רבה
 הילי

לכבוד
 מר אריה מזרחי
 מנכ"ל משרד השיכון
 תל אביב
 פקס. 03-5172068

שלום רב,

לפני כמחצית השנה הוחל בגבעת ברנר בבניית 14 יחידות דיור בבניה מתקדמת, בהתאם להסדר שנעשה עם קבוצים רבים. העבודה התקדמה יפה והבתים עומדים על הילס. מבחינת בצוץ - נותר שלב הפתוח. מזה כחדשים לא מתבצעת כל עבודה בשטח. הסיבה - הודעת משרד השיכון שהתקציב בסעיף זה נוצל עד תומו. למרות פניות של גב' אתי מורנו, מנהלת יח' הקבוצים במשרד השיכון, מסרב הקבלן לבצע כל עבודה שהיא עד שיובטח לו התשלום. בהתאם לברורים שעשינו, אנחנו הקבוץ היחיד ש"תקוצ". מבחינתנו זו בעיה חמורה משום שיח' דיור אלו נחוצות לנו ביותר עקב מצוקת דיור קשה. אנו פונים אליך בבקשה להפגש עמנו בדחיפות ע"מ למצוא פתרון מידי לבעיה.

בתודה מראש
 ובברכה,

יעל בונה
 קבוץ
 גבעת ברנר

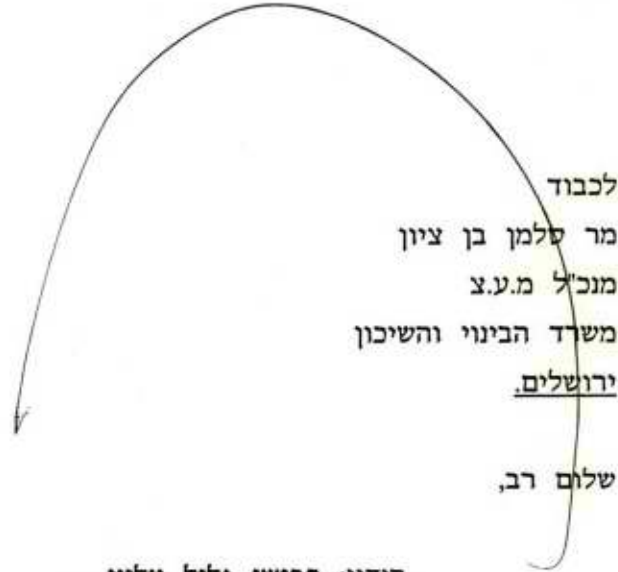

לשכת ראש המועצה

תאריך: 11/11/93

21116

הנדון: כבישי גליל עליון

- איילת השחר
- ברעם
- גדות
- גונן
- דן
- דפנה
- הגושרים
- חולתה
- יפתח
- יראון
- כפר בלום
- כפר גלעדי
- כפר הנשיא
- כפר סאלד
- להבות הבשן
- מתניים
- מלכיה
- מגרה
- מעין ברוך
- משגב עם
- נאות מרדכי

ללא ספק התקדמנו מאוד על ידי משרדך בכבישי הגליל העליון בשנת 93, והתושבים והמוני המטיילים בצפון כבר חשים בכך. אך נודע לנו כי בתכנית העבודה לשנת 1994 תופסק מרבית העבודה באזורנו וכן המשך התכנון. הפיגור הוא רב ומצטבר. ממשלת ישראל חרטה על דיגלה סדרי עדיפויות לאומיים חדשים. זה חייב לקבל ביטוי אמיתי ומסיבי.

להלן רשימת הבעיות הדחופות, מ.ע.צ.:

ביצוע:

- 1.1 כביש 99 מקרית שמונה ועד דן - כביש ארצי, כביש אדום חייבים לבצע מידית.
- 1.2 כביש מחורשת טל לכפר סאלד - כביש עם גשר הרוס לחלוטין, הישוב מנותק בחורף מפעם לפעם.
- 1.3 כביש מראש פינה לטובא ולכפר הנשיא.
- 1.4 כביש 89 מחורפיש עד צומת חירם (סאסא) - כביש הרוס.
- 1.5 כביש 9779 מקרית שמונה ועד שמיר.
- 1.6 השתתפות מ.ע.צ. במסלול אופנים ובמנהרה להולכי רגל בכביש 9779 (כאן יש ריכוז של כמה בתי ספר).

- סאסא
- עמיעד
- עמיר
- צבעון
- קדרים
- שדה נחמיה
- שמיר
- שניר

מועצה אזורית הגליל העליון
המונהל הכללי
14-11-1993
25599
561

לשכת ראש המועצה

איילת השחר

ברעם

גדות

גונן

דן

דפנה

הגושרים

חולתה

יפתח

יראון

כפר בלום

כפר גלעדי

כפר הנשיא

כפר סאלד

להבות הבשן

מתניים

מלכיה

מנרה

מעין ברוך

משגב עם

נאות מרדכי

סאסא

עמיעד

עמיר

צבעון

קדרים

שדה נחמיה

שמיר

שניר

תכנון:

- 2.1 כביש 90 מסלול שני מצומת עמיעד לקרית שמונה.
- 2.2 כביש 99 מקרית שמונה ועד דן - גמר תכנון.
- 2.3 כביש 9779 מקרית שמונה ועד שמיר.
- 2.4 כביש 918 מגדות ועד להבות הבשן - (כביש מ.ע.צ.).
- 2.5 כביש חורשת טל כפר סאלד - (עדיפות עליונה-הישוב מנותק).
- 2.6 כביש ראש פינה כפר הנשיא.

חשיבות רבה נודעת לרצף בעבודות בכבישים האזוריים המוזנחים שנים, ושיפור הכבישים הארציים לקרוב ישובי הצפון למרכז הארץ. וזה תואם בהחלט את מדיניות הממשלה וכן הבטחות השר.

העתקים: ✓ אריה מזרחי-מנכ"ל מ. השיכון

איתן כבל-

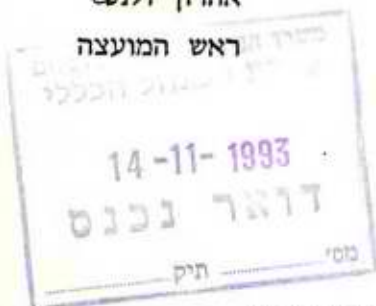
יוסף רוסו-מ. רוה"מ

אלי רוון-מנהל מ.ע.צ מחוז צפון

בברכה,

[Signature]
אהרון ולנס

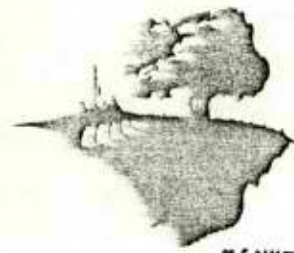
ראש המועצה

אמ"ן כספספה

מועצה אזורית גוש-עציון

דאר נע צפון יהודה מיקוד 90940
טל: 02-931701 פקס: 02-932169

כ"ו בחשון תשנ"ד
10/11/93

Handwritten notes and signatures in Hebrew, including the name 'שלמה' (Shlomo) and other illegible text.

לכבוד
מר אריה מזרחי
המנהל הכללי
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

שלום רב,

הנדון: תשתיות הגבעה הצהובה

בהמשך לשיחתנו בנדון ובהתייחס להבטחת השר לסייע במימון התשתיות, אני מפרט להלן את התחשיב לביצוע התשתיות בשלב הבניה הנוכחי של בית-הספר העל יסודי:

ש"ח	600,000	עבודות עפר ופיתוח
ש"ח	800,000	כבישים ומדרכות
ש"ח	260,000	חשמל ובזק
ש"ח	70,000	מים
ש"ח	150,000	ביוב
<hr/>		
ש"ח	1,880,000	
ש"ח	220,000	תכנון ופיקוח
<hr/>		
ש"ח	350,000	מע"מ
<hr/>		
ש"ח	2,450,000	סה"כ

הסכומים מבוססים בחלקם על קטעי מיכרו קיים ובחלקם על הערכות במתכננים, סכומים מדוייקים יותר יימסרו לאחר סיום המיכרו הסופי. אנו מבקשים לאשר לנו הקצבה מתאימה לפרוייקט בפריסה של שנות התקציב 93 ו-94 ומתוך מגמה לסיים את העבודה בקיץ 94.

בתודה ובברכה,
שלמה
ראש המועצה
11-11-1993
25521

99/11/71

משרד הבינוי והשיכון
המנהל הכללי

הנולד מל (פ)

י. ט. ט. כהן

נא פתוק

הברכה

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשכון
המינהל לבניה כפרית
וישובים חדשים

מחוז הגליל

תאריך: כ"ו בחשון תשנ"ד
10 בנובמבר 1993

מספר: 10704/1484

א.נ.א.
התקבל
ההחלטה
ההחלטה
ההחלטה

אל: מר ב. בן אליעזר - שר הבינוי והשכון

מאת: מהנדס מחוז הגליל

א.נ.א.

הנדון: גיתה - אכלוס

כזכור לך, בטכס חנוכת ישוב זה, הכרזת על רצונך שיאפשרו גם למשפחות
ישראליות להתקבל בישוב, מעבר לקליטת משפחות עולים.

עד היום הזה, לא נפתח האכלוס לישראלים מכל מיני סיבות שלא לעניין.

אבקש התערבותך הדחופה, ע"מ לאפשר למשפחות ישראליות הממתינות להתקבל
בישוב; החלטה בנדון צריכה להתקבל ע"י מנהל ההתיישבות של המרכז החקלאי
מר א. גרנדיש.

בברכה
אדריאל יוריג רייכלר
אד"ת המועצה רייכלר

משרד הבינוי והשכון
לשירות המגורים והכנסה
15-11-1993
דואר נכנס
מס' 25688
תיק

העתקים:
מר א. מזרחי - מנכ"ל משרד השיכון
מר י. שוורץ - ראש המינהל בפועל
גב' ש. אהרון - ס/מנהל אגף אכלוס ופרוגרמות

גר/פכ

SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET
CONFIDENTIAL
SECRET

SECRET

SECRET

לשכת שר הביטוי והשיכון

ירושלים, ל' בחשוון תשנ"ד
14 בנובמבר 1993
שוטף 2015

מ
מ
מ

משרד הבינוי והשיכון
מינהל לבנייה כפרית ויישובים חדשים
לשכת ראש המנהל
נתקבל 17-11-1993
דאר נכנס

לכבוד
שמחה אסף
מזכ"ל המרכז החקלאי

הנדון: גיטה - אכלוס

מצ"ב לעיוןך וטיפולך, פניית אדר' ג. רייכלר לשר הבינוי והשיכון.

מדוע הנושא מתעכב וכיצד ניתן לקדמו?.

בכבוד רב,
יועץ איתן כבל
יועץ השר

העתקים: שר הבינוי והשיכון
מנכ"ל המשרד
ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
מהנדס מחוז הגליל בבניה הכפרית

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשכון
המינהל לבניה כפרית
וישובים חדשים

מחוז הגליל

תאריך: כ"ו בחשוון תשנ"ד
10 בנובמבר 1993

מספר: 10704/1484

אל: מר ב. בן אליעזר - שר הבינוי והשכון

מאת: מהנדס מחוז הגליל

א.נ.נ.

הנדון: גימה - אכלוס

כזכור לך, בטכס חנוכת ישוב זה, הכרזת על רצונך שיאפשרו גם למשפחות
ישראליות להתקבל בישוב, מעבר לקליטת משפחות עולים.

עד היום הזה, לא נפתח האכלוס לישראלים מכל מיני סיבות שלא לעניין.

אבקש התערבותך הדחופה, ע"מ לאפשר למשפחות ישראליות הממתינות להתקבל
בישוב; החלטה בנדון צריכה להתקבל ע"י מנהל ההתיישבות של המרכז החקלאי
מר א. גרנדיש.

~~ב. בן אליעזר~~
א. ג. רייכלר

העתקים:

- מר א. מזרחי - מנכ"ל משרד השיכון
- מר י. שורץ - ראש המינהל בפועל
- גב' ש. אהרון - ס/מנהל אגף אכלוס ופרוגרמות

גר/פכ

רע

לשכת יו"ר המועצה
מזכירה - 06-533263
06-533280

2.12 תאריך

תאריך: 8.11.93

Handwritten notes and signatures in blue and red ink.

לכבוד
מר אריה מזרחי-מנכ"ל
משרד השיכון
ירושלים.

שלום רב!

הנדון: חערות לפרוטוקול מישיבה מיום 3.10.93

בפתח דברי, ברצוני להעיר שחישיבה במשרדך התקיימה ב-3.10.93 ולא ב-18.10.93 לפי שכתוב בפרוטוקול שנשלח אלינו.

1. בתאריך 3.10.93 קימנו דיון במשרדך וזאת בהמשך לביקור השר באיזור הגלבוע בתאריך 15.6.93. הפגישה ה-נ"ל נערכה אחרי דחיות חוזרות ונישנות כשבאמתחתינו נושאים חשובים לדיון.

2. לקראת הדיון אתך הכנו חומר כפי שנקבע בביקורו של השר, כשעיקרו: א. פיתוח תשתיות במושבים ובקיבוצים.

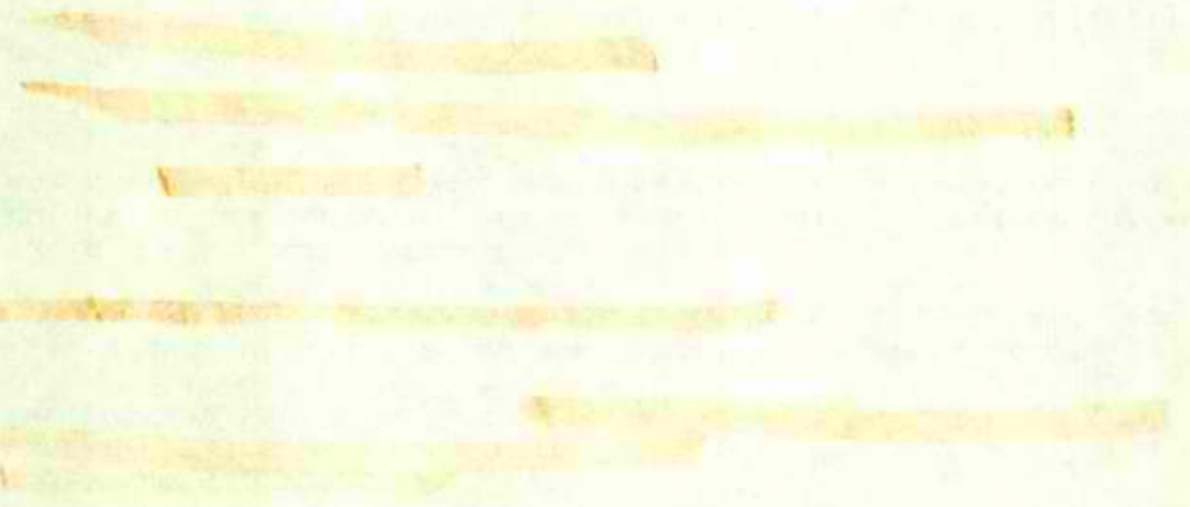
ב. נושאים נוספים, חלקם חדשים וחלקם לבירור ולהמשך טיפול.

עלי לציין שהחומר חוכן תוך מחשבה רצינית, שיתוף פעולה וסיוורים בכל ישובי המועצה בסיועם החשוב של אנשי מחוז חיפה והמינהל לבניה כפרית שאתם אנחנו מקיימים מערכת קשרי עבודה מצוינת מזה שנים.

3. דאגנו לשלוח את החומר ה-נ"ל לקראת הפגישה אתך לכל הנוגעים בדבר שבוע לפחות לפני הפגישה וזאת על מנת שהפגישה תהיה מוכנה היטב.

4. ואכן הפגישה התקיימה, סוף סוף, ללא השתתפות אנשי המינהל והמחוז. נדמה היה לנו שיצאנו עם מספר סיכומים (הועלו כ-11 נושאים) ואת הסיכום נקבל בכתב תוך זמן סביר.

אביטל אדריס בית אלפא בית השיכון הרק גרט דרזון יוהיא

לשכת יו"ר המועצה
מזכירה - 06-533263
06-533280

2 -

5. לאחר המתנה כשלא קיבלנו את הסיכום המיוחל, פנינו לעוזרך מר מיקי הימלפרב, שהבטיח לשלחו בהקדם, ובסופו של דבר הודה שבעצם לא נכתב כל סיכום במהלך הישיבה.

הצענו לשלוח לו את הסיכום שנכתב על ידנו במהלך הישיבה. דבר שאנחנו נוהגים לעשות בכל פגישה וביקור ואכן הסיכום שלנו נשלח ולהפתעתנו הסיכום שקיבלנו בחזרה לוקה מאוד בחסר ובחוסר דיוק.

6. הנושא העיקרי שהועלה בפגישה לא הוזכר כלל:

* מימון תשתיות למושבים ולקיבוצים:

נאמר על ידך שהסכום שיעמוד לרשותנו למטרה הנ"ל הוא 5 מיליון ש"ח בשנת תקציב 1994. ואת רשימת סדרי העדיפות נעשה במסגרת הסכום הנ"ל. (ראה סעיף 3 בסיכום שלנו).

* נושא שני לוקה באי דיוק - תשתיות בקבוץ עין חרוד/מ ויזרעאל:

בפגישה סוכם על ידך שכל אחד ממושבים אלה יקבל 150,000 ש"ח (ראה סעיף 7 סיכום שלנו) לתשתיות - בסיכום שלכם (סעיף 3 מדובר על 130 אלף ש"ח בלבד לכל ישוב), כמו כן לא נאמר על ידך על סיכום עקרוני כפי שנכתב בסיכום שלכם. היה מדובר, לדעתי, על החלטה לתקצב בשנת 1994.

לסיכום:

צר לי שהיה עלי לכתוב מכתב זה, אך תחושתי בתם פגישתנו היתה מאוד לא נוחה ולא חשתי שאכן הצלחנו לפתור במשותף נושאים שמאוד מכבידים עלינו ובעצם נשארנו ללא תשובות ברורות. אני מאוד מבקש שתתייחס לנושאים שהועלו במכתב זה ובכך אולי לסייע לנו בפתרון חלק מהבעיות הקשות המכבידות עלינו ולא מוצאות פתרון למרות הפגישות והביקורים וחטלפונים הרבים.

מצורפים:

- סיכומי הישיבה עם המנכ"ל.
- 1. סיכום המועצה.
- 2. סיכום עוזר המנכ"ל.

ב. ג. ר. כ. ה.
אברהם יריב
ראש המועצה

העתק: בנימין בן אליעזר-שר השיכון והבינוי.
אסף כרמי-גזבר המועצה.

אי/שד/93-878

הדפוס
אדריכל
י"ח אלמא
בית השנייה
ברק
בע
גדיש
דעונה
גז-ג
דורה
הפציר

[Redacted text consisting of approximately 15 horizontal lines of yellowed paper strips.]

דוד דוד
מושב גבעת יערים
ד.ג. צפון יהודה
מיקוד 99795
טל: 02-
833277

כ"ג בחשוון תשנ"ד
7 בנובמבר 1993

לכבוד
מר אריה מזרחי
מוכ"ל משרד הבינוי והשיכון
קרית הממשלה
ת.ד. 18110
ירושלים-91180

מכובדי,

הנדון: סיוע המשרד בפתוח מגרשים בגבעת-יערים.

בהמשך לפגישתנו מיום שני 1.11.93 בהשתתפות ח"כ שמוליק אביטל, הנני פונה אליך בבקשה לסייע לבני ובנות המושב לבנות ביתם בגבעת יערים, למושב תכנית מאושרת לבניית 104 יחידות דיור מהם יוקצו 30 מגרשים לתושבים חיצוניים ואילו היתרה 74 מגרשים מיועדת לבני המושב. עלות הפתוח נכון לעכשיו הינה 22.000 דולר ארה"ב, מחיר קרקע נכון לעכשיו הינה 300 ש"ח למטר מבונה, בהנחה שהבנים ירצו לבנות בית בגודל של 160 ממ"ר הרי שמדובר בתשלום לממ"י סכום של כ-50,000 ש"ח.

בטרם יכנס בן מושב לעובי קורת בניית הבית עליו "להצטייד" בסכום של כ-120,000 ש"ח בעבור הפתוח והקרקע - זאת טרם ההשתתפות בתשתיות העל.

על כן אודה לך באם יעשה למען יוכלו הבנים לקבל סיוע המשרד בשעור שנקבתי בשיחתנו בע"פ (אגב, הובטח בזמנו סיוע בשעור של 50% .

אנו מתעתדים להתחיל העבודה בשבועות הקרובים ותשובת כב' המקדימה תסייע בידנו.

בכל הכבוד הראוי,
דוד דוד
יו"ר ועדת ההחלטה.

העתק: ח"כ שמוליק אביטל.

מועצה אזורית הגליל התחתון

דאר נע גליל תחתון, מיקוד 14101, טל.: 06-767213, פקס.: 06-766785

1.11.93
בג/2673

לכבוד
עודד אלון
עוזר מנכ"ל משרד ראש הממשלה
לטיפול נקודתי
ירושלים

שלום רב,

הנדון: - סיוע לטיפול מידי נקודתי בישובי המועצה האזורית בתחום השיכון

בהמשך לשיחתנו ולאחר פגישה עם נציג משרד השיכון ואיתכם, סוכמה פרוגרמה לשיכון ותשתיות בישובי המועצה.

התוכנית בידם ויש לשריין סכום של 8.2 מיליון ש"ח לשנת 1994 לטיפול נקודתי, וסכום זהה גם לשנת 1995.

אבקשן להבטיח סכום זה לביצוע בשנת 1994, בתוכנית זו יש גם פיתוח תשתיות חלקיות בישובי המועצה לקליטת תושבים נוספים, בניה ועולים, וכן אבקש לקבוע חד משמעי שישובי הגליל התחתון המיועדים להרחבה יזכו למענקי תשתיות ב-100% השתתפות משרד השיכון לפי הטבלאות המקובלים באזורים אחרים זהים.

רק בזכות זה ניתן יהיה לקלוט תושבים ועולים ולהחזיר את הבנים.

בברכה,

בנו גורפינקל
ראש המועצה

העתקים

אריה מורחי - מנכ"ל משרד השיכון
גיא רייכלר - מהנדס מחוז הצפון משרד השיכון
דוד רותם - ס.מהנדס מחוז הצפון
שרה אהרון - ס.מנהל אגף איכלוס - משרד השיכון ירושלים
שבתאי זכריה - ס.ראש המועצה
תיק טיפול נקודתי

אילנה

ארבל

בית-קשת

בית-רימון

גבעת-אבני

הרדית

הזורעים

כדור

כפר-זיתים

כפר-חיטים

כפר-קיש

לביא

מסד

מצפה

מצפה נטופה

שדה-אילן

שדמות דבורה

שרונה

משרד השיכון
לשכת הטיפול הנקודתי
08-11-1993
דואר נכנס
תיק 25423

1.11.93
20127/ג

חיכנון בניה לקליטה בישובי המועצה נכון ליום 1.11.93
תוכנית תלת שנתית

שם הישוב	בניה תקציבית יחידות דיור	קרואנים	מגורונים	דירות משופצות	ה ע ר ו ת
אילניה	72 +		8		אושרו בוועדה מחוזית
ארבל	69 +			2	בדיון במחוזית
בית קשת	16 +			13	דרוש היתר בוועדה מקומית
בית רימון	38 +	7			
הודיות					
הזורעים	56 +				
כדורי					
כפר זיתים	47 +			1	אושרו בוועדה במחוזית
כפר חיטים			8	2	
כפר קיש	66 +		16		אושרו בוועדה המחוזית
לביא		10			
מסד	62+58 +				
מצפה					אין תקציב לתשתית יקרה למגורונים
מצפה נטופה	110+6 -	20		1	בניה עצמית מרוכזת

שם הישוב	בניה תקציבית יחידות דיור	קרוואנים	מגורונים	דירות משופצות	ה ע ר ו ת
שדה אילן	45 +		20	1	אושרו בוועדה המחוזית
שדמות דבורה	83 +		16		אושרו בוועדה המחוזית
שרונה	63 +			1	אושרו בוועדה המחוזית
גבעת אבני	450 +				
מרכז קליטה כדורי		150			
ישוב קהילתי חדש גבעת השבעה	1000				
ס ה " כ	2241	187	68	21	

נתוני בניה זו אושרו ע"י מליאת המועצה האזורית הגליל התחתון ואושרו ע"י משרד השיכון והנהלת המינהל לבניה כפרית במשרד השיכון והבינוי.

בברכה,

בני גורפינקל
ראש המועצה

מועצה אזורית הגליל התחתון

דאר נע גליל תחתון, מיקוד 14101, טל.: 06-767213, פקס.: 06-766785

1.11.93
בג/2673

לכבוד
עודד אלון
עוזר מנכ"ל משרד ראש הממשלה
לטיפול נקודתי
ירושלים

שלום רב,

הנדון: - סיוע לטיפול מיידי נקודתי בישובי המועצה האזורית בתחום השיכון

בהמשך לשיחתנו ולאחר פגישה עם נציג משרד השיכון ואיתכם, סוכמה פרוגרמה לשיכון ותשתיות בישובי המועצה.

התוכנית בידם ויש לשריין סכום של 8.2 מיליון ש"ח לשנת 1994 לטיפול נקודתי, וסכום זהה גם לשנת 1995.

אבקשן להבטיח סכום זה לביצוע בשנת 1994, בתוכנית זו יש גם פיתוח תשתיות חלקיות בישובי המועצה לקליטת תושבים נוספים, בניה ועולים, וכן אבקש לקבוע חד משמעי שישובי הגליל התחתון המיועדים להרחבה יוכו למענקי תשתיות ב-100% השתתפות משרד השיכון לפי הטבלאות המקובלים באזורים אחרים והים.

רק בזכות זה ניתן יהיה לקלוט תושבים ועולים ולהחזיר את הבנים.

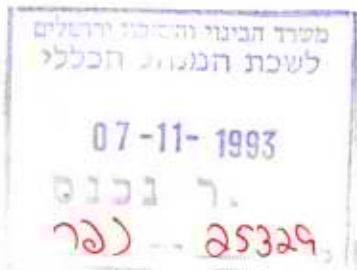
בברכה,

מגי גורפינקל
ראש המועצה

העתקים

אריה מזרחי - מנכ"ל משרד השיכון
גיא רייכלר - מהנדס מחוז הצפון משרד השיכון
דוד רותם - ס.מהנדס מחוז הצפון
שרה אהרון - ס.מנהל אגף איכלוס - משרד השיכון ירושלים
שבתאי זכריה - ס.ראש המועצה
תיק טיפול נקודתי

אילניה
ארבל
בית-קשת
בית-רימון
גבעת-אבני
הדיות
הזורעים
כדורי
כפר-זיתים
כפר-חיטים
כפר-קיש
לביא
מסד
מצפה
מצפה נטופה
שדה-אילן
שדמות דבורה
שרונה

1.11.93
20127/ג

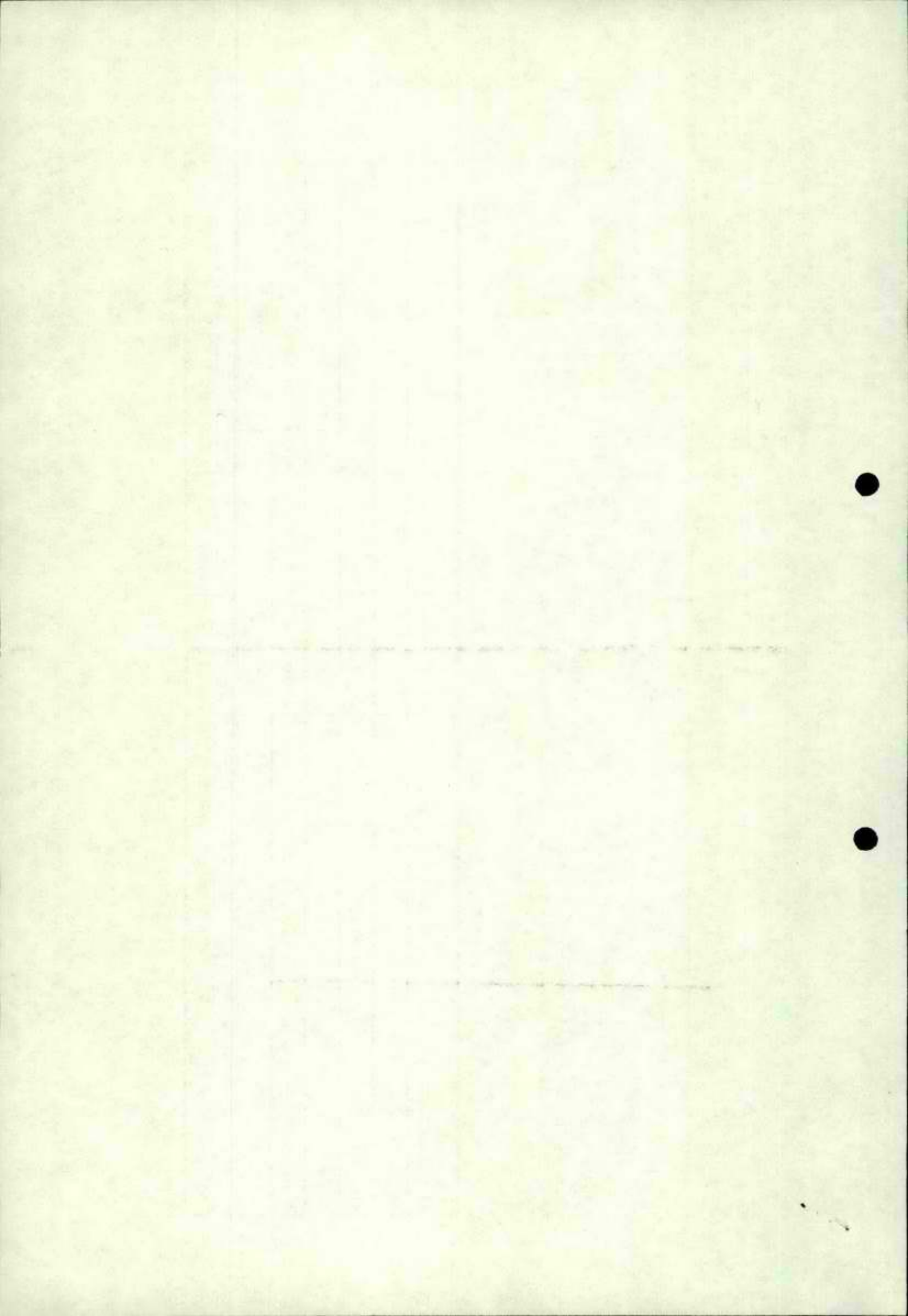
תיכנון בניה לקליטה בישובי המועצה נכון ליום 1.11.93
תוכנית תלת שנתית

שם הישוב	בניה תקציבית יחידות דיור	קרוואנים	מגורונים	דירות משופצות	ה ע ר ו ת
אילניה	72 +		8		אושרו בוועדה מחוזית
ארבל	69 +			2	בדיון במחוזית
בית קשת	16 +			13	דרוש היתר בוועדה מקומית
בית רימון	38 +	7			
הודיות					
הזורעים	56 +				
כדורי					
כפר זיתים	47 +			1	אושרו בוועדה במחוזית
כפר חיטים			8	2	
כפר קיש	66 +		16		אושרו בוועדה המחוזית
לביא		10			
מסד	62+58 +				
מצפה					אין תקציב לחשתית יקרה למגורונים
מצפה נטופה	110+6 -	20		1	בניה עצמית מרוכזת

שם הישוב	בניה תקציבית יחידות דיור	קרוואנים	מגורונים	דירות משופצות	ה ע ר ו ת
שדה אילן	45 +		20	1	אושרו בוועדה המחוזית
שדמות דבורה	83 +		16		אושרו בוועדה המחוזית
שרונה	63 +			1	אושרו בוועדה המחוזית
גבעת אבני	450 +				
מרכז קליטה כדורי		150			
ישוב קהילתי חדש גבעת השבעה	1000				
ס ה " כ	2241	187	68	21	

נתוני בניה זו אושרו ע"י מליאת המועצה האזורית הגליל התחתון ואושרו ע"י משרד השיכון והנהלת המינהל לבניה כפרית במשרד השיכון והבינוי.

בברכה,

בני גורפינקל
ראש המועצה

כפר
סגור
לער

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, יז' בחשון התשנ"ד
1 בנובמבר 1993
סימוכין: סכמ10470

סיכום ישיבה עם ראש מ.א הגליל העליון מיום 27/10/93

נוכחים: משהב"ש - א. מזרחי, ת. עמדי
מ.א הגליל עליון - א. ולנסי, ג. מצר, א. אמיר.

1. כביש 99 מקרית שמונה ועד דן וכביש חורשת טל כפר סאלד

החלטה
נושא תכנון שני הכבישים הללו יסגר בפגישת עבודה בין המנכ"ל לבין מנהל מע"צ, מר בן ציון סלמן.
טיפול: א. איוב - לשכת מנכ"ל
ל"ז: 10/11/93

2. בניה לצעירים

החלטה
במסגרת אישור תכנית העבודה לשנת 1994, יועלה נושא בניה לצעירים.
טיפול: בניה כפרית.
ל"ז: 01/01/94

3. שיפוץ דירות לקשישים

החלטה
בשנת 1994 יבדק נושא שיפוץ דירות לקשישים עם משרד האוצר.

4. מקלטים ותשתיות חשמל

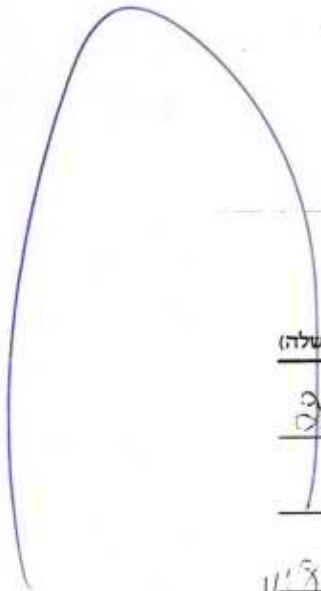
החלטה
הנושא יבדק במסגרת הדיונים על תכנית עבודה לשנת 1994 ובמקביל ידון בפגישת עבודה בין המנכ"ל לשר.

נרשם ע"י: ת. עמדי - ע. מנכ"ל

העתק: נוכחים
מר בן ציון סלמן - מנהל מע"צ
מר י. שוורץ - מ"מ ראש המינהל לבניה כפרית (בפועל)
גב' אסנת קימחי - בניה כפרית
תיק סיכומים
בקרה ומעקב

2810

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל:	התאריך	28/10/93
מאת:	חיק מס	ת.א. שווייץ, ת.א. נכדני -
הערות:		ת.א. תל אביב - ת.א. נכדני

תנועה אגודה - ת.א. נכדני תל אביב

סימוכין:

ת.א. שווייץ, ת.א. נכדני תל אביב

ת.א. נכדני תל אביב

ת.א. נכדני תל אביב - ת.א. נכדני תל אביב

מועצה אזורית הגליל העליון

ראר בע ג הגליל העליון טל. 06-945611 פקס. 06-945637
טלפון 06-947370-1 פקס. 06-947316

27.10.93
26-1/17

לכבוד
מר אריה מזרחי
מנכ"ל
משרד הבינוי והשיכון
ירושלים

שלום רב

הנדון: נושאים לביצוע משב"ש במועצה האזורית גליל העליון

1. מע"צ
  - 1.1 קידום תיכנון.
  - 1.2 רצף בעבודה.
  - 1.3 תחזוקת גישרי ביילי והחלפה הדרגתית לגישרי בטון בכבישי מע"צ.
הראשון והדחוף שבהם - גשר כפר סאלד.
  - 1.4 כביש חוצה קרית שמונה.
  - 1.5 כביש חוצה עמק החולה.
  - 1.6 כביש מס' 918, תיכנון וביצוע קטעים ברצף לכל אורכו מגדות ועד דן.
2. בניה לצעירים

עפ"י הסקר אין היום פתרונות דיור ל-406 צעירים.
הפתרון המוצע ל-1994 הוא - 40 יחידות בגודל 27 מ"ר לדירה
ב-4 ישובים.
40 יח' X 27 מ"ר X 2800 ש"ח = 3,000,000 ש"ח.
מצ"ב סקר.
2. שיפוץ דירות קשישים

עפ"י סקר חלקי דרוש שיפוץ בכ-667 דירות.
הפתרון המוצע ל-1994 - שיפוץ 100 דירות והשתתפות הקיבוץ ב-50%.
100 X 40,000 ש"ח = 2,000,000 ש"ח.
מצ"ב סקר.
3. תשתיות חשמל

מוצע לטפל ב-5 ישובים בשנה.
5 ישובים X עלות ממוצעת 250,000 ש"ח לשוב = 1,250,000 ש"ח.
מצ"ב חוברת.
4. כיסוי הפרש בטחוני לבניה בישובי ק-1
  - 4.1 מקלטים
עלות מקלט 50 מ"ר היא כ-370,000 ש"ח.
המשרד משלם " 180,000
  - 4.2 בניה בטחונית
תוספת בטחונית הדרושה לדירה היא כ-20,000 ש"ח.
המשרד משתתף ב-13,000 ש"ח לק-1.
וב-10,000 ש"ח לק-2.

ב ב ר כ ה

12.10.93

26-5/97

תוכניות מע"צ לשנת 93 - 94

1. תיכנון

- 1.1 כביש 90 מסלול שני מצומת עמיעד לקרית שמונה
- 1.2 כביש 99 מקרית שמונה ועד דן
- 1.3 כביש 9779 מקרית שמונה ועד שמיר
- 1.4 כביש 918 מגדות ועד תל דן
- 1.5 כביש חורשת טל כפר סאלד
- 1.6 כביש טובא כפר הנשיא

2. ביצוע

- 2.1 חלקים קריטיים בכביש 90
- 2.2 כביש 99 מקרית שמונה לתל דן
- 2.3 כביש 9779 מקרית שמונה לשמיר
- 2.4 כביש מחורשת טל לכפר סאלד
- 2.5 כביש 918 בקטעים מגדות ועד תל דן
- 2.6 כביש 89 מחורפיש עד צומת חירם (סאסא)
- 2.7 כביש מראש פינה לטובא ולכפר הנשיא
- 2.8 השתתפות מע"צ במסלול אופנים ובמינהרה להולכי רגל בכביש 9779.

רשם: אורי אמיר

מהנדס המועצה

25/10/93

6-30/15

סקר דיוור צעירים

הקטגוריה	דירות לצעירים	דירות לזוגות ללא ילדים	הערות (כפי שנכתבו ע"י המשקים)
איכת השחר	16		
ברעם	-	-	אין צורך
גדות	12	10	
גונן	15	5	
דן	27		
דפנה	30		
הגושרים	18		צורך מיידי
חולתה	8	8	
יפתח	40-50	10-15	צורך דחוף
יראון	22		
כפר בלום	16	8	
כפר גלעדי	40	20	באופן דחוף
כפר הנשיא	10	8-10	באופן דחוף
כפר סאכד	14	7	באופן דחוף
להבות הבשן	-	-	אין צורך
מחניים	-	-	אין צורך
מלכיה	12	-	
מנרה	-	-	אין צורך
מעין ברוך	20	10	
משגב עם	8	6	
נאות מרדכי	20	2-3	
סאסא	18	16	
עמיעד	12	8	לאור קליטת צעירים רבים
עמיר	10	10	
קדרים		10	
שדה נחמיה	12	6	
שמיר	-	-	אין צורך
שניר	12	8	
סה"כ	402	160	

25 באוקטובר 1993
6-30\17 qtx

סקר דיור לקשישים - בקיבוצי המועצה

הערות	שיפוף אחרון	מצב הדירות			שטח במ"ר	מס' דירות	
		גרוע	בינוני	טוב			
שופצו 3 דירות	91-2	+ 3			32	6	איכת השחר
עדין אין דירות קשישים						-	ברעם
			+		43	16	גדות
	92-93		+		56	4	גונן
	78-9	+	+		53	68	דן
מטבח ושירותים קטנים	69-70	+			54-55	52	דפנה
וטרים עברו שיפוף ממשי		+			49-50	48	
לא נעשה		+			45	32	הגושרים
אין דירות מיוחדות							חולתה
שוטף כאשר צריך			+	+	39.4	7	יפתח
-			+		44	5	יראון
	21 שנה	+			35-50	90	כפר בלום
	1975				55	88	כפר גלעדי
צריך להחליף חלונות	1983	+			64	70	כפר הנשיא
	1978				35	19	כפר סאלד
28 דירות לא שופצו מ-75	1970-75	+	+		40-50	52	להבות הבשן
							מחניים
	1974	+			36	8	מלכיה
	1982		+		75	12	מנרה
הבית מ-53+חד"ב ב-70	1970	+			40	19	מעין ברוך
עפ"י הצורך			+		42	6	משגב עם
עדין אין דירות קשישים						-	נאות מרדכי
מבוגרים לא מתאים לקשיש	1983		+		33.4	5	סאסא
		+			40	44	צמיעד
עדין אין צורך						-	צמיר
שונה מדירה לדירה			+		48	16	קדרים
							שדה נחמיה
							שמיר
							שניר

לשכת שר הבינוי והשיכון

לשכת
ג.ג.
לכתיבה 14 אל 2025

ירושלים, ב' בחשוון תשנ"ג
17 באוקטובר 1993
שוטף-1906

לכבוד
אריה מזרחי
מנכ"ל המשרד

שלום רב,

א.א.א.
א.א.א.
א.א.א.

הנדון: תשתיות חשמל בשכונות החדשות במוא"ז הגליל העליון

נתבקשתי ע"י שר הבינוי והשיכון להודיעך, כי אישר לראש המוא"ז הגליל העליון,
מר אהרון ולנסי סיוע בנושא הנ"ל בהתאם לתוכנית רב שנתית שתקבע על ידך.

בכבוד רב,
איתן כבל
יועץ השר

השתקים: שר הבינוי והשיכון
ראש המוא"ז גליל עליון

14456	385	435	195	130	314	4184	296	181	8234	656	846	249	6481	3700
6	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	
276	4	5	0	0	15	139	0	0	110	6	10	0	94	178 129
545	6	7	1	0	4	156	3	27	343	16	13	2	312	1700 128
439	0	3	8	0	1	119	34	0	268	0	53	0	215	0700 127
92	0	0	0	20	6	15	0	0	57	0	12	1	44	0712 126
13	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0	13	1103 125
559	7	6	9	0	2	161	0	8	366	21	28	14	303	1701 124
500	36	3	3	0	8	184	0	0	266	12	16	1	237	1700 123
462	0	42	5	0	25	116	45	8	221	13	0	5	203	1700 122
666	14	11	18	0	0	162	15	0	426	34	42	13	337	0710 121
297	11	15	7	0	10	75	15	13	147	25	14	4	104	00 120
375	2	25	7	14	15	116	8	0	166	16	19	0	151	1712 119
235	2	8	2	33	5	78	7	0	160	19	6	0	135	0710 118
463	51	6	6	8	0	139	0	0	253	14	62	1	175	0700 117
485	17	32	10	1	4	151	20	0	250	22	26	7	195	0700 116
479	6	10	7	1	6	128	3	40	276	17	13	17	229	1700 115
619	35	7	16	0	6	174	0	0	381	56	16	25	304	1700 114
663	2	23	22	0	17	198	32	0	369	20	48	0	501	0700 113
879	18	52	8	0	24	171	56	0	548	41	72	43	392	0700 112
684	1	26	10	17	13	164	39	8	386	24	28	9	325	0700 111
415	13	10	9	28	37	113	10	0	195	31	16	2	146	1701 110
549	20	7	6	5	0	190	25	8	288	27	42	3	216	0701 9
570	65	14	8	0	1	179	1	0	292	26	43	3	220	0700 8
639	10	38	6	0	13	194	0	0	378	20	70	9	273	0700 7
671	15	12	2	0	0	181	24	0	437	48	34	22	333	0701 6
560	25	12	3	0	22	160	11	28	319	34	21	2	262	17 5
417	6	27	2	0	28	127	16	0	217	30	45	1	141	1712 4
510	7	14	7	3	23	153	7	40	256	34	37	30	153	0712 3
482	8	0	5	6	25	127	12	1	304	25	43	6	230	0712 2
828	8	11	8	0	0	266	13	0	522	47	17	29	429	1700 1
10	0710	0700	0710	0700	171	171	0700	1712	0700	0710	0700	0710	0700	0700
11-2-0710	0710	0700	0710	0700	0710	0712	0700	0710	0700	0710	0700	0710	0700	0700
14-(5+6,13)	13	12	11	10	9	8	7	6	5-(1,4)	4	3	2	1	1

המועצה המקומית

851-7-1

גן-יבנה

בז

	משלוח פקט מס'
<u>08/574566</u>	מספרנו
<u>27/10/93</u>	תאריך
משרד הביטחון והסיוע	אל : תברה
גור ושמאל שולח - אנפה סגל אילונים	לידי :
<u>02-847688</u>	מספר פקט
<u>אנפה זקאום</u>	מאת - שם
<u>02</u>	מספר עמודים
(כולל עמוד זה)	

המועצה המקומית

גן-יבנה

ה-25-1326

יב בחשון תשנ"ד
27 באוקטובר 1993

פקס-847688-02

כה

לכבוד
מר ישראל שורץ
מנהל אגף איכלוס
משרד הבינוי והשיכון
י ר ו ש ל י מ

א.נ.א.

הנדון: סיוע למשפחות הגרות בבתיים חסרי ביסוס בגן-יבנה

א. בהמשך לפגישותינו הרבות עם מנכ"ל משרד השיכון מר אריה מזרחי וגב' אירית פרידלנדר בנושא שבנדון סוכם כי יזורז הטיפול במשפחות כדלהלן:

1. משפחת בכור ימין ת"ז 054881610 מען - רח' שבזי 1 גן-יבנה.
2. משפחת אחרק שמואל ת"ז 054021480 מען - רח' דוד המלך 232 גן-יבנה.
3. משפחת יחיא אטנר ת"ז 1-502696 מען - רח' שלמה המלך 260 גן-יבנה.

ב. אודה לתשובתך בהקדם.

בכבוד רב

משה איסקלסי
ראש המועצה

רח' הרצל, מיקוד: 70800, מל: 574566, 574236, 574128 - 08
מס' פקס. 08-574566

משרד הבינוי והשיכון

לשכת המנהל הכללי

תאריך: 24/10/93

מס' פניה: 4464

נא לציין מס' פניה
בתשובתך

לכבוד

למחלקת
הנדון

מסל שוויץ
בניה נפרדת

א.ג.ג.

הנדון: מיוזם הנשיא: כמובטח אלא - החמת הניסל

לוטה מכתבו של 217 217

מתאריך 18/10/93

אנא בדוק והעבר הערותיך למכתב המצורף.

אנא השב תשובתך ישירות לפונה.

העתק מהתשובה יש לשלוח ללשכת המנכ"ל.

העתק תשובה נוסף יש לשלוח ללשכת השר

בציון מס' פניה.....

בכבוד רב,

ק/חנ

ע/חמנהל הכללי

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

24/10/93

תאריך:

4464

מס' פניה:

לכבוד

מר רוב רוב

יור אצט - החברה המוסב

בנין זמון ירוקר

לפקטור יעריס 98795

ת.ד. 4464

א.ג.ג.

הנדון: סיוע המוסב כמכסה סכומי - החברה המוסב

18/10/93

מכתבך אל לשכת המנכ"ל מיום..... הועבר לבדיקה.

עם קבלת התוצאות נודיעך.

בכבוד רב,

ב/חני

ע/המנהל הכללי

גבעת יערים

מושב עובדים להתישבות חקלאית שיתופית בע"מ

ד.ב. צפון עזרה, מיקוד 98795 טלפון 02-342797, פקס 02-330186

18.10.93

21/10/93
 למאגנת ישאל סניף
 (מנהל סניף)
 8 מנכ"ל
 נ"ק

לכבוד
 מר אריה מזרחי
 מנכ"ל משרד הבנוי והשכון
 קרית הממשלה
 שיך ג' ארה
 ירושלים

הבדור: סיוע המשרד כמובטח לטובת הרחבת המושב

א.ב.

לפני למעלה משנתיים הובטח לבו ע"י משרד השיכון סיוע בהוצאות פיתוח הרחבת המושב עבור הבנים בשער של 50%.

עתה אנו מצויים בשלבים הסופיים לקראת התחלת העבודה, ובשל כך פנינו בזמנו אל כב' וכן ליועץ השר מר איתן רבל, כן קיימנו פגישה עם מר ישראל שורץ, והובטח כי כעבור שבועיים בדע דבר, אולם עד עתה לא קבלנו מענה.

לפיכך הבנו פרטים אליך בבקשה להוציא דבר הסכומים וההבטחות שביתנו לבנו כאמור אל הפרעל.

אומדן עלויות הפתוח לאחר בדיקת תכניות העבודה הן כ-25.000 דולר ארה"ב ובנוסף עלויות קרקע משוער כ-11.000 דולר ארה"ב, סכומים אלו הם מעבר ליכולת של בני המושב ועל כן אנא פעל למען ברוכל לקבל הסיוע המבוקש.

ב ב ר ה

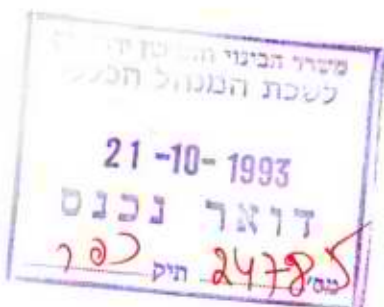
דוד דוד

יו"ר ועדת הרחבת המושב

העתק: שר השיכון והבנוי - מר בן אליעזר.

" : יו"ר ועד המושב - יפת עוזרי

" : חברי הרעד.

17

Handwritten text at the bottom of the page, which is mostly illegible due to fading and blurring.

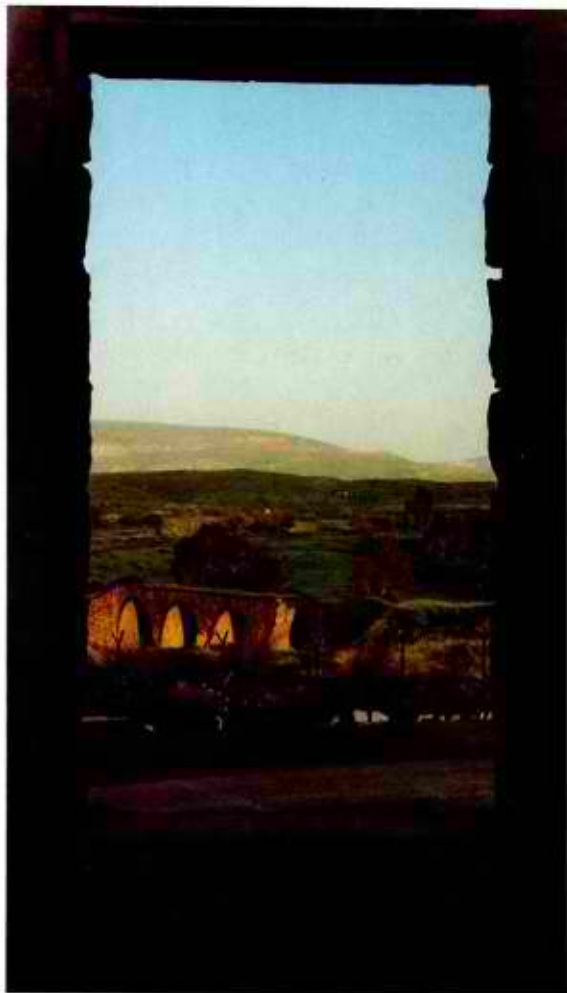

חצר גשר הישנה
1939

המועצה לשימור מבנים
ואתרי התיישבות

חצר גשר הישנה ומוזיאון הקרבות

עמותת התיירות בעמקים

חברת החשמל לישראל בע"מ

חצר גשר הישנה ומוזיאון הקרבות

סמוך לקיבוץ גשר, על גדות הירדן, נמצאת "גשר הישנה" - פינת נוף חבויה בעלת חשיבות גיאופוליטית היסטורית: גבול, 3 גשרים, צומת דרכים ומסילת-ברזל, מצודת חאן עתיקה ומצודת משטרה בריטית. ממול, מעבר לגבול, נשקפת תחנת-הכח של פנחס רוטנברג - "הזקן מנהריים".

חצר גשר הישנה מספרת את תולדות ההתיישבות היהודית באיזור, מאז ראשית המאה ובמיוחד את סיפור קרבות גשר במלחמת-העצמאות.

היה זה הישוב הראשון שעמד, באפריל 1948, בפני התקפה של צבא סדיר - הלגיון הערבי הירדני, ועם הכרזת העצמאות, במאי 1948, במוקד הפלישה העיראקית.

קיבוץ גשר היה במצור ונהרס כולו. לאחר פינוי לילי של הילדים, הפצועים והאוכלוסיה הבלתי-לוחמת, הפך למוצב המוחזק על-ידי החברים. הלוחמים החזיקו מעמד עד סוף מלחמת-העצמאות.

בתוך ההרס והחורבות נעשו לאחרונה פעולות שיחזור, שימור, גינון ושילוט אשר הופכים את חצר גשר לאתר חינוכי לתלמידי בתי-הספר, לקבוצות ולכל המשפחה.

מוזיאון הקרבות

המוזיאון שוכן במקלט תת-קרקעי, שהיה ליבו של הישוב בעת קרבות מלחמת-העצמאות.

המוזיאון ממחיש במוצגיו את סיפור המלחמה. בצד תצוגה תיעודית של מסמכים וכלי נשק הוא מבליט בצורה אמנותית את הפן החצי-אזרחי של החיים התת-קרקעיים, גורל הילדים, המרפאה והמטבח, ההווי והמוראל.

מפה אלקטרונית ממחישה את מהלכי הקרבות, שהיו בעלי חשיבות אסטרטגית במניעת ניתוק צפון הארץ על-ידי צבאות הפולשים.

דגם תחנת הכוח של נהריים מלמד על מפעלו החלוצי של פנחס רוטנברג, ויכול לשמש כנקודת מוצא לסיור באיזור הסכרים והתעלות.

שעות הפתיחה: ימי א'-ה' רק בתאום מראש.

ימי ו' וערבי חג 09.00-14.00

לקבוצות בתאום מראש

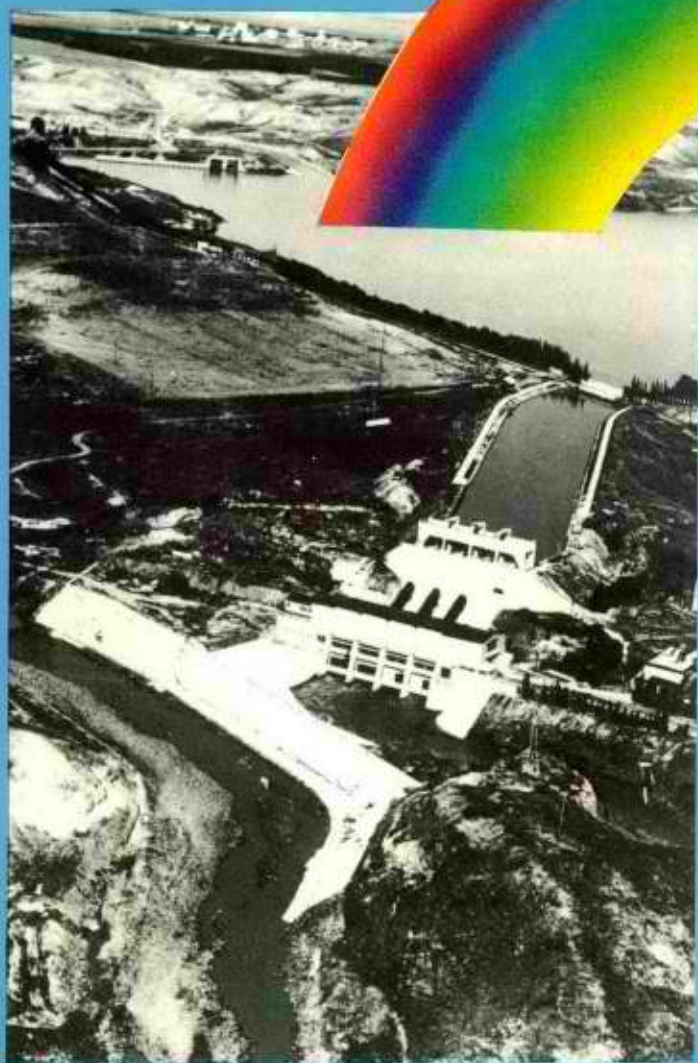
שבת 10.00-14.00

הכניסה בתשלום.

טלפון: 06 - 758783

פקס: 06 - 758627

נהריים

חזון וחשמל

הופק על ידי משרד הוועדה, חברת החשמל לישראל • עיצוב וביצוע: ש. דותם

נהריים - חזון וחשמל

"כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבנה"
(תהילים כ"ד, 2)

החזון

סיפורה של תחנת הכוח בנהריים הוא פרק בלתי נפרד מסיפור יישובה של ארץ ישראל בעת החדשה ומוחזן הקמותה של המדינה היהודית בארץ ישראל. הרעיון להקמתה של תחנת כוח בעמק הירדן עלה כבר בשנת 1919 בעת ביקורו של פנחס רוטנברג באזור. פנחס רוטנברג, מהנדס רב פעלים שעלה מרוסיה, ערך באותה שנה סקר על מקורות המים בארץ ישראל. רוטנברג, בעל חזון ואחד מענקי הדור, הציב לפניו שתי מטרות לביסוס היישוב היהודי בארץ: שליטה על מקורות המים והפקת חשמל במקור אנרגיה. המים היו היוניים להתיישבות ולפיתוח חקלאי, ואילו החשמל היווה את הבסיס לתעשייה מתקדמת ולאורח חיים מודרני.

בעקבות הסקר על מקורות המים בארץ ישראל, אשר ממצאיו פורסמו ביוני 1920, קיבל רוטנברג ב-12 בספטמבר 1921 מהנציב העליון את הזיכיון להשתמש במי הירדן ומקורותיו לצורכי השקיה ולייצור חשמל וכן זיכיון לייצור חשמל בכל האמצעים האחרים. ב-5 במרץ 1926 הורחב הזיכיון הראשון והיה לזיכיון סופי לניצול מי הירדן והירמוך לייצור חשמל לתקופה של 70 שנה בכל רחבי ארץ ישראל ועבר הירדן, למעט ירושלים וסביבתה. קבלת הזיכיון להפקת חשמל התאפשרה במידה רבה הודות לתמיכתו המוצהרת של משרד המושבות הבריטי בפיתוח הארץ וברוחות תושביה. מדיניות זו, שעלתה בקנה אחד עם תוכניותיו של רוטנברג, סייעה לשכנע את התושבים הערביים, שאין מקום להשמש מהשתלטות יהודית על ארץ ישראל, וכמובן שהקלה על רוטנברג את המלאכה.

סכר העודפים

הרמז לברון רוטשילד

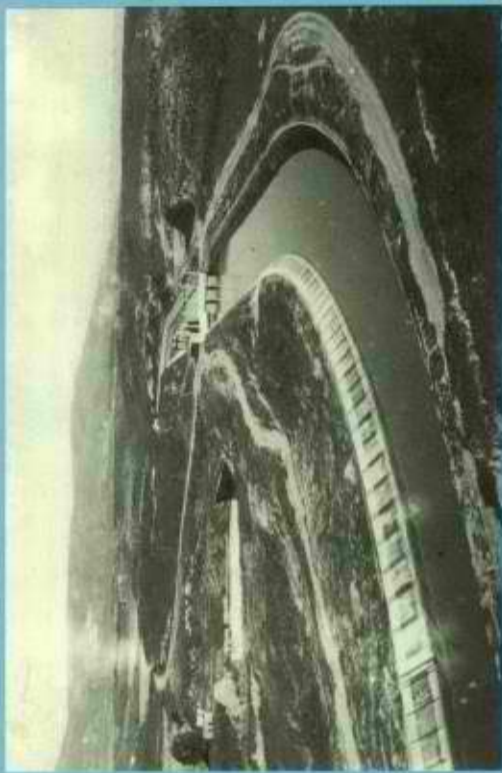
תוכניתו של רוטנברג להקים תחנת כוח הידרואלקטרית בעמק הירדן נתקלה בלא מעט ספקנים שראו בה חזון לא מציאותי. בין המהססים היה גם הברון רוטשילד, שפיקפק ביכולתם של הנהרות בארץ לספק את הכוח הדרוש להנעת תחנת הידרואלקטרית. הוא גרס כי גם אם תוקם תחנה כזאת, ספק אם היא תהיה בעלת כדאיות כלכלית. על היסוסיו של הברון ועל הסכמתו לבסוף לתת יד למפעל החשמל, בא הסיפור הבא:

בשנת 1924, בעת ביקורו בארץ, ביקש הברון רוטשילד להביע בפני רוטנברג את הסתייגותו מהקמתה של תחנת כוח הידרואלקטרית. הוא הדגיש, באמצעות מהנדס פיק"א, נציגו בארץ, שמבחינה כלכלית עדיף להקים בארץ תחנות קיטוריות דווקא ולא תחנות הידרואלקטריות. שהוא יודע, גם אני יודע. אבל אולי הברון אינו יודע, כי תחנת הידרואלקטרית על הירדן היא רק אמצעי לקבלת הזיכיון לשימוש במי הירדן והירמוך". והוא הוסיף: "אהיה מוכן לשאת לגבי זיכיון לשימוש במי הכרמל, כדי להשיג גם שם את הזיכיון לשימוש במים". הברון הבין את הרמז ונתתם למשימה...

רעיון יישובה של בקעת הירדן

תחנת הכוח בנהריים, שבאופן רשמי נקראה **ירדן א'**, נועדה להיות ראשונה ותלויה בסדרה של ארבע תחנות הידרואלקטריות, שפנחס רוטנברג שאף להקים במורד בקעת הירדן, בואכה ים המלח. לתחנות אלה, כמו גם לתחנה בנהריים נועד תפקיד כפול: גם לייצר חשמל וגם לספק מים ליישובים החקלאיים, שהיו אמורים לקום לאורך בקעת הירדן. בעזרת תכנית יומרנית זו קיווה רוטנברג לקבוע, הלכה למעשה, את גבולותיה העתידיים של המדינה היהודית. הוא חשב, ששלטונות המנדט

תעלת ירדן-ירמוך (תעלת האפס)

עלולים - בלחץ ערביי ארץ ישראל - לקרוע חלקים נוספים מארץ ישראל המערבית, לאחר שבעבר הירדן המזרחי הוקמה כבר האמירות الهاשמית, בראשותו של האמיר עבדאללה. יחד עם זאת, שאף רוטנברג בכל מאודו לשמור על מערכת של יחסי ידידות, אמון וסיוע הדדיים עם ערביי הארץ ועם המדינות השכנות. לימים, משקמה נהריים, היא שימשה דוגמה ומופת ליחסים אלה.

בהיעדר עדידות בכתב, ישנם שמטילים היום ספק לגבי כוונותיו של רוטנברג ליישב את בקעת הירדן. אולם העובדות בשטח וגם עדויות, שנאספו מפי אנשים שעבדו אתו, מוכיחות בעליל, כי רוטנברג אכן התכוון לממש את רעיון יישובה של בקעת הירדן. בין פעולותיו בולטת באופן מיוחד דרישתם של 6,000 למעשה, נדרשו להקמת התחנה על מתקניה השונים, כולל שכונות המורים, רק שני שלישים של השטח הזה. 2,000 הדונם העודפים יועדו לעיבוד חקלאי ולעריכת סנינות בגידולים שונים. רוטנברג מינה אגרונום כאחראי על העבודות החקלאיות, והתוצאות לא אחרו לבוא: שני זנים חדשים של חיטה פותחו והוחל בגידולם. היתה זו הפעם הראשונה והיחידה בתולדות חברת החשמל, שבספרי השבונותיה נרשמו לזכותה רווחים נאים ממכירת תוצרת חקלאית...

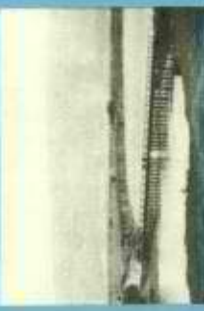
מטם היות המלחמה...

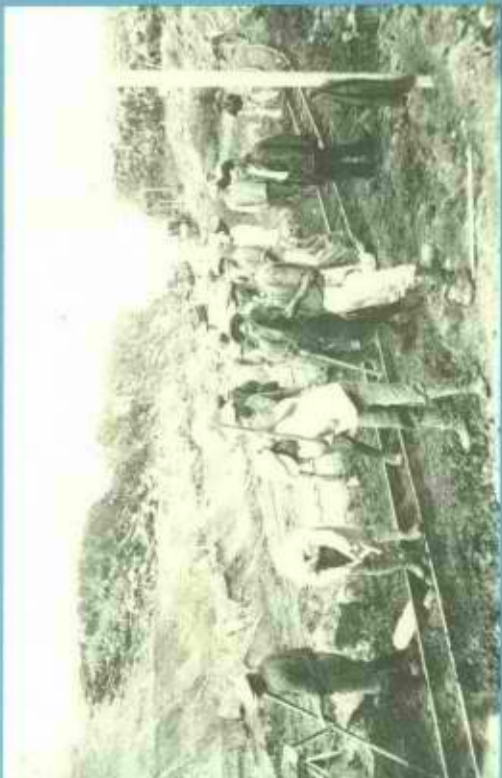
תחנת הכח בנהריים

הקמת התחנה

בשנת 1920 נפגש רוטנברג עם ראשי ההסתדרות והעלה בפניהם את הצורך בהכשרת עובדי כפיים יהודיים במקצועות הבנייה והסלילה, בעיקר לצורך העסקתם בעתיד בבניית תחנת הכוח בנהריים. סלילת הכביש מטבריה לצמח, שרוטנברג נמנה עם יוזמיו, שימשה מבחן ליכולתם של העובדים היהודים, למעשה, את השלב הראשון בעבודות התשתית לקראת הקמת התחנה על הירדן. רוטנברג תכנן להקים סכר במוצא הירדן מהכנרת כדי לצבור עתודה תפעולית של מים, שנועדו לשרת את התחנה בעונת הקיץ הארוכה. את הדרך הקיימת, ולכן ביקש רוטנברג להעתיק את תוואי הכביש החדש מערבה. לאחר קבלת הזיכיון בשנת 1926 החל רוטנברג בניוס הכספים להקמת המפעל ובניוס כוח אדם מקצועי שיעסיק בתכנון המפעל ובהקמתו.

המדידות הראשונות בעמק הירדן נערכו עוד בשנת 1923, אולם העלייה על הקרקע והעבודות בשטח החלו רק בתחילת 1927. בינתיים הוקמו תחנות כוח לייצור חשמל באמצעות דיזל-גנרטורים בתל-אביב, בחיפה ובטבריה. בנהריים הוקם מחנה עבודה ששמו הטוב יצא למרחוק, והוא שימש כאבן שואבת לכל מחוסרי העבודה ביישוב באותה תקופה. למרות קשיי האקלים היה המחנה בנהריים מקום עבודה מועדף, והפועלים, חברי העבודות, ניהלו מאבקם קשים בלשכות סדר מופתי: מורות דמויי סוכות נבנו עבור העובדים, חדר-האוכל נוהל על ידי מומחית לתזונה, ורמת השירותים והניקיון היו לשם דבר. רוטנברג חיב את העובדים לאכול טוב כדי לשמור על בריאות תקינה, ואף דאג לספק להם תרופות כדי למנוע התפרצות של קדחת ומגפות אחרות.

פועלים חומרים תעלה בנהריים

1 סכר כנרת

הסכר נבנה בסמוך למוצא הירדן מהכנרת, והוא נועד לאגור את מי הירדן העליון, על ידי העלאת מפלס המים בכנרת וויסותם. נפח האגירה שניתן לקבל באמצעות סכר זה הוא כ-600 מיליון מ"ק מים, שנועדו לשמש כעתודה התפעולית של התחנה בקיץ.

2 סכר אדמה

(דלהמיה)

סכר זה, הנקרא גם על שם שרידי הכפר הנטוש שבקרבתו, נועד לחסום את אפיק הירדן, על ידי המושבה מנחמיה, ולהטות את מי הירדן אל תעלה מלאכותית, היא תעלת ירדן-ירמוך.

3 תעלת ירדן-ירמוך

(תעלת האפס)

תעלה באורך של 1700 מטר, שנחפרה מסכר דלהמיה עד לאגם נהריים. התעלה היתה מאוזנת, ללא כל שיפוע, וכך יכלו המים לזרום בה משני הכיוונים: מהירדן לאגם נהריים ומהאגם לאפיק הירדן. תפקידה של התעלה היה לווסת את זרימת המים בעת שטפונות החורף בירמוך, כדי לשחרר עודפי מים שהצטברו באגם נהריים. מאידך, בתקופת הקיץ נועדה התעלה להזרים את מי הירדן שנאגרו בכנרת אל אגם נהריים.

כדי שהתעלה תוכל לתפקד ולהזרים מים בשני הכיוונים ובו בזמן להזרים את עודפי המים הן בירמוך והן בירדן בחזרה אל אפיק הירדן, הוקמו בה ארבעה סכרים: **סכר ויסות** [4], שהוקם סמוך לסכר דלהמיה ותפקידו לנתק את תעלת האפס מאפיק הירדן. לידו הוקם **סכר מי שיטפון** [5], שתפקידו להעביר את עודפי המים מתעלת האפס אל אפיק הירדן. סכר זה הוקם מערבה לסכר הויסות, כך שהמים שנוקזו דרכו, הועברו בחזרה אל **האפיק הישן של הירדן** [6]. כדי למנוע בזבוז של מים בשנים גשומות, חסמו את יציאתם של עודפי המים ולא איפשרו את זרימתם. כך נוצר סביב אפיק הירדן, מצפון לסכר דלהמיה, אגם צר וארוך, הידוע כ**אגם הירדן** [7] או אגם מנחמיה. מצידה השני של תעלת האפס, קרוב לאגם נהריים, ניבנו שני סכרים: **סכר הרכבת** [8] ו**סכר העודפים** [9]. סכר הרכבת שימש כסכר ויסות, אך גם כגשר שעליו עברה הרכבת מחיפה לדמשק. תפקידו של סכר זה היה להזרים עודפי מים מהבריכה לתעלת האפס.

סכר העודפים הוקם סמוך לסכר הרכבת וקרוב יותר לבריכה, בצידה המערבי של תעלת האפס. דרכו ניתן להזרים את עודפי המים המגיעים לתעלת האפס מאגם נהריים או מהירדן אל אפיק הירמוך, שהפך להיות אפיק משותף ירדן-ירמוך.

10 סכר ירמוך

זהו הסכר הגדול שנבנה באפיק הירמוך, במקום שבו היו לפני האשדות הטבעיים של הנהר. תפקידו של סכר הירמוך היה לחסום את אפיק הנהר ולמנוע מן המים לגלוש באופן חופשי אל הירדן. בגלל המבנה הטופוגרפי של המקום, נוצר אגם מלאכותי, הידוע כאגם הירמוך או אגם נהריים. תפקידו של סכר הירמוך היה לווסת את כמות המים באגם נהריים.

11 אגם נהריים

אגם זה, ששטחו כ-1000 דונם, נוצר באופן מלאכותי על ידי סכר הירמוך. הוא נועד לשמש כמאגר מים, שתפקידו לספק לתחנה את כמות המים הדרושה להפעלתה.

12 תעלת המים העליונה

תעלה באורך של 400 מטרים, היוצאת מקצהו הדרומי-מערבי של אגם נהריים ותפקידה להוליך את המים מן האגם אל התחנה.

13 מצודת המים

מבנה בטון גבוה. בתחתיתו פתחים שנועדו לקלוט את המים מן התעלה ולנקזם לתוך צינורות הלחץ.

14 צינורות הלחץ

שלושה צינורות (בתחילה היו רק שניים), שנבנו בשיפוע תלול מאוד, ודרכם הופלו המים מגובה 27

מטרים ובמהירות של 60 מ"ק בשנייה אל להבי הטורבינה. הצינורות היוו את החוליה המקשרת בין מצודת המים ואולם הטורבינות. במצודת המים נותר מקום לבניית צינור רביעי כאופציה שלא מומשה.

15 בית הטורבינות

בית הטורבינות שימש כמבנה העיקרי של התחנה, והוא מוקם במפלס נמוך, סמוך לערוץ הירדן. המבנה כלל את אולם הטורבינות ואת חדר הפיקוד; באולם הטורבינות מוקמו שלושה טורבו-גנרטורים כשהם במצב מאונך: הטורבינות למטה והגנרטורים למעלה.

שלוש הטורבינות שהותקנו בתחנה סיפקו כ-18 מגהוואט (6 מגהוואט כל אחת). להבי הטורבינות נמצאו בתחתית המבנה, בתוך תא שאליו הוחדרו המים מצינורות הלחץ. המים הדפו את הלהבים וסובבו את הטורבינה. לאחר שסיימו המים את פעולתם, הם נפלטו אל התעלה התחתונה.

16 תעלת המים התחתונה

אורכה של תעלה זו הוא כ-1,200 מטר, והיא חיברה את בית הטורבינות עם אפיק הירדן צפונית-מערבית לגשר נהריים. תפקידה של התעלה התחתונה היה לנקז את המים שיצאו מן התחנה בתום פעולתם בה, בחזרה אל אפיק הירדן.

סכר הרכבת

אולם הטורבינות

איתני הטבע מתנכלים למפעל

האתגרים, שעמדו בפני מקימי החנת החשמל בנהריים, היו רבים ובראשם – ריסונם של איתני הטבע וניצולם להפקת חשמל. אולם הטבע לא נכנע בקלות לרצונותיו של האדם. פעמיים ניצבו בונייה ומקימיה של נהריים מול נחת זרועם של איתני הטבע.

המקרה הראשון אירע ב-15 בפברואר 1929. אותה שנה ירדו גשמי זעף, הירדן והירמוך הוצפו ועלו על גדותיהם. המים ששטפו בערוצים מילאו את הבריכה בנהריים ואיימו לפרוץ את הסוללה, שחסמה את תעלת המים העליונה. עלה חשש, שאם יפרצו המים לתעלה, הם יישטפו דרכה אל התחנה ויגרמו נזקים כבדים. המהנדסים והפועלים גויסו לעבודה, ותחת מטר סוחף הם המשיכו לחזק את הסוללה באמצעות שקי חול. העבודה נמשכה עד חצות, עת פסקה הגאות. בפעם הראשונה צפו מקימיה של תחנת החשמל בנהריים בחזיון הנדיר של הבריכה המלאה עד גדותיה. לרבים היה זה סימן לחזון המתגשם.

השיטפון של שנת 1929 היה בבחינת אזהרה שניתנה על ידי איתני הטבע. הוא היה אמור להדליק אור אדום אצל מתכנני התחנה: חישובי הספיקה של הירמוך, שהסתמכו על מדידות משנים קודמות, התגלו כלא מדויקים. אולם האור האדום לא נדלק, והמציאות המרה טפחה שוב על פניהם של מקימי התחנה בשיטפון נוסף, קשה מקודמו.

ביום ו', 13 בפברואר 1931, געש הירמוך פעם נוספת מזרמי מים אדירים, שכמותם לא נראו מאז החלו לערוך סקרים על משק המים בישראל. לפי חישובים שנערכו עד לאותה עת, סברו שהירמוך מגיע בשיא ספיקתו ל-500 עד 600 מ"מ"ק בשניה. הבריכה, מערכת הסכרים והתעלות שהוקמו סביב התחנה יכלו לעמוד בספיקה של 1000 מ"מ"ק בשניה. אולם השיטפון ב-1931 הגיע ל-1200 מ"מ"ק בשניה. הנחשול האדיר הצליח לפרוץ את דופן תעלת המים העליונה בצידה הצפון-מערבי, בסמוך למצודת המים.

התעלה שנפרצה בשיטפון

כתוצאה מפריצת התעלה נוצר מפל בגובה של 14 מ', שסחף אתו את מרבית המתקנים של אתר המיתוג והטרנספורמציה. שנאים במשקל 20 טון נגרפו לערוץ הירדן והיקף הנזקים היה גדול ביותר. האסון גרם לעיכוב של כמעט שנה בהפעלת התחנה.

רוטנברג, שבא לבדוק את ממדי האסון ולאמוד את הנזקים, שמע מנציגי העובדים במפעל את ההצעה המפורסמת ביותר בתולדותיה של החברה, ואולי גם בתולדותיהם של מפעלים אחרים בארץ ובעולם: העובדים, שעמדו ובכו למראה החורבן שגרם השיטפון, חרדו להמשך קיומו של המפעל והציעו לרוטנברג לעבוד ללא שכר, אלא תמורת מזון ומגורים בלבד, עד שיתוקן המפעל וישוקם. רוטנברג, שהצעת העובדים נגעה לליבו, הודה להם ועודד אותם, באומרו כי "המפעל קום יקום והאמצעים לכך גם כן ימצאו".

במרץ האופייני לו, גייס רוטנברג את האמצעים הכספיים הדרושים לשיקום הנזקים, והעובדים, ששאבו עידוד מכוח עמידתו ועקשנותו, המשיכו במשנה מרץ בעבודתם. לקראת סוף שנת 1931 הסתיימו עבודות השיקום בתחנה, ורוטנברג הורה להתחיל בהקמתה של טורבינה נוספת, השלישית במספר

סכר הירמוך

מבט על הבית הלבן מכיוון אגם נהריים

החשמל

עקרונות פעולתה של תחנת כוח הידרואלקטרית

תחנת כוח הידרואלקטרית מנצלת את המים הנופלים בכוח הכבידה (גרביטציה) ממקום גבוה למקום נמוך, כדי לסובב טורבינות שמניעות גנרטורים, המייצרים חשמל. ההספק של תחנה הידרואלקטרית תלוי בשני גורמים: כמות המים וגובה המפל. כמות המים תלויה במקורות שמהם מקבלת התחנה את מימיה. בדרך כלל מדובר בנהר גדול בעל ספיקה רבה, שבעזרת הסכרים המוקמים בערוצו, ניתן לאגור כמויות גדולות של מים לצורך הנעת הטורבינות גם בתקופת השפל, שבה הזרימה בנהר חלשה ואינה מספקת. המרכיב השני של הכוח המניע תלוי בגובה המפל, שממנו נופלים המים. ככל שהמפל גבוה יותר, כך גדלה גם עוצמתם של המים וגדל ההספק של התחנה. מסיבה זו נהוג לבנות תחנות הידרואלקטריות וסכרים לאיגום המים בקרבת מפל, שנוצר עקב קפל קרקע או מדרגה.

כדי לנצל את כוחם של המים הנופלים, מכניסים אותם לתוך צינורות לחץ עבי קוטר. הצינורות בנויים בשיפוע, במורד המפל או בקפל הקרקע, והמים – שזורמים בהם בעוצמה רבה – נדחסים לתוך תא ספירלי דמוי שבלול. בתא זה נמצאים להבי הטורבינה, המתקנים על ציר אנכי. המים הודפים בכוח את להבי הטורבינה וזו מניעה – בעזרת מערכת צירים ומימסרים – את הגנרטור.

בתחנות קיטוריות מקובל, שהטורבו-גנרטור בנוי בצורה מאוזנת ומקבילה לקרקע, ומהירות הסיבוב בו היא כ-3000 סיבובים לדקה או יותר. לעומת זאת, בתחנות הידרואלקטריות בנויים הטורבינה והגנרטור על פי רוב בצורה אנכית, בניצב לקרקע, ומהירות הסיבוב בהם היא כ-100 סיבובים לדקה. גם מבחינה מכנית קיים הבדל בין שני סוגי הטורבינות: בטורבינה קיטורית הלהבים הם רבים וקטנים יחסית, בעוד שבטורבינת מים הלהבים הם אמנם מעטים אך גדולים ורחבים.

בתחנת הכוח נהריים פעלו טורבינות מים על פי אותם עקרונות שהוזכרו לעיל. התחנה ניצלה את מי הירדן והירמוך ואת הפרש הגבהים שבין ערוצי שני הנהרות לצורך הפעלת הטורבינות שלה. אולם רק בחודשי החורף, בעת שהנהרות שפעו מים, ניתן היה לקבל את כמויות המים הדרושות. כדי לאפשר את המשך פעולתה של התחנה גם בחודשי הקיץ ועונת היובש הארוכה, היה צורך לאגור כמויות מים גדולות באמצעות מערכת עניפה של סכרים ותעלות ששירתו את התחנה והיוו למעשה חלק ממנה.

מצודת המים

שפיכות דמים מיותרת ולהגיע להסדר כולל של שלום תוך משא ומתן. בתחילה נראה היה שהמלך מסכים, אולם משתכפו המאורעות התקשה עבדאללה לעמוד בהבטחותיו, עקב לחצם של הליגה הערבית ויתר מדינות ערב.

הלגיון הערבי החל להשתתף באופן פעיל יותר בהתקפות על יישובים יהודיים, הן באזור ירושלים והן בעמק הירדן. למרות שנהריים עצמה לא הותקפה והיחסים בין תושביה לבין הלגיון היו טובים, הוחלט לפנות את הנשים והילדים מן המקום. שלב הפינוי התאפשר למעשה רק לאחר שחרור חיפה ב-12 באפריל 1948, והוא נמשך כשבועיים.

ב-27 באפריל הותקפה קבוצת גשר על ידי הלגיון שיצא מבסיסיו באזור נהריים. יחידת ה"הגנה" שנועדה לתגבר את מגיני נהריים, קיבלה הוראה שלא להתערב כדי למנוע חיכוך מיותר עם הלגיון. מדיניות ההבלגה, שנקטו שלטונות ההגנה בנהריים, לא הועילה.

ב-15 במאי, ערב סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל קיבלו אנשי נהריים אולטימטום ובו נצטוו על ידי הלגיון להכנע או לעזוב את המקום. מפקד ה"הגנה" בנהריים החליט, לאחר התייעצות עם הממונים עליו, להוציא מנהריים את אנשי מחלקתו, על נשקם הבלתי ליגאלי, וכן חלק ניכר מהנשק החוקי שהיה ירדני-בריטי. במקום נשארו רק העובדים בעלי תעודות הזהות הירדניות, להפעלת התחנה ולאחזקתה.

אולם, בניגוד להבטחות ובלחץ הצבא העיראקי שנכנס לנהריים, נלקחו לבסוף בשבי 30 מאנשי נהריים שנשארו במקום, בהם שתי נשים. השבויים הועברו למחנה שבויים שהוקם באום אל ג'מל שבעבר הירדן, ושם הם נפגשו עם שבוי גוש עציון והעיר העתיקה, שנפלו גם הם בידי הלגיון. ב-6 ביוני 1948 הוחזרו מהשבי שתי הנשים, ואילו יתר השבויים הוחזרו רק לאחר תשעה חודשים, ב-21 בפברואר 1949.

לאחר שובם מן השבי זכו אנשי נהריים ומשפחותיהם לטיפול מסודר מצד הנהלת החברה ושובצו מחדש בעבודה.

מסירות הנפש של עובדי נהריים ותרומתם של ותיקי חברת החשמל בהגנה על האזור זכו להכרה מצד שלטונות צה"ל. בטקס שנערך בצמח שבעמק הירדן ב-4 במאי 1982, העניק צה"ל למפעל ולעובדיו את נס הקוממיות.

מגינים בעמדה

חנוכת התחנה

בראשית שנת 1932 נשלמו העבודות ונערכו בדיקות קפדניות של כל המערכות במפעל. נהריים היתה מוכנה לפעולה וציפתה לבואם של גשמי החורף. ב-5 בפברואר באותה שנה גאו המים בירמוך ומערכות הניקוז והתעלות החלו לתפקד ולעמוד בנסיון התפעולי. תחילה הופעלה טורבינה אחת בלבד ולאחריה נוסתה הטורבינה השנייה. לאחר שעמדו בהצלחה בנסיון הופעלו שתי הטורבינות יחד ושכונות המגורים הוארו.

פנחס רוטנברג

לאחר חודשי ההרצה הופק בפעם הראשונה בהיסטוריה של ארץ ישראל חשמל מכוח המים בקנה מידה מסחרי. **התחנה נחנכה באופן רשמי ב-9 ביוני 1932.** הטקס היה צנוע יחסית. בנוסף לעובדים ולאנשי החברה, בראשם רוטנברג עצמו, השתתפו בו גם הנציב העליון סר ארתור ווקופ, המלך עבדאללה ונציב בריטניה בעבר הירדן, הקולונל קוקס. בלטו בהיעדרם ראשי היישוב בארץ ובראשם דוד בן גוריון, שטרם להביע את הערכתו הרבה למפעל בנאום שנשא בוועידת ההסתדרות בשנת 1933.

נהריים – בית חם לעובדים

במקביל לבניית התחנה הוקמו על הגבעות שמדרום-מזרח לה שלוש שכונות, שנועדו לשמש למגורי העובדים במפעל. לא רחוק מהן, על גבעה המשקיפה על אגם נהריים, הוקם הבית הלבן ששימש כביתו של פנחס רוטנברג בעת ביקוריו בנהריים, אם בענייני עבודה ואם למרגוע ולנופש. הבית הלבן נועד, בין השאר, גם לאירוח ולקבלות פנים רשמיות לאורחים חשובים שפקדו את המקום.

לבתי העובדים בשכונות היו קווי מיתאר ייחודיים ומרחוק הם דמו לפטריות בגלל היתירות הרחבה של גג הרעפים, שבלט מעבר לקירות. הגגות הרחבים הטילו צל נעים ומנעו את התחממות הבתים. גישתו האבהית של רוטנברג כלפי עובדי נהריים, בלטה במיוחד על רקע האקלים הקשה וריחוק המקום

ממרכז הארץ ומריכוזי האוכלוסיה הגדולים. למעשה הפכה נהריים ליישוב בעל איכות חיים גבוהה ביותר בהשוואה ליישובים אחרים בארץ באותה עת. תושבי נהריים טיפחו את השטח מסביב לבתיהם, הקימו גינות נוי, הכשירו קרקע לגידול ירקות והקימו לולים ששימשו כמשקי עזר.

בעיני רבים הצטייר המקום כאי ירוק בלב השממה. נהריים היתה בת טיפוחיו של רוטנברג וזכתה למימון נדיב. הוא הקים בה גן ילדים, בית ספר, מרפאה, צרכניה ובית תרבות, ששימש מוקד לחיי התרבות והחברה במקום. בבית זה נערכו חגיגות והצגות והוקרנו בו סרטים. בני הנוער בנהריים וביישובי הסביבה קיימו תחרויות ספורט ומפגשי רעות. במקביל לפיתוחה ולשגשוגה של נהריים כיישוב וכשכונת עובדים, טופחה גם הידידות עם השכנים הערביים. תושבי נהריים, ובעיקר הוותיקים שבהם, זכו לשאת תעודות זהות ירדניות ונהנו מיחס מיוחד מצד השלטון הירדני. המנהל האדמיניסטרטיבי זכה לתואר מוכתר וליחס של כבוד מצד ראשי השלטון הירדני וקשריו הגיעו עד לחצרו של המלך עבדאללה.

נפילת נהריים

פרשת נפילתה של נהריים במלחמת השחרור היא מן הפרשיות המעניינות והמזרות שידעה המדינה באותה תקופה.

נהריים, בניגוד ליישובים אחרים בארץ, לא היתה בתחום המנדט הבריטי. מרבית שטחה, כולל התחנה והשכונות, היו בתחום ממלכת עבר הירדן. לפיכך, וגם משום היותה חברה בריטית, היא נהנתה מיחס מועדף הן מצד שלטונות עבר הירדן והן מצד שלטונות המנדט. זו גם הסיבה שמאורעות 1936-1939 פסחו על נהריים.

לאחר הכרזת החלוקה ב-29 בנובמבר 1947 ותחילת המאבק עם ערביי ארץ ישראל, האמינו רבים מאנשי נהריים שהאירועים העתידיים להתרחש יפסחו עליהם גם הפעם. הודות לקשרים המיוחדים שהיו לאנשי נהריים עם שלטונות עבר הירדן, התקיימו במקום – בתקופה שבין נובמבר 1947 לבין תום המנדט הבריטי במאי 1948 – שתי פגישות סודיות בין גולדה מאיר לבין המלך עבדאללה. מטרתן של פגישות אלו היתה להשפיע על המלך עבדאללה שלא יצטרף למדינות ערב בהתקפה על היישוב היהודי בארץ, כדי למנוע

חדר האוכל בנהריים

גשר ביילי על חורבות הגשר המפוצץ

המועצה לשימור מכתבים
ואתרי החישובות

חצר גשר הישנה
1939

חצר גשר

טייל בעברך

מסביב לתחנה קם כפר ערבי קטן, שנהפך למרכז אזורי לכפרים ולשבטי הבדווים. רוב בתיו היו בנויים לבני חומר והיו בו מספר חנויות וטחנת קמח מופעלת על-ידי מנוע.

במלחמת העצמאות שיתפו תושבי הכפר פעולה עם הצבא הירדני בנסיון הראשון להשתלט על המשטרה. הבתים שימשו כבסיס וכמחסה לצבאות הירדניים והעיר אקיים, וכשאלה נכשלו ונסוגו מן השטח – נעזב גם הכפר. עם הנסיגה העיראקית הוחלט להרוס את הכפר.

אחרי מלחמת העצמאות

אוכלוסיית גשר היתה מפוצלת בתקופה זו, וגם זמן-מה אחריה, לשניים: הלוחמים, שנמצאו בקיבוץ (פרט לאלה שהיו מגויסים לשלוחות בטחון אחרות), והאוכלוסיה הבלתי-לוחמת, כולל הילדים, שנמצאו בחיפה לשם פנוי יחד עם כל ילדי עמק-הירדן ומלוויהם.

במנזר נטוש בחיפה נתארגנו מחדש חיי חברה שיתופיים, כשהמקום משמש כמקום מרגוע לבן-הזוג המגיע פעם בחודש לארבעה ימי מנוחה.

כשנסתיימה הלחימה בגזרה היה ברור, כי אין טעם לשיקום חצר גשר הישנה וכי למען הבטחון בעתיד יש לעקור מערבה ל"גמל".

אבן הפינה לנקודה החדשה הונחה בפברואר 1949, עשר שנים להקמתה של הקבוצה ובפברואר 1950 לאחר שנתיים כמעט של פירוד המשפחות, רוכז כל היישוב בגשר החדשה. זו תוכננה בהרחבה, קלטה עולים וקבוצות נוער. האפשרויות החקלאיות גדלו ובצידן פותחו ענפי תעשייה.

בשנים 1968-1970 שוב עברו על הקבוצה שנים של מלחמה, הפעם – "מלחמת ההתשה", בה הופגזה גשר לעתים קרובות, היו התנכלויות לעובדי השדה בצליפה ומיקוש גם בהן היו הרוגים ופצועים.

היציבות, שאיפיינה את הקבוצה במלחמת העצמאות, הוכיחה את עצמה גם הפעם. הידיעה שגורלה הוא גורל של יישובי-ספר, מלווה את הקבוצה מאז ייסודה ומערכת הגבול מלווה את אדמותיה לאורך שלושה וחצי ק"מ.

שימור אתר גשר הישנה

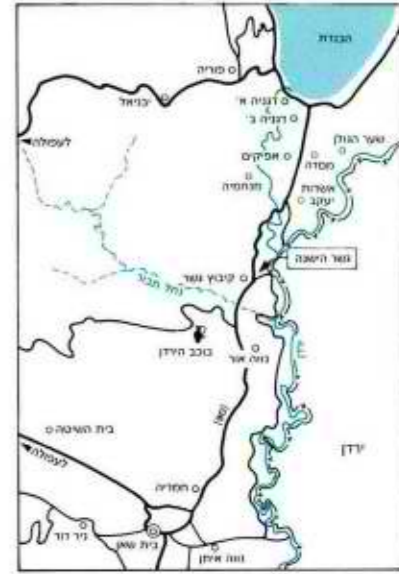
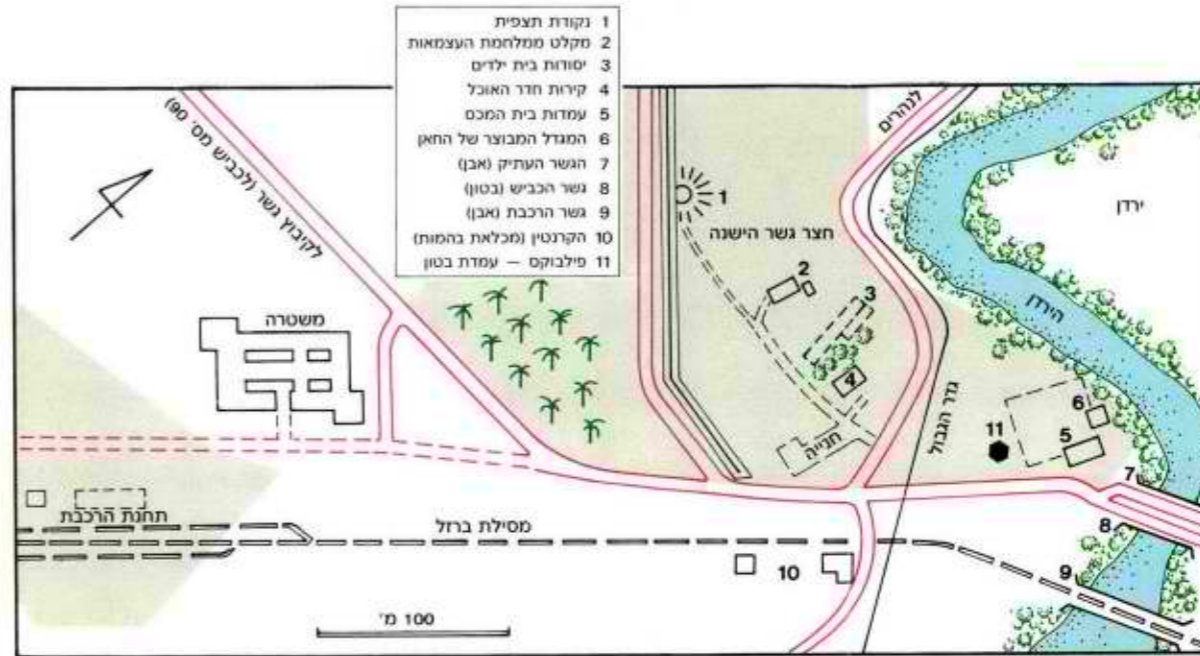
החל מסתו 1989 נעשות פעולות לשימור ושיחזור חצר גשר הישנה וסביבתה. המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, מלווה את עבודות השיקום. המגמה להביא לפני ציבור המטיילים והמבקרים בחלק זה של הארץ, את הסיפור ההיסטורי, את מורשת הקרב היחודית ואת סיפורו של יישוב על הגבול.

באתר גשר נותרו שרידים מועטים ממסכת החיים העשירה שנתקיימה כאן ובתוכם מקלט מטה, חדר האוכל המשוקם, בסיסים של מבנה בית הילדים ומחסן הבגדים. באמצעות שרידים אלה והמצודה הצלבנית, בצד מתחמי תחנת המשטרה הבריטית, הקרנטינה ותחנת הרכבת מדרום, מומחש עברה של גשר.

בשער: מבט מחלון חדר האוכל אל הגשר התורכי.
צלמה: רחל בבין.

גרפיקה: רוני קינדרמן
הביאה לדפוס: חומי נובנשטרן.
מנהל ייצור: שלמה מלמד.
החברה להגנת הטבע.

הספריה ע"ש פרופ' זאב וילנאי ז"ל.

בקרבות גשר נהרגו שישה אנשים ונפצעו כ-45, חלקם קשה. מספר זה של אבידות היה ללא כל יחס לעוצמת הקרבות ולמשכס, וזאת הודות להתבצרות טובה מוקדמת ולטיפול הרפואי המסור. כל פצוע הועבר תוך פחות מ-24 שעות לבית-חולים, ביציאה מגשר בלילה, על אלונקה הנישאת בידים, בתנאי מצור ומחשש מארבים. המקלט הגדול היה בשלב זה לב היישוב והמרכז הרפואי שלו.

משטרת גשר (במפה)

זהו מבנה מסוג משטרות "טייגר" הגדולות. הוא נבנה על-ידי הבריטים בזמן מלחמת העולם השנייה והחלה לתפקד ב-1944 כמשטרת גבול ומכס. נוכחותה הקרובה של המשטרה הקשתה על הפעולות המחתריות של ה"הגנה". כיום הבניין משמש את צה"ל ואין להיכנס לתוכו.

מראהו החיצוני של הבניין, מצפון וממזרח בעיקר, מזכיר את ימי מלחמת העצמאות. אש האויב ניתכה בעיקר לעבר האשנבים ולמרפסות הגבוהות.

אשנבים מאולתרים, שנחצבו מבפנים עם פני הקרקע (כמו משמאל לשער), מדגימים את התושיה של חברי "ההגנה" ומסבירים את היכולת לעמוד בהתקפות ללא אבידות כמעט.

נעשים מאמצים למנוע הרס נוסף של הבניין וקיים רצון להכריזו כאתר לאומי.

תחנת הרכבת ג'יסר אל-מג'מע והכפר

זו היתה תחנה חשובה במסילה הצרה חיפה-דמשק, שהחלה לפעול בשנת 1905, ותחנת הרכבת העמוקה בעולם (247 מ' מתחת לפני הים). תחנה זו היתה התחנת היחידה של ירדן לכיוון הים התיכון. פעמיים ביום עברו בה רכבות נוסעים לשני הכיוונים. שני מסלולי חילופין איפשרו חיבור לקרנויות משא.

עם נפילת נהריים פוצצו הגשרים על הירדן, לאחר קבלת האישור המתאים. סכר הכנרת בדגניה נפתח ומי הירדן גאו. אבל כל זה לא מנע העברת כוחות עיראקיים, כולל רכב ושריון, לגדה המערבית, דרומית לגשר, במעברות קרהנפט העיראקי. כעבור 36 שעות היו בידם כל הגבעות ממערב, כולל הגבעה האסטרטגית שנקראה ה"גמל". הקיבוץ והמשטרה היו במצור.

אחרי הרעשות קשות והפצצות מן האוויר ניסה חיל-הרגלים פעמיים להסתער על גשר מכיוון ה"גמל", אך נהדף לאחר שהוסבו לו אבידות כבדות. למחרת ריכז האויב 25 משורינים בקרבת המשטרה וכן חיל-רגלים רב בחפיר הרכבת מן התחנה ועד גשר. תותחים קרעו את צירי שער המשטרה, אך המשוריין הראשון שחדר פנימה נפגע בבקבוק מולוטוב וניצת, ואחרים נפגעו על-ידי ה"פיאט" (תותח נגד-טנקי) ועל-ידי הרובה הנגד-טנקי. חיל-הרגלים, שהיה אמור להסתער לאורך כל הגזרה, נאלץ לתפוס כל פעם מחסה בשל האש שניתכה עליו ממרגמה אחת וממקלעים מגשר ומבניין המשטרה. מאבק זה נמשך עד חצות הלילה: בסופו נשבר הצבא העיוני ונסוג. אבל הפגזות ואש הטרדה נמשכו גם בימים הבאים.

בינתיים כבש גדוד "גדעון" של גולני את הכפר כאוכב אל-הווה (כיום – כוכב הירדן), השולט מגובה רב על כל האזור. ב-22.5 הובאו לשם שני תותחי "נפוליאונציקים" ואלה פגעו בפגזיהם הראשונים בריכוזים של הצבא העיראקי למטה בעמק. תוך שלושה ימים פינו העיראקים את כוחותיהם מצד זה של הירדן ונסוגו לצידו השני. גשר לא הותקפה עוד ישירות, אם כי הטרדה בהרעשות ובצלפיות מעבר לגבול עד נובמבר 1948.

כך נכשלה הפלישה העיראקית, שתואמה יחד עם הפלישה הסורית בעמק-הירדן, אשר התנהלה 11 ק"מ צפונה, ליד צמח והדגניות, במטרה לנוע בכיוון חיפה ולחצות את מדינת ישראל לשניים. גשר עמדה תוך שלושה שבועות מול שני צבאות – ויכלה להם.

חצר גשר הישנה קיבוץ לחופי הירדן המתפתל

דובי בר, עומרי שלמון

בלב ליבו של בקע הירדן, התקיים קיבוץ על הגבול וסביבו חיים רוחשים: מעברי גבול בין ירדן לפלסטינה א", משטרה בריטית, תחנת רכבת שוקקת ושטחי אדמה מעובדים. על אלה ועוד נעמוד במשך סיורנו.

מידע כללי

איך מגיעים לנשר – (די פשוט) קיבוץ גשר ממוקם בצמוד לכביש 90, כ־15 ק"מ צפונית לבית שאן. לאתר גשר הישנה, פונים מזרחה מכביש 90, כ־100 מ' צפונית מצומת קיבוץ גשר.

משטרת גשר – (ראה סעיף איך מגיעים לגשר) – אותו כביש הפונה מזרחה, אחרי כ־900 מ' מופיע בנין המשטרה מדרום לציר התנועה לאתר.

תחנת הרכבת – כ־300 מ' דרומית למתחם משטרת גשר.

כללי התנהגות – יש להישמע להוראות המדריך באתר ולציית לשילוט המכוון. אין להתקרב לגדר המערכת ולדרך הטישטוש.

גשר – רקע כללי

אנו נמצאים בבקעת הירדן, כ־230 מ' מתחת לפני הים, בין מורדות הגליל התחתון ממערב ובין הגלעד ממזרח. בבקעה מבחינים בשני מפלסים: **המפלס העליון**, "עזר" בערבית, שעליו בנויים מרבית היישובים ו**המפלס הנמוך**, "זור". המישור שבו מתפתל אפיק הירדן עטור במשטחי צמחיה טבעית של גדות נחלים. זהו "גאון הירדן", המוצף בגאות המים לעת שטפונות. מראהו של הירדן, "הנהר הידוע ביותר בעולם", מאכזב מאד היום. בעבר זרמו במקום זה, לאחר התחברות הירמוק עם הירדן, כמיליארד מ"ק מים בשנה. ניצול מי הכנרת במוביל הארצי והזרמת מים מן הירמוק לתעלת העזר הירדנית דלדלו את זרימת המים השפירים באפיק.

באמצע אפיקו של הירדן עובר הגבול בין ישראל לממלכת ירדן.

מאז ומתמיד היתה חשיבות לאזור זה בשל היותו צומת לעורקי תחבורה. דרך האורך הפנימית, העוברת בבקעת הירדן (כיום כביש מספר 90 מאילת למטולה) מתלכדת כאן עם "דרך הים" ההיסטורית (VIA MARIS) ונחצית על־ידי דרכי רוחב מן הגלעד לשפלת החוף דרך הגליל התחתון והעמקים. כאן אפשר למצוא עקבות לשלבי ההתפתחות הטכנולוגית: משבילים קדומים רמבעורות הירדן אל דרכים סלולות וגשרים, כבישים ומסילות ברזל בימינו.

אזור זה היה מאוכלס מאז התקופה הנאוליתית. מי נחל תבור אפשרו השקיה גרוויטציונית במרבית הוו. שפע האתרים והתילים, שחלקם נחפרו על־ידי ארכיאולוגים, מעיד על קיום אוכלוסיה באזור מקדמת דנא.

שלושת הגשרים והחאן הקדום

הקדום שבגשרים, "ג'יסר אל־מג'מע" (גשר הפגישה), על שום התחברות הירדן והירמוק בקרבת מקום). מתועד מתקופת מסעי הצלב. בתקופת קיומו נעשו בו שינויים רבים.

גשר מסילת הברזל נבנה ב־1904 עם הנחת קו הרכבת חיפה־דמשק, והוא אחד הגשרים הגדולים ביותר מאותה תקופה.

גשר הבטון של הכביש נבנה בשנות ה־30 של המאה עם סלילת כביש בית־שאן – טבריה. על גשר זה עבר הכביש למובלעת הירדנית של נהריים, כדי לחזור אחר־כך לשטח ארץ־ישראל.

שלושת הגשרים חובלו על־ידי כוחותינו במלחמת העצמאות כדי לעכב את פלישת הצבא העיראקי.

הח'אן המבוצר, שאת שרידיו אנו רואים מעבר לגדרות, נבנה בימי הביניים המאוחרים לשם שמירה על הגשר ולהגנה על שיירות המסחר. היה בו מגדל בן שלוש קומות עם חרכיירי אופייניים לימי הביניים וקירות תמך גדולים, שפנו לכיוון הירדן. לימים שימש הח'אן למתיישבי גשר כ"סליק" לנשק.

תולדות ההתיישבות

אדמות גשר, יחד עם אדמות מנחמיה, ובסך־הכל כ־10.000 דונם, נקנו בראשית המאה על־ידי חברת יק"א ממשפחת סורסוק הלבנונית. היתה זאת רכישת הקרקע הראשונה על־ידי יהודים בעמק־הירדן. מנחמיה יושבה כבר ב־1902, אך השטח הדרומי, יותר מ־4,000 דונם, הופקע על־ידי השלטון התורכי כאדמת ג'יפטליק (רכושו של השולטן). היה זה כנראה, בשל תכנון מסילת־הברזל חיפה־דמשק באותם ימים והכוונה להקים התחנה במקום הזה.

מושל בית־שאן, שהיה מופקד על השטח, איים על שבתאי לוי, נציג יק"א באזור, כי "יהודי שינסה לחרוש אדמה זו – דמו בראש". מושל זה גם מנע מאיכרי מנחמיה לסלול דרך־עפר אל תחנת הרכבת בג'יסר אל־מג'מע ונעתר לכך רק אחרי תשלום שלמונים. דרך עפר זו מילאה תפקיד חשוב כעבור כ־40 שנה ב־1948, כשהפכה לנתיב תחבורה בלעדי במלחמת העצמאות.

לאחר הכיבוש הבריטי הצליח שבתאי לוי להשיג את ביטול הג'יפטליק תמורת תשלום נוסף לממשלת המנדט.

בשלב זה אנו מתוודעים אל יהודי ספרדי בשם חלפון, בעל חנות בתחנת הרכבת בג'יסר שסייע לשבתאי לוי בידע ובניסיון שלו בענייני המקום.

"הבשקירים"

בקיץ 1920 מתחילה קבוצה של משוחררי "הגדודים העבריים" לעבד את האדמה. הם נקראו על שם מקום מוצאם – אזור בשקיריה ברוסיה. רובם התגוררו במנחמיה ועבדו אצל איכריה, אך קבוצת חלון שלהם, כחמישה אנשים, הקימה שני אוהלים על "גבעת הכיבוש" באדמות גשר ומחפורת לבהמות. באביב 1921, בשל ריבוי הגשמים, הם עברו לגור בשרידי הח'אן, לאחר ששיפצו־כמה מבנים. מלבד קשיי החיים והתנכלויות השכנים הערבים לרכושם התחיל גם ייכוח ביניהם: קיבוץ או מושב? תוך שלוש שנים התפרקה הקבוצה והמקום הוחזק מעתה זמנית על־ידי חברים מגויסים מקיבוץ עין־חרוד.

פרנסה בתחנת הכוח

ב־1924 מקבלת על עצמה קבוצת "אחדות" מירושלים ליישב את המקום וקוראת לעצמה "משק גשר". היתה זו קבוצה חזקה, רבת־יוזמה, והיא גדלה במהירות. בצמוד למבני הח'אן נבנו מבנים נוספים מלבני החומר, צריפים ואפילו בית בטון לילדים. חדר־האוכל, השריד היחיד מאותה תקופה העומד עד היום, בנוי אבני בזלת מסותתות שנלקחו מאבני הח'אן ויש בו אשנבי יריה, מאחר ששימש גם כמבנה בטחוני.

עבודות מדידה והכנה לבניית תחנת הכוח בנהריים, ובהמשך בניית התחנה ותפעולה, נתנו פרנסה חלקית ליישוב.

הבעיות נתגלו בתחום החקלאי: הקרקע היתה מפוצלת ל־350 חלקות ורבות מהן

מבט על גשר הישנה

צלם: י. רבן.

עובדו בשנות ההפקר על־ידי ערבים, שטענו לזכות ה"חזקה" עליהן. סכסוכי הקרקע היו מרובים. למרות זאת ניטעו פרדס וכרם וחלקות רבות עובדו בשלחין. בעיית אלה ושטח המקום הצר של נקודת היישוב גרמו לכך, שקבוצה זו עם אוכלוסייתה הגדלה בחרה ב־1936 לעבור לאדמות דלהמיה ולהקים את אשדות־יעקב, תוך המשך שמירה בגשר ועיבוד אדמותיה. במאורעות 1936-1939 נהדפו התקפות של ערבים על גשר בשער החצר ממש.

קבוצת הנוער־העובד

כל התקופה הזאת היתה גשר היישוב היהודי הדרומי ביותר בבקעת הירדן. בשל הסכנה של חלוקת הארץ, כפי שהוצעה בתקופה זו, נעשה מאמץ התיישבותי גדול בעמק בית־שאן והוקמו אז יישובי "חומה ומגדל" ובתוכם בית־יוסף – שמונה ק"מ דרומית לגשר. במסגרת זו גם באה לגשר, בפברואר 1939, קבוצת הנוער־העובד וקיבלה על עצמה את האחריות למקום.

גם בפני קבוצה זו עמדו כל המגבלות שעצרו את התפתחות קודמותיה. המאבק לגאולת האדמה ולריכוזה נמשך תוך סכסוכי קרקע. ב־1943 עבר הטיפול באדמות לידי הקהק"ל. התקוות לתנופת התפתחות התבדו, כי על האזור הוחלו גזירות הקרקע של ממשלת המנדט.

גם קבוצה זו התפרנסה בעיקר מעבודות חוץ: בנהריים, במשקי הסביבה, בסדום ובעבודות ציבוריות במחנות צבא וסלילת כבישים. ענף ייחודי היה חציבת גבס והובלתו ל"נשר". החברים היו צעירים ובמלחמת העולם השנייה היו רבים מהם מגויסים בצבא הבריטי ובזרועות הביטחון העצמאיות של היישוב.

בגמר המלחמה קלטתה הקבוצה מעפילים רבים ואוכלוסייתה גדלה והגיעה ל־120 חברים. עתה נעשה המקום צר, אך ההצעה לעבור למקום אחר נדחתה. עם פרוץ מלחמת העצמאות נשתנו התכניות.

במלחמת העצמאות

בראשית 1948 החלו התנכלויות לחברי המשק. בניסיון לשדוד את עדר הצאן ובמארב לעובדי השדה נהרגו שני חברים יוסף אנגל ויעקב בכר, ונפצעו שניים. גם לתוקפים היו אבידות, הצאן הוחזר והעבודה בשדה נמשכה.

ב־27.4.48 פינו הבריטים במפתיע את בניין המשטרה הגדול וחברי גשר הקדימו את הערבים בתפיסת הבניין. תוך זמן קצר נתקבצו כוחות של הלגיון הערבי הירדני ומאות לוחמים בלתי־סדירים ויחד פתחו בהתקפה על קיבוץ גשר ועל המשטרה בניסיון לכבשם.

"ההגנה" היתה אז בהתארגנותה לחטיבות. על הגזרה היה ממונה גדוד 12 "ברק", של גולני, בפיקודו של יצחק ברושי חבר גשר. גדוד זה היה עסוק באותו זמן בכיבוש משטרת צמח, שנפלה לידי הערבים, ובהגנה על מרחב טבריה והגליל התחתון, אך הצליח לגייס תגבורת לגשר מאנשי המשקים בעמק־הירדן. זו הגיעה בלילה ברגל לגשר. כוחותינו, שבשלב זה היו מצוידיים בנשק קל בלבד, הועמדו מול שריונים וארטילריה, כשהטווח מצטמצם לעתים לעשרות מטרים בלבד. אף שהיישוב היה מבוצר היטב מבחינת תעלות הקשר והעמדות, לא היו מבנים מוגנים לאוכלוסיה הבלתי־לוחמת, ובמיוחד לחמישים הילדים הקטנים. למחרת התגנב חבר (רוי ס.) לנהריים וביקש את תיווך חברת החשמל להפסקת־אש ולפינוי הילדים והפצועים. ניתנה הבטחה ברוח זו, אך היא לא קוימה. רק בלילה השני הגיע כוח תגבורת נוסף ותחת הבטחתו הוצאו הילדים לאשדות־יעקב, מי ברגל ומי בידיו של בוגר מאבטח. הקרב נמשך עד 29.4.48, עת הוגש אולטימטום מטעם האמיר עבדאללה לפינוי הקבוץ והמשטרה. עם תום מועדו למחרת נענה האמיר בשלילה ואפילו בתביעות נגדיות.

בינתיים הובא למקום נשק מסייע וגם האנשים החליפו כוח להמשך הלחימה. אבל זו לא התחדשה משום שהאויב היה מותש לא לפחות ואבידותיו גדולות יותר. ייתכן גם, שעבדאללה ננף על־ידי הבריטים, שפורמלית שלטו עדיין בארץ ולא היו מוכנים להתערבות זרה.

היה זה קרב ראשון במלחמת העצמאות מול צבא סדיר של מדינה ערבית, ויד ה"הגנה" היתה זו על העליונה, במידה רבה תודות להכנה ממושכת רבת שנים: אימוני אנשים, צבירת נשק ותחזוקתו בתנאי מחתרת והעמדת יישובים שלמים "תחת פקודה".

שבועיים של הפוגה, עד להכרזת העצמאות, נוצלו להתבצרות נוספת לאור לקחי הקרבות הראשונים ולהתארגנות חדשה. היה ברור שחברי גשר יוסיפו להגן על יישובם שהפך בינתיים למשלט. בהתכנסות חברים בעמדות עם חברי המזכירות הוחלט, שבכל משפחה אחד מן ההורים יהיה מחוץ לגשר עם ילדיו, "כדי שאלה לא יתייתמו משני ההורים", ושבמקום יישאר זה שנוכחותו חיונית יותר להגנת המקום. במקרים מסוימים הוצא האב, בעל הניסיון הקרבי, כי לא היה אפשר לוותר על נוכחותו של האם החובשת או האלחוטאית, אפילו היתה אם לתינוק קטן. בימים כתקנם קשה לרדת לעומקן של החלטות כאלה.

גדוד "ברק" העביר למשטרת גשר את אחת המחלקות הטובות שלו. רוב אנשיה היו בני עמק־הירדן, וגם בגשר הצטרפו אנשי תגבורת מגויסים אל חברי המשק.

ב־14.5.1948 אחר־הצהריים נשמע בהתרגשות שידור הכרזת העצמאות. זמן קצר אחרי זה נראה כוח הפלישה העיראקי, בגודל שתי חטיבות מוגברות, יורד בשיירות רכב מהרי הגלעד. הם איימו לפוצץ את מפעל נהריים. העובדים שהתבצרו בבניין הטורבינות והוסיפו להפעילו, קיבלו הוראה מגבוה להיכנע. היה מי שהאמין, כי המפעל יוכל בעתיד בימי שלום, להמשיך ולייצר חשמל לטובת ישראל וירדן גם יחד. עובדי נהריים הלכו בשבי, אבל אחדים מהם הצליחו להתחמק וגם להגיע עם נשקם לגשר.

22 באוקטובר 1993

ביקור מנכ"ל משרד הבנוי והשיכון - מר אריה מזרחי
בגשרי הירדן ובאתר גשר הישנה

חברי גשר מקבלים בברכה את מנכ"ל משרד השיכון והבנוי מר אריה מזרחי.

קיבוץ גשר נקרא על שם אותם גשרים שנבנו על הירדן במהלך ההסטוריה ע"י אמפריות ששלטו בארץ החל באמפריה הרומית עבור דרך האמפריה העותומנית-תורכית וכלה באמפריה הבריטית. כולן ראו באזור זה נקודת מעבר אסטרטגית בין ארץ ישראל לארצות המזרח - סוריה, ירדן, ערב הסעודית ואף רחוק מכך.

אנו חברי ובני גשר ראינו בעבר ורואים כיום בקיבוץ גשר - גשר לשכנינו שמזרח וברוח זו פעלנו לפיתוח האזור הן בשחזור חצר גשר הישנה שנחרבה בקרבות תש"ח והפיכתה לאתר חינוכי תיירותי והן בהקמת מאגרי מים שימשו הן את משק המים הלאומי, וכן כמקור הכנסה לחברי גשר אם בגידול דגי מאכל ואם כאתר תיירותי יחודי באזור.

לפיתוח נרחב זה נרתמו החמ"ת, הקק"ל ומע"צ שבהקצבה של השר ביצעה שיפוץ ראשוני של קטע הכביש המוליך לאתר גשר הישנה, והמהווה חלק מהכביש הבנלאומי חיפה - אירביד.

לאור כל זאת אין לנו ספק שמעברי הירדן בקיבוץ גשר חייבים לחזור ולשמש בתפקידם ההסטורי ולהוות גשר בין ישראל ושכנותיה ממזרח.

אנו מאחלים למנכ"ל משרד הבנוי והשיכון ביקור מהנה ופורה.

מזכירות גשר.

יוליה

שדי שאול המלך 8
תל-אביב 61400
ת"ד 40014
טל. 03-5429932

התנועה הקיבוצית המאוחדת
הקיבוץ הארצי
הקיבוץ הדתי
קיבוצי העובד הציוני

ברית התנועה הקיבוצית

13.10.93

לכבוד
שר הבינוני והשיכון
מר בנימין בן אליעזר

לכבוד
שר התחבורה
מר ישראל קיסר

שלום רב,

הנדון: שיקום גשרי הירדן ליד "גשר הישנה" לעת שלום

ערב מלחמת העצמאות פוצצו שלושת הגשרים ליד "גשר הישנה" שחברו בין ישראל לירדן: האחד - "הגשר הרומאי" (מהתקופה הצלבנית-ממלוקית, נזכר במפת ז'ק קוטי) שימש להולכי רגל; השני - "הגשר התורכי" (נבנה ב-5-1904) עליו עברה מסילת הברזל של "רכבת העמק" המפורסמת, בקו חיפה - צמח - דמשק; השלישי - גשר בטון מימי המנדט הבריטי (נבנה ב-1925 ע"י פועלים יהודים) עליו עבר הכביש שקישר (בעוברו דרך נהריים "בעבר הירדן") בין טבריה, עמק הירדן, בית שאן, עפולה ושאר חלקי הארץ.

גשרים אלה היוו חלק מהאלמנטים שציינו מאות שנים את גשר (ג'יסר אל מג'עמה - גשר הפגישה) כמקום מפגש וכ"פרשת דרכים" מרכזית בין מזרח ומערב, צפון ודרום ומאז ראשית המנדט ועד למלחמת העצמאות - "נקודת גבול" מפרידה ומקשרת בין ישראל המנדטורית וירדן, עם כל "הסממנים" הרלבנטיים (חלקם עדיין מצויים בשטח): משטרה, קרנטין לבעלי חיים, בדיקות תעודות זהות וכו' כאשר מעברם הצפוני של הגשרים מתפתלות הדרכים מזרחה לירדן וצפונה לדמשק.

מאז פיצוץ הגשרים וניתוק הדרכים ב-1948, ועמו ניתוקה של נהריים שהיתה לנו כאחות ונותרה בעבר הירדן - זרמו מים רבים בירדן, ומלחמות והתשות עברו על הישובים והמתישבים לחופיו.

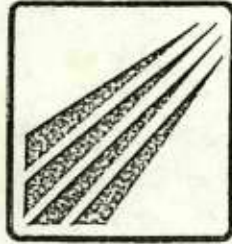
סיפור עמידתה של "גשר הישנה" בקרבות העצמאות מול הלגיון הירדני והצבא העיראקי מסופר מחדש במוזיאון - הבונקר ששוקם ע"י בני גשר (בעזרת משרד התיירות והחמ"ת), דרך עפר נכבשה מחדש אל הגשרים ואל שרידי "הכפר": החאן, "שער" החצר, "עמוד" המסמן את תחנת "אגד" הישנה ועמדות מגן ו"סליק" התחמושת...

בתכניות המתאר לעת שלום עם ירדן ובהכרזה על המעברים שיפתחו על הירדן - נפקד מקומם של גשרי גשר. קשה לתאר ולא נשלים עם כך שדרך מרכזית שנותקה לעת מלחמה לא תחובר מחדש לעת שלום עם שכנינו מירדן. השם "ג'יסר אל מגעמה" יש בו עבורנו יותר מסיפור, מאגדה ומסמל: עבורנו הוא סגירת מעגל ומפגש שלום מחודש עם שכנינו מעבר לגבול במקום שידע כל כך הרבה קרבות וסבל...

בשם חברי גשר אני מבקשת פגישה דחופה עמכם בנושא.

במבוא רב,
עדנה סוליאד
מזכירת ברית התנועה הקיבוצית

העתק:
יצחק רבין - שר הבטחון וראש הממשלה

התנועה הקיבוצית המאוחדת
הקיבוץ הארצי
הקיבוץ הדתי
קיבוצי העובד הציוני

שדי שאול המלך 8
תל-אביב 61400
ת"ד 40014
טל. 03-5429932

ברית התנועה הקיבוצית

11.5.93

לכבוד
שר הבינוי והשיכון
מר בנימין בן אליעזר

שלום רב,

ברצוני להודות לך על הסיוע החד פעמי התקציבי שניתן למע"ץ לשיפוץ הכביש המוביל לאתר גשר הישנה.

מי יודע, אולי לא ירחקו הימים וגשר תהפוך שוב לנקודת חיבור עם ירדן באמצעות כביש זה ושלושת הגשרים הניצבים לידו (שהתנועה מישראל לירדן שהתנהלו עליהם הופסקה עם פיצוצם על ידינו ערב מלחמת העצמאות)...

בברכה,

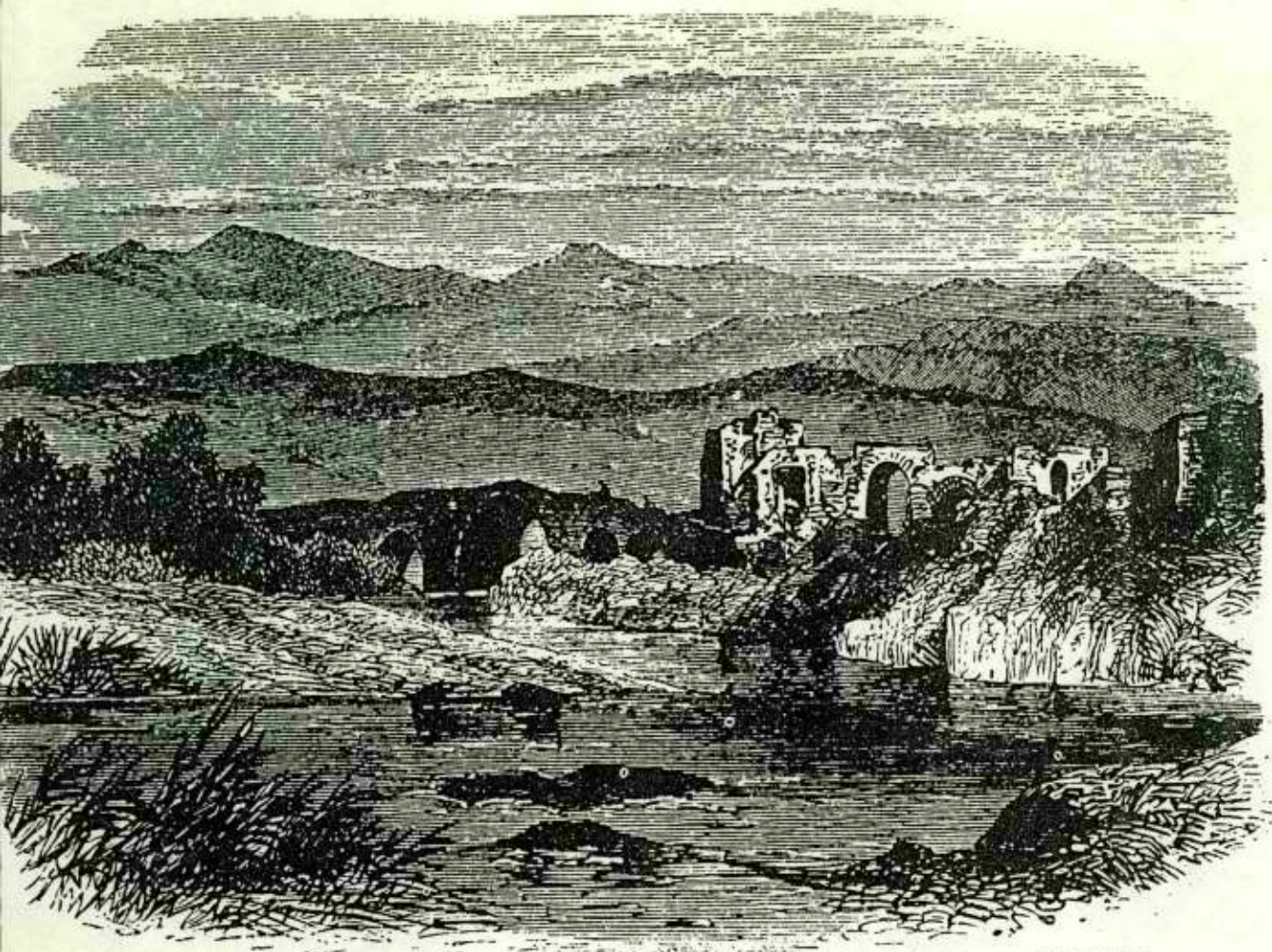
עדנה פוקס-גורן
מזכירת ברית התנועה הקיבוצית

Der Jordan und das Tote Meer.

Der Jordan ist bei dem Austritt aus dem See Genezareth ein bescheidener Fluß (Abb. 57). Er bleibt das noch eine Zeitlang. Erst die Zuflüsse von Osten, der Jarmuk und der Nahr ez-Zerkâ, der Jabbof des Alten Testaments, vermehren sein Wasser. Anfangs liegt auch sein Bett nicht bedeutend tiefer als die angrenzenden schmalen Ebenen. Abb. 132 zeigt seinen Lauf 10—12 km unterhalb des Sees Genezareth bei der Dschizr el-Medschâmi, d. h. der Brücke der Vereinigungen, weil dort wichtige alte Straßen zusammentreffen. Heute überschreitet hier auf einer hohen Brücke die Zweigbahn, die Haifa mit der Mekkabahn verbindet, den Jordan. Sein Bett ist schon voller geworden, das Wasser aber noch klar, und die Umgebung steigt nicht sehr steil an. Weiter abwärts wechselt der Boden, den der Fluß durchschneidet. An die Stelle der felsigen, festen Ufer tritt ein loser Grund von Mergel und Lehm. Abb. 58 zeigt, wie die Mergelhöhen den Lauf des Jordans unmittelbar berühren. Davon wird sein Wasser gelb und trübe. In unzähligen großen und kleinen Windungen wühlt er sich seinen Lauf in der untersten Sohle der tiefer und tiefer werdenden Erdspalte (vergl. Abb. 133). Das Gesamtgefälle vom See Genezareth (— 208 m) bis zum Toten Meer (— 394 m) beträgt 186 m; diese Entfernung bemißt sich in der Luftlinie auf rund 110 km. Doch wechselt die Schnelligkeit des Flusses sehr oft zwischen einem raschen Abstürzen und einem ruhigen Dahingleiten. Der amerikanische Marineleutnant F. W. Lynch hat im Jahre 1848 im Auftrage der Vereinigten Staaten von Nordamerika mit seiner Begleitung den Lauf des Jordans vom See Genezareth bis zum Toten Meer in zwei Booten befahren und seine Beobachtungen ausführlich geschildert. Ich entnehme seinem Buch einige Sätze, um dem Leser von der Beschaffenheit des Flußbettes etwa in der Mitte zwischen beiden Seen ein Bild zu geben:

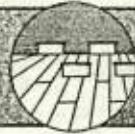

Abb. 132. Die Brücke el-Medschâmi über den Jordan.
Nach einer Aufnahme von Baurat Dr. G. Schumacher in Haifa (D.P.B.). (Zu Seite 149.)

גשר וזאן על הירדן — 1864 (טריסטראם, 1865, עמ' 455)

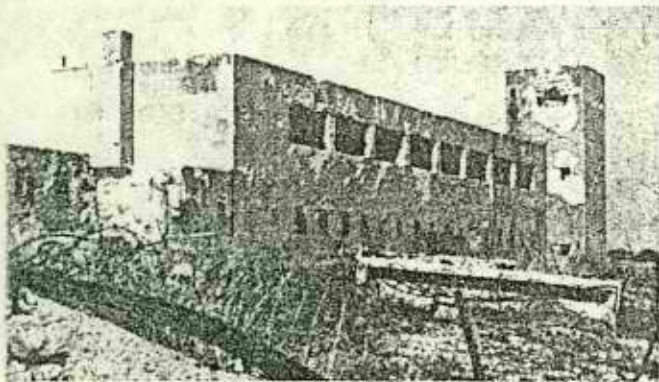
אנו את גשר נבנה על חוף הירדן!
השנה — 1939, שלהי המאורעות עקובי הדם שהתחילו ב-1936.
גשר, ששכנה על שלושת גשרי הירדן, על צומת דרכים וגבולות, התרוקנה מהקבוץ
שהלך להקים את אשדות.
כנופיות פורעים מאיימות על האיזור וחודרות מעבר לגבול.
— אנחנו נשב כאן ונחסום בעדם, אמרנו.
— אנחנו נהיה העמדה הקדמית של הישוב היהודי מול הגולן והגלעד, אמרנו עוד.
— חניכי אשדות אמרו שזה המקום הכי יפה בארץ — וזה נכון!

הקיבוצניקים נגד העיראקים

דוב בר

באישון לילה הפכו קיבוץ גשר והמשטרה למשלט. מפוחית פה ובקבוק מולוטוב עוצרים צבא עיראקי.

משטרת גשר במלחמת השחרור

תפיסת בוק

הפינוי התבצע במפתיע (גם לשוטרים עצמם) ב-27 באפריל 1948 בגשר לא היו אז כוחות מן החוץ והיתה זו החלטה מהירה הפיקוד המקומי "להקפיץ" את הפל"מ (פטרול לוחם) לתוך הבקבוק. אף שזו היתה העתודה היחידה בגשר. ההיכרות הקודמת עכתארגנות המהירה. הקרבות נגד הלגיון הערבי נגד מ: "בלתי-סדירים" שנתקצבו, החלו מייד ונמשכו שלושה ימים.

המפוחית ובקבוק המולוטוב

בקיבוץ נפלו קורבנות רבים ומספר הפצועים היה גדול. היל והבלתי-לוחמים פונו ברגל באישון לילה. ומעתה הפכו קיבוץ ג ובניין המשטרה למשלט שהוחזק בידי אנשי גשר ותגבורות מן הירדן עד סוף מלחמת השחרור.

לאחר הקרב עם הלגיון הירדני היתה הפוגה בת שבועיים. בתק זה שונו פני המקום — בעקבות הנסיון הקרבי שנרכש. היישוב כולו אל מתחת לפני הקרקע ובמשטרה נבנו עמדות עם אשנ מוסווים על פני הקרקע. במקום הלונותיו ואשנביו הגבוהים ש חשופים לאש ממרחק. תעלת קשר נחפרה בין הקיבוץ למשנ וכך קיבל מקום זה את הצבא העיראקי שפלש בכוח של חטיבות. על אף שהמקום עמד במצור מוחלט במשך עשרה י נכשלו הסתערויות חיל הרגלים עליו ואף התקפה של משוריינים. גשר והמשטרה לא נכבשו.

עלילות גבורה רבות התרחשו באותם הימים, כמו עצירת משו שחרר מבעד לשער, בבקבוקי מולוטוב, וכנגינת מפוחית בעיצומה של ההתקפה כדי לעודד את החברה העייפים.

תוקף הולך והורס בא

ב-25 במאי 1948 נאלצו הכוחות העיראקים המותשים לפנות הצר הזה של הירדן, אך הטרדותיהם הארטילריות נמשכו חודשים רבים. הקיבוץ היה הרוס ובראשית 1949 הוחל בבני הקיבוץ במקומו הנוכחי.

לבניין המשטרה עצמו לא נמצא שימוש בימי שלום בשל מיד ליד גבול שאין בו מעבר. הוא שימש כרגם אימונים ליחידות צ ויחידות מוכחרות אף הכינו כאן את עצמן בעבר לקראת פינו גמול ידועות. תוך כדי כך נהרס הבניין יותר ויותר.

היום יש כוונה לשמר את המשטרה כאנדרטה. בקרבתו גם קי חדר-האוכל הבנוי בזלת של גשר הישנה וקצת הלאה משם מ החיאן (אשר שימש גם הוא עמדה קדמית בקרבות) והגש העתיקים, הממלוכים-התורכיים שפוצצו בקרבות הפלישה. ס לשם ניצבים גם שרידי תחנת הרכבת.

שילוב כל המכנים כאחד, מחייב תיאום עם הצבא וגיוס האמצ הכספיים הדרושים. כך אפשר יהיה להפוך את זכר האירו לאמצעי הנוכחי ולהנהיל פרק חשוב בקורות הארץ והמדינה.

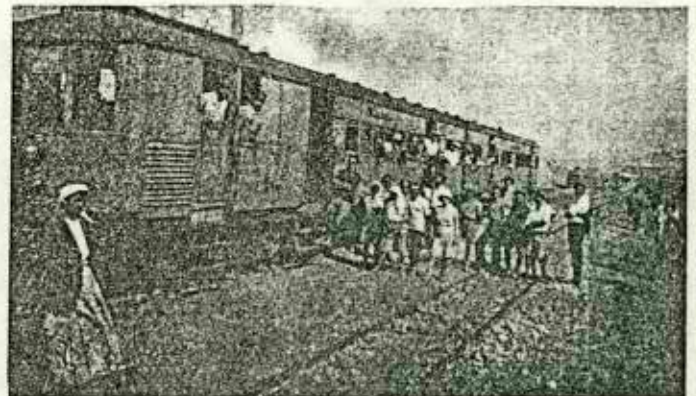
ראשית שנות העשרים הוקמה משטרה קטנה על גבעה מעל גשרי רדן מדרום לשפך הירמוך, ומעל חיאן עתיק. היא שימשה את פרשי משטרת הגבולות ואף שוטרים יהודיים שירתו בה. רמדרון הגבעה קמה באותן השנים קבוצת "משק גשר". חלק בריה גרו במכני חיאן ששוקמו לצורך זה: ובשנת 1939, באה למקום "קבוצת הנוער העובד — גשר". בימי מלחמת העולם השנייה הוחל בבניית תחנת משטרת "טיגארט" חדשה וגדולה על ארמה שהופקעה מהקבוצה. כתמורה נמסרה לקבוצה התחנה הישנה ובחדריה המעטים שוכנו החברים בעוד שהאורווה הפכה למחסנים ולסנדלריה.

התחנה הנמוכה בעולם

השיקול שהניע את השלטונות הבריטיים להקים בניין גדול כזה בסביבה זו היה חשיבותו של המקום וגשריו כצומת דרכים ומעבר גבול. בקרבת המשטרה היתה תחנה בקו הרכבת מחיפה לרמשק ולהגיאזי. הכביש שעבר על הגשרים את הירדן הולך לצפון עבר הירדן. משם לעיראק ואף להודו...

כחברי ה"הגנה" התייחסו — תושבי גשר — ברצינות ובהתעניינות ל"מבצר" שהוקם צמוד לגדרותינו. הבניין עמד להימסר לתעורתו בתום הבנייה וטכנאים יהודיים עבדו בהתקנת רשת הטלפונים. נחר מאלה מסר לנו ללילה אחד את תכנית הבניין ואת השימוש מיועד בחדרים וכן את מפתחותיו. התכנית הועתקה מייד הועברה ל"הגנה" וכן סיירונו בבניין לאור פנס. כחנו את שטחי האש של אשנביו. עשינו זאת בהנחה שנצטרך לפעול בעתיד נגד המשטרה. לא חשבנו על האפשרות שנצטרך להתבצר בבניין ולהגן עליו ועל הקיבוץ מפני פלישה.

תחנת הרכבת של גשר היא התחנה הנמוכה בעולם (מ)

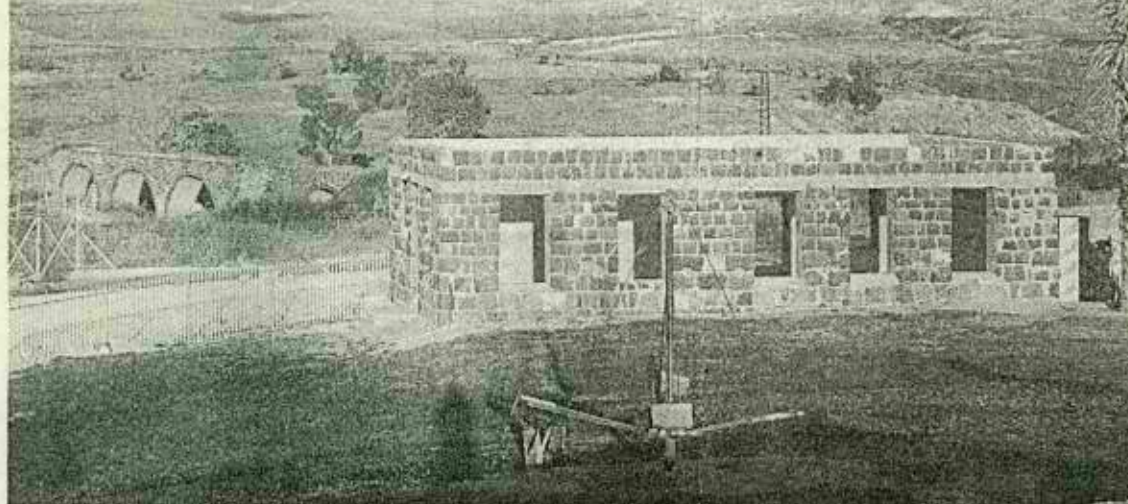

צלם: ח. מרקוס (1931)

רכבת העמק על גשר הירמוך

דוב בר הוא חבר קיבוץ גשר.

"גשר" לחוף ירדן

חצר גשר - מראה כללי

שלישית הגשש החיזור קראה לאיזור באחר המערכונים שלהם "עמק הבננה". במחשבה שגיהה, אין שם יותר מתאים לעמק הירדן מאשר השם ההיתולי של "הגששים". היכן עוד נמצא בארץ ריכוז כה גדול של שיחים עמוסים אשכולות של הפרי הצהבהב המתוק הזה? כשבועות הקרובים נבקר בכמה אתרים מעניינים בעמק הירדן ובקעת כנרת. ראשון להם - חצר גשר הישנה, אתר הקיבוץ ששכן לחופי הירדן המתפתל ובלם בגופו את הפלישה העיראקית לארץ ישראל במלחמת העצמאות. הגישה למקום מכביש מספר 90, הוא כביש האורך המקשר בין אילת ומטולה. אנו נגיע בקטע שכין בית-שאן לטבריה. קיבוץ גשר של היום ממוקם בצמוד לכביש זה, 15 ק"מ צפונית לבית-שאן. 100 מ' צפונית מצומת קיבוץ גשר נבנה ברדך סלולה מורחה. תוך כרי נטיעה נבחנו כיצר אנו מנמיכים מאיזור ה"עור" - המפלס העליון של בקעת הירדן שעליה בנויים רוב היישובים - אל ה"זור", הוא השם הערבי של גאורדיהרדן המקראי. הגובה בו אנו נמצאים, לשם סיפוק הקרנות, הוא 230 מ' מתחת פני הים.

המשטרה הבריטית נקובת הכדורים

עם הירידה בכביש לכיוון חצר גשר נבחין במבנה מרשים מדרום לכביש, שצורתו לא תאפשר לנו לטעות במהותו: זוהי משטרת גשר, מבנה מסוג המשטרות "טיגרט" הגדולות. הוא נבנה עליידי הבריטים בזמן מלחמת העולם השנייה והחל לתפקד בשנת 1944 כמשטרת גבולות ומס. עוד נספר בהמשך על חלקו כפרכות גשר. מראה החיצוני של הבניין, בעיקר הן מוכיח את ימי מלחמת העצמאות. הקירות עשויים נקובי כדורים. הכניסה לתוכו כיום אסורה.

נעבור את בניין המשטרה וכעבור כ-200 מ' נגיע אל החצר המשוחררת של גזר הישנה. ובעוד אנו יוצאים לטייל באתר נברר תחילה מה מקור השם הזה, המצלצל מזור כשם של ישוב, "גשר"?

שלושת הגשרים

התשובה תינתן לנו כמבט מורחה, אל האפיק המתפתל של הירדן, זה ששלושה גשרים נמתחים כאן מעליו.

הקוים שבגשרים הוא ג'יטר אלימג'מע שפירושו גשר הפגישה, כנראה על שום התחבורת גזרות הירדן והיימון לא רחוק מכאן. זמן בנייתו אינו ידוע. אבניו כולת שחורה, חלקו בשימוש משני. בתקופת מסעי הצלב הוא נזכר כשם של PONT-DE-JUDEIRE. בתקופה התורכית שימש הגשר מספר פעמים. הח'אן המבצר שאת שרידיו אנו רואים מעבר לגזר המערכת הסמוכה, נבנה בימי הביניים המאוחרים לשם שמירה על הגשר והגנה על שיירות המסחר בנתיבי "דרך הים" (ברו כאן. היו בו, בח'אן, מגדל בן שלוש קומות עם חריכירי אופניים לימי הביניים וקירות תמך גדולים שפנו לכיוון הירדן. לימים, בתקופת המאבק להקמת המדינה, שימש הח'אן למתיישיבי גשר כ"לנשק. הגשר היה בשימוש עד שנת 1946. לאחר ליל הגשרים חסם אותו הלגיון הערבי והקים עליו עמדה, כדי לשמור על גשר הכסון שלגזר.

גשר הביטחון, הוא גשר הכביש המגנטורי, נבנה בשנות השלושים עם סלילת כביש בית שאן-טבריה. על גשר זה עבר הכביש למובלעת הירדנית של נהריים, כדי לחזור אתר כך לשטח ארץ-ישראל.

הגשר השלישי הוא גשר הרכבת הבנוי אבני כולת שחורות. הוא נבנה בשנת 1905 עם נחת מסילת הברזל חיפה-צפת כשלוחה של המסילה החיג'אית. זהו אתר הגשרים הגדולים ביותר מאותה תקופה. תחנת הרכבת ג'יטר אלימג'מע היתה האחרונה בצדו המערבי של הירדן, והיתה גם תחנת הרכבת הנמוכה ביותר בעולם, 247 מ' מתחת פני הים. מסביב לתחנה קם כפר ערבי קטן, שנהגפו למרכז אווירי לכפרים ולשבת הברווים. במלחמת השחרור שימשו תושביו פעולה עם הצבא היורדי בניסיון הראשון להשתלט על המשטרה. הוא נחרס עם הגשירה העיראקית. שלושה הגשרים חובלו בידי כוחות ההגנה ערב קום המדינה, כליל 14 במאי 1948, לאחר נפילת נהריים, כדי לעכב את פלישת צבא עיראק. אבל זה היה כשלב מאוחר יותר, ועדיין לא סיפרנו על ההתיישבות במקום, עוד לפני מלחמת העצמאות.

הבריטים נזפו בעבדאללה
ארמת גשר, יחד עם ארמות מנחמיה, נקבו בראשית המאה עליידי חברת יק"א משפחת

ה"נפוליונצ'יקים" הציול

נסיון של העירקים לפרוץ אל המשטרה נכשל. אבל הרעשותיו הארטיילריות נמשכו. המפנה חל שבוע אחר-כך משהשתלטו יחידות "גולני" על רכס כוכב-הירדן השולט על האיזור. שני תותחי "נפוליונצ'יק" שהוצבו על הרכס מגיע בפגזיהם הראשונים בריכוזי הצבא העיראקי למטה בעמק. תוך שלושה ימים פינו העיראקים את כוחותיהם לצידו המזרחי של הירדן. הפלישה העיראקית שתואמה עם הפלישה הסורית בעמק הירדן באיזור צמה, נכשלה. גשר עמדה תוך שלושה שבועות מול שני צבאות - ויכלה להם.

משגרמו התותחים אחרי מלחמת העצמאות, שנו אנשי גשר למקומם, אולם לא לחצר גשר הישנה אלא מעט מערבה, אל גבעת "גמל", שם שוכן הקיבוץ עד היום. גם שם לא תמיד שכנה השלווה. בשנים תשכ"ח-תשל"ג, שנות מלחמת התשה, הופגזה גשר רבות בידי לוחמי המחבלים שהתמקמו בירדן. רק מששבר חוסיין המלך את מפרקתם של המחבלים בארצו שקט האיזור - וכזה הוא עד היום, עד מאה ועשרים.

מוזיאון בבונקר

לפני כשלוש שנים הוחל בשימור ושיחזור חצר גשר הישנה. בצד שרידים מועטים מהיישוב המקורי כמו חדר האוכל, בסיסים של מבנה בית הילדים ומחסן הבגדים הוקם בבונקר הפיקוד המקורי מוזיאון הקרבות של מלחמת העצמאות המספר את סיפור הקרב על גשר. זאת נוסף לתצפית על שלושת הגשרים שהגישה אליהם בלתי אפשרית נוכח "גזר המערכת" של הגבול, ועל האתרים הנוספים כמו הקרנטינה ותחנת הרכבת שכולם מהווים ירחיו חלק מעברו המופלא של המקום.

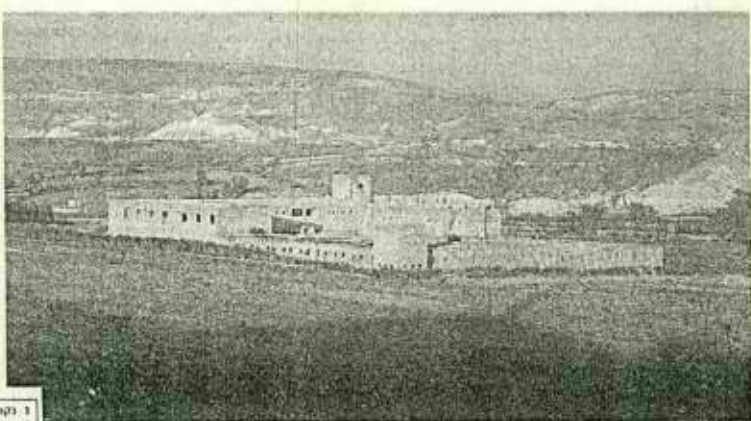
הקוראיהמטייל העירני וראי שם לב לשם שחור פעמים מספר במהלך הכתבה: נהריים. על סיפורו של אתר זה ומקומו בהיסטוריה הציונית נספר א"ה בשנצפה עליו בהמשך טיולנו בשבוע הבא.

יעקב ומשם הועברו למגור בחיפה. היה זה קרב ראשון במלחמת העצמאות מול צבא סדיר של מדינה ערבית, ויר ההגנה היתה על העליונה. לאחר שני ימי קרבות מרים הגיש המלך הירדני לכדאללה אולטימטום למתיישבים לפנות את המקום. התשובה היתה שלילית. הלחימה לא חורשה מן הסתם כיוון שכוחות האויב כבר היו תשושים וגם משום שעבדאללה ננוף עליידי הבריטים שפורמאלית עוד שלטו בארץ והתערבותו של מלך ירדן היתה בעיניהם לצנינים.

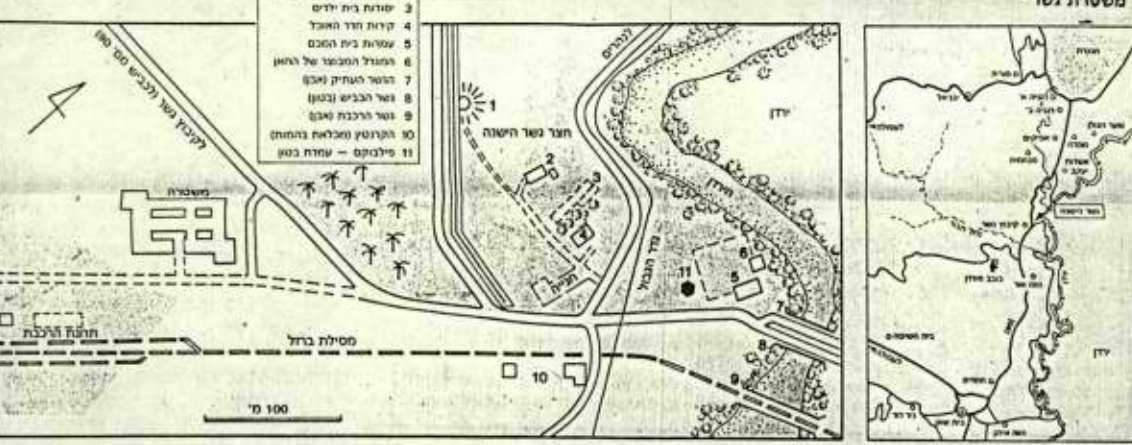
הלפו שבועיים. בה באייר תש"ח האויב המתיישבים לקולו של בךגוריון המכריז על הקמת המדינה. זמן קצר אחר-כך נראה כוח הפלישה העיראקי יורד כשיירות רכב מהרי הגלעד. עוברי מפעל החשמל בנהריים נכנעו ראשונים וחלקם הצליחו להגיע עם נשקם לגשר. עם נפילת נהריים פוצצו הגשרים על הירדן, אולם הדבר לא מנע את מעבר הכוחות העיראקים לגדה המערבית של הירדן. כעבור 36 שעות הם השתלטו על גבעת ה"גמל" שממערב (שנקראת כך משום צורת ה"רכבת" שלה) וכיתרו את הקיבוץ מכל עבריו.

סורסוק הלבנונית. היתה זו רכישת הקרקע הראשונה עליידי יהודים בעמק-הירדן. בשנת 1924, לאחר נסיון התיישבות שלא צלח של משתוררי "הגרודים העבריים", הקימה כאן קבוצת "אחרות" את משק גשר על חורבותיו של הח'אן הקדום. ליישובם קראו כקצהה עלישם שלושת הגשרים - גשר. כעיות כתחום החקלאי ושטח המקום חצר של נקודת היישוב גרמו לכך שבשנת תרצ"ז, 1936, עברו המתיישבים להקים את אשרות-יעקב הסמוכה. במקומה באה שלוש שנים אחר-כך, בפברואר 1939, קבוצת "הנוער הערבי גשר". חבריה התפרנסו בעיקר מעבודות חוץ בנהריים כמשקי הסכיבה ובעבודות ציבוריות. קבוצה זו היא שיסבה במקום עם פרוץ מלחמת העצמאות.

בחוליהמועד פסח תש"ח, 27 באפריל 1948, פינו הבריטים כמפתיע את בניין המשטרה. חברי גשר הקדימו את הערבים בתפיסת הבניין. היורדים ריכוז כוחות של הלגיון הערבי יחד עם מאות לוחמים בלתיסדירים והללו כמשתתף פתחו בהתקפה על המשטרה והיישוב. כליל הקרבות השני הוצאו הילדים ברגל לאשרות-

ציולומים: חגי הוברמן

סדרת: — ענף הסטוריה צבאית — מטכל/אה"ד

סיכום דו"ח די...
2648

בעיני אויב

שלושה פרסומים ערביים
על מלחמת הקוממיות

הרגום:
פר"ש טכאג

181 (פ)

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

רחובות העיר הפכו שדות קטל ובתיה — מבצרי־הגנה, אשר לא נוטשו אלא לאחר שמגיניהם הרוו אותם בדמם. כך נתחסלה פרשת חיפה וצביונה הערבי נעלם. לחיפה הערבית אירע בדיוק אשר אירע לקודמתה — טבריה. רק שמץ אחד של תקוה נותר להחזרת ערביותה של העיר והוא — יום ה־15.5.48, הוא יום כניסת הצבאות הערביים לפלשתינה ע"מ לגאלה מידי הציונים".

הקרב על קבוצת גשר ועל מפעלי החשמל בנהריים

השם "רוטנברג" מדבר כבר בעד עצמו ואין צורך להרחיב את הדיבור עליו. "מפעלי רוטנברג" הוקמו על הגבול הפלשתינאי־ירדני. מרבית שטח המפעל היתה בטריטוריה הירדנית ועליה הוקמה גם מושבה קטנה שנועדה לשיכון משפחות העובדים היהודים. ממערב למפעל ובקרבתו נבנו תחנת משטרה ותחנת מכס פלשתינאית. ומדרום לה נמצא גשר קטן. במרחק כשני קילומטרים דרומית־מזרחית לתחנת משטרה זו, בעבר הירדני, עמדה תחנת משטרה ירדנית אשר היתה צמודה למנהלת המכס והדרכונים. כאן גם הצטלבה דרך אירביד־ג'יסר־אל־מג'אמע (נהריים) בדרך טבריה־חיפה. לא הרחק מהצטלבות זו היה גשר גדול על הירדן בו חנו הכוחות הבריטיים בטרם עזבו את הארץ. כל האזור הזה נקרא "אזור ג'יסר־אל־מג'אמע" (נהריים), אשר נחשב לקו המבדיל בין "שתי המדינות הערביות" (פלשתינה וירדן — המתרגם).

היות וחלקו הגדול של המפעל השתרע בשטח ירדני, טבעי היה איפוא שהממשלה הירדנית תנקוט צעדים מתאימים לשמירת המקום. באופן זה נשלח למקום כוח ירדני המורכב משתי מחלקות — האחת מהפלוגה ה־13 והשנייה מהפלוגה ה־8. החמרת המצב, הכנותיהם המרוכזות של היהודים והתגרירותיהם החוזרות ונשנות, אילצו את אנשי הלגיון לנקוט צעדים דומים, לנגד עיניהם של הבריטים. בינתיים החלו התנגשויות בין הלגיון והכנופיות היהודיות. התנגשויות אלה הגיעו לשלב בו סברו השלטונות הירדניים, כי מוטב להגביר את הכוח במקום. מיד ניתנו פקודות למפקד הגדוד (הפתיבה) הרביעי להגביר את חיל־המצב במפעל בפלוגת חי"ר אחת. מגמת הגברה זו היתה

כפולה: לחזק את הגנת המפעל מחד גיסא, ולהגן על חיי היהודים המתגוררים בתחום הטריטוריה הירדנית מאידך גיסא; מפקד הגדוד הורה לשלוח שמה את הפלוגה השנייה, שבראשה עמד סרן (ראיס) עבדאללה אל־סאלם ובין קציניה נמנה סגן (מלאום) מחמד אל־מחאסנה. הפלוגה נעה למקום וכך התרכז באזור המפעל כוח ירדני גדול אשר קל היה לו להדוף כל מקרה תוקפנות מצד השכנים היהודים "המתירדנים".

הגברת הכוח הירדני במקום לא נעמה לחכו של המוכתאר אבו־יוסף — אשר היה ממונה על הפיקוח במפעל והיה אחראי על שכונת עובדי המפעל. הוא אמנם לא אמר דבר, אלא התחיל בפניו הדרגתי של המשפחות ממושבת העובדים לטבריה. כעבור תקופה קצרה לא נותרה אף משפחה במושבת המפעל, ושוב לא היה מקום לדאגה. ביום 27.4.48 אירעה התנגשות גדולה בין כוחות הלגיון לבין כוחות יהודיים מאזור טבריה, אשר התבססו ב"גשר" ובתחנת המשטרה אשר פונתה מכוחות המנדט ונמסרה לידי היהודים. עקב זאת נאלץ היה מפקד הפלוגה לחלק את כוחותיו באזור ולהציב מחלקה אחת בפיקודו של סגן מחמד אל־מחאסנה בקרבת הגשר לשם עזרה לפלוגות ה־13 וה־8. הקרב נמשך כל היום, בהפסקה של שעתיים בלבד. בשעה 21.00 נתלקח הקרב מחדש. לאחר שהיהודים קיבלו תגבורת מהקיבוצים שבקרבת צמח.

בהשפעת הלחץ וההתנגדות היהודית העיקשת פנה מפקד הפלוגה אל מפקד החטיבה שחנתה במחנה חיל־הספר באירביד וביקשהו לשלוח לו תגבורת כפי יכולתו. לאחר דיונים הוחלט להיענות לבקשה ולשלוח מחלקת־שריון, הכפופה לגדוד השני שבאירביד. לאחר שעות ספורות נעה מחלקת השריון ברוחבות אירביד, בדרכה לשונה וממנה למפעל. המחלקה הגיעה למקום בשחר יום ה־28.4.48 והתפורה באזור החולש על גשר ועל עמדותיה, שנבנו מבטון־מוזין. מיד החלה להפגין את ביצורי היהודים בתותחיה בני 2 הליטראות ולהטרידם באש מקלעיה. השמש עלה והמערכה הולכת וגוברת.

ביום 28.4.48, בשעה 05.00, נקראתי (המחבר) באופן דחוף למפקד הגדוד האבס בכ אל־מג'אלי — אשר הורני לשלוח תגבורת נוספת למפעל על מנת להציל את הכוח שחנה שם. תוך זמן קצר אורגן כוח

המורכב ממחלקת חי"ר אחת — בפיקודו של סג"מ קאסם אל-עאיד ; כיתת מקלעי „וויקס“ וכיתת מרגמות 3 בפיקודו של סג"מ מחמד נעים — חיכו להוראות. הוסכם כי על הגשר תפגשו פלגת תותחים בני 6 ליטראות — מהנשק המסייע של הגדוד הרביעי (אשר הוכפפה למטה הגדוד השני, כדי להעביר קורס בפיקודו של סג"מ מחמד אל-רוסאן). הלה — יחד עם חיילי הגדוד הרביעי שנמנו על חניכי הקורס — ירד אף הוא למקום המפגש.

שיירה בת 8 מכוניות נושאות חיילים וטעונות תחמושת — נעה ממפרק לאירביד. לאחר שעה נכנסה השיירה לאירביד, מצד מערב, כשבראשה מפקד הגדוד וקצין מטהו — סרן מחמד אל-רוסאן. על אף השעה המוקדמת, נתקבלה השיירה ע"י רבים מתושבי העיר, וכמה מהם אף הצטרפו לשיירה. בהגיע השיירה לאזור נהריים יצאנו — מפקד הגדוד ואנוכי — לסייר בשטח. כאן פגשנו במפקד הדיביזיה עצמו ובמפקד החטיבה, אשר עקבו אחרי מהלך הקרב. לאחר הסיור התבסס הכוח המסייע שלנו במקום שנקבע לו, כשיחידת חי"ר מבטיחה אותו. בשעה 07.30 בקירוב, פתחו כוחותינו באש מנשקם הקל והשתתפו בלחץ על היהודים. מאחורי תל-קטן נשלחו לעמדות היהודים ולתחנת המשטרה פגזים מתותחי הוביצר ומתותחים בני 6 ליטראות. מהאגפים נפתחה אש של מקלעי „וויקס“ בינוניים. אף המשוריינים לקחו חלק בהפגזה באש תותחיהם בני 2 הליטראות. תוך כדי ההפגזה ראיתי עדר יצאן שיצאו ממכלאותיהם ואש שפרצה משלוש מכוניות שעמדו בקרבת בית מוקף עצים, שהסוו את המכוניות. האש אחזה גם במחסן קמח במרכז המושבה. התושבים עצמם התרכזו בחמשה בתים בקצה הדרומי של המושבה — תחת מחסה של מסך עשן כבד. כל הבתים נהרסו. פרט לאחדים שהיו מוקפים חפירה עתיקה הקשורה בגבעות הצפוניות. אליהן ברחו כמה מהתושבים ומהלוחמים היהודים. החפירה הארוכה מסתיימת במקום נסתר בו התרכזו הבורחים. הקרב גבר והאש ניתכה מכל עבר. סג"מ מוסא אל-מחיסן — מפקד הג'נדרמריה של אירביד — ועמו כמה פרשים וכמה חיילים מהגדוד הרביעי, תפשו גבעה שעליה נבנתה עמדה הצופה אל הגשר — במגמה להבטיח את הכוח מהעורף. סביב הכוח הסדיר נקבצו אלפים מבני הכפרים הסמוכים. כאן מתארי המחבר את קליעתם המדויקת של חיילי הלגיון וכהוכחה

מביא את הסיפור הבא: אבטובוס ובו תגבורת יהודית שהובילה מהמושבות הסמוכות לצמח נראה במרחק 1500—1700 מטר. מפקד אחד המשוריינים שראה את האבטובוס בהתקרבו — הורה לטוח את התותח ולפתוח באש על המכונית. הפגז פגע בחלקו האחורי של האבטובוס. הנהג נבהל, הפקיר את האבטובוס ומילט נפשו. מבין הנוסעים נהרגו מספר אנשים והיתר נמלטו על נפשם.

לאחר מכן מציין המחבר, כי האמיר טלאל (בנו של עבדאללה, והמלך לשעבר) ביקר באזור הקרב, דבר אשר עודד מאוד את החיילים. בין האנשים שעקבו אחר מהלך הקרב נמנים: — מושל מחוז עג'לון — בהג'ת טבארה; נשיא בית-המשפט — בהג'ת בכ תלהוני; מפקד האזור — נדים בכ אל סמאן ורבים מבין פקדי הממשלה והצבא.

הקרב נמשך עד שעה 09.30. היהודים שוכנעו, כי אפשר כל תקוה להם וכי עומדים הם על סף-הכליון. אבו-יוסף, המוכתאר של המושבה — ראה את רצינות המצב והתקשר באלחוט. באורח סודי, עם מפקד היהודים ויעץ לו להציל את נפשות התושבים והמגינים ולו גם בדרך הנפת דגל לבן (כפי שקלטנו מהשידור). ואמנם היהודים הניפו דגל לבן והאש נפסקה. מפקד האזור — נדים בכ אל סמאן — קיבל על עצמו לשאת ולתת עם המוכתאר, אשר הכחיש את דבר הנפת הדגל הלבן. המפקד חזר והקרב חודש. חילופי-האש נמשכו עד שעה 11.15 ואז הונפו ע"י היהודים דגלים לבנים רבים והקרב נפסק בשנית.

בפעם זו התנדבתי אני לשאת ולתת עם המוכתאר ועם המפקד היהודי. יחד עמי בא סגן מחמד אל-מחאסנה. יחדיו ירדנו והמתנו ליד הגשר. שתי דקות לאחר מכן יצא אבו-יוסף מתחנת המשטרה וחצה את הגשר במכונית קטנה שחורה שבה ישב המפקד היהודי. הכתבתי להם את התנאים אשר כללו את שלוש הדרישות הבאות: —

(א) מסירת כל הנשק והתחמושת לצבא.

(ב) פינוי המושבה ותחנת המשטרה.

(ג) יציאת האזרחים ואנשי הצבא את האזור תוך שעה.

תנאים קשים, ללא ספק. שני היהודים קרצו האחד לשני, ואחר דיברו ביניהם עברית וביקשו ארכה של שעתיים כדי להשיב. אך אני נתתי להם ארכה של מחצית שעה בלבד, אשר תסתיים בשעה 12.00 בצהריים. כל איש הלך לדרכו, פרט לאבו-יוסף, אשר הלך למחנה הלגיון

10

עוד משה נראה

הערבי במפעל איש מבין האחראים לא שיער בנפשו, כי אבו-יוסף הנו
המפקד האמיתי של האזור, אם כי משמש הוא "כמתוך" בין שני
הצדדים. אבו-יוסף זה היה בעבר חייל פשוט בחיל-הספר הירדני. כאחד
הזרים שנכנסו לחיל זה, עלה בדרגה והגיע לדרגת סמל. במשך שנות
שירותו למד את מצב-הענינים והכשיר לעצמו מקום נכבד. בסיימו
את שירותו — נתמנה אחראי על מפעל רוטנברג. למרות תפקידו
במפעל נתמנה מפקד אזור נהריים והוענקה לו דרגת סגן-אלוף בצבא
ישראל.

שלושים הדקות עברו, אך לדאבון לב נתקבלה בינתיים פקודה
להפסיק את האש לחלוטין. אין ספק, כי מתן פקודה זו היה פרי יזמתו
של המוכתאר אבו-יוסף. (א ידוע כן) (כנראה) (הוא) (הוא)
בשעה הקבועה ירדתי לקבל את התשובה — ואבו-יוסף והמפקד
היהודי ביקשו ארכה נוספת של שעתיים על-מנת להתקשר עם המפקדה
העליונה. בעקב הפקודות החדשות הסכמתי לכך, בעל כורחי. ביום
29.4.48, בשעה 17.00, קיבלנו פקודה לחזור למפרק ובאופן זה הפסדנו
את "גשר"...

הכוחות הירדניים שהשתתפו בקרב מנו: —
פלוגת חי"ר מהגדוד הרביעי, יחד עם מחלקה בעתודה.
שתי מחלקות חי"ר, האחת מהפלוגה ה-8 והשנייה מהפלוגה ה-13.
שני תותחי 6 ליטראות, מהגדוד הרביעי.
כיתת מקלעי "ויקס", מהגדוד הרביעי.
כיתת מרגמות "3", מהגדוד הרביעי.
מחלקת שריון אחת, מהגדוד השני.
למעלה מ-200 לוחמים ירדניים.
לעומת זאת כלל הכוח היהודי חיילים סדירים וכמה אורחים
מזוינים, ומספרו הכולל לא עלה על 200 איש.
בקרב על "גשר" נפצע הקצין (סג"מ) מחמד אל-מחיסן פצעים
אנושים. כן נפצעו שלושה ונהרגו 4 מאנשי הגדוד הרביעי. מבין האורחים
נהרגו 3 ונפצעו 4. לעומת זאת הסתכמו אבידות היהודים ב-160 הרוגים

וב-100 פצועים מבין האורחים והחיילים. המושבה נהרסה לחלוטין
וכל בתיה, פרט לבודדים, נהרסו.
בגלל התקרב מועד סיומו של המנדט הבריטי חזרו כמה כוחות
ירדניים שחנו באזור נהריים, לבסיסייהם בירדן, ובמפעל רוטנברג
נשאר כוח קטן בלבד לשמירה במקום.

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

רפר

ירושלים, 3 במסלון התשנ"ד
22 אוקטובר 1993

אל מר יצחק סווירץ,
נגיד רכ"ר

הנדון: ביצוע החלטת סיכום שר

בהתאם להנחיות המנכ"ל, הנך מתבקש לטפל בניצוע החלטת השר, כמפורט
במצ"ב.

ב ב ר כ ה,

מנכ"ל
ע. מנכ"ל

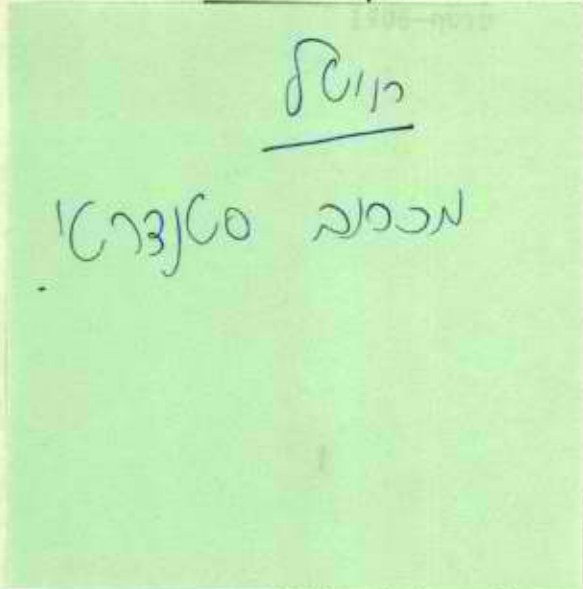
העתק: בקרה ומעקב

3

לשכת שר הבינוי והשיכון

ירושלים, ב' בחשון תשנ"ג
17 באוקטובר 1993

Handwritten signature and initials in blue ink.

לכבוד
אריה מזרחי
מנכ"ל המשרד

שלום רב,

הנדון: תשתיות חשמל בשכונות החדשות במוא"ז הגליל העליון

נתבקשתי ע"י שר הבינוי והשיכון להודיעך, כי אישר לראש המוא"ז הגליל העליון,

מר אהרון ולנסי סיוע בנושא הנ"ל בהתאם לתוכנית רב שנתית שתקבע על ידך.

בכבוד רב,

איתן כבל
יועץ השר

משרד הבינוי והשיכון ירושלים
לשכת המנהל הכללי
19-10-1993
דואר נכנס
מס' 24662 תיק 7

העוקים: שר הבינוי והשיכון
ראש המוא"ז גליל עליון

- אורטל
- אבני-איתן
- אום
- אלוני-הטב
- אליעד
- אלרם
- אניעם
- אפיק
- בני-יהודה
- בעת-יאב
- נשור
- חד-נס
- יונתן
- כרם
- כרם-טרוב
- מבוא-חמה
- מוצק
- מעלה-נמלא
- מרום-גולן
- חסיפין
- נאות-גולן
- נוב
- נווה-אטיב
- נסור
- עיריזון
- קדמת-צבי
- קלע-גולן
- קשת
- רמת
- רמת-הנשיאות
- שער

20 באוקי 1993
ה' בחשון חשנ"ג

Handwritten notes:
24/6
סלולר קאמיוניקאציע

Handwritten signature

לכבוד
מיקי פימלפרב
ע. מנכ"ל
משרד הבינוי והשכון
ירושלים.
א.נ..

הנדון: - תוכנית עבודה 1994 - סדר עדיפות.

מצ"ל פרוגרמה בינוי ופיתוח לישובי המועצה האזורית גולן.
הפרוגרמה רשומה עפ"י סדר עדיפות כפי שנקבע במועצה עפ"י צרכי הישובים.
על פי הנהוג במועצה אין אנו פועלים עפ"י מפתח סקטורילי, קיבוצים,
מושבים, מרכזים כפריים, ואחרים.

משרד הבינוי והשכון
מטה המנהל הכללי
25-10-1993
דו"ר נכנס
24868 תיק 10

ב ב ר כ ה
אבי שרון
מנהל מתי טכנית.

אורטל
אבי-איתן
אום
אלוני-הבשן
אלעד
אלום
אניעם
אפיק
בני-יהודה
נבעתי-יאב
נשר
חד-נס
יוזון
כיס
כסל-טוב
מבוא-טמט
מיצר
מעלה-גמלא
מרים-גולן
חספין
נאות-גולן
נוב
נוו-אסיפ
נסר
עירי-ון
קמט-גולן
קשק
קוק
סני-שימון-טוב
לעה

הצעה לפרוגרמה על פי סדר עדיפות 1994.

שם הישוב	הנושא	עלות	הערוט
אלוני הבשן	השלמה למבנה צרכניה	200,000	200,000 פרוגרמת 93
קדמת צבי	כביש גישה מועדון חברים	1,400,000 450,000	הבטחת מנכ"ל לשנת 93
כנף	מבנה צרכניה/מועדון השלמה מגרש כדור סל חניה מרכזית	450,000 140,000 150,000	60,000 פרוגרמת 93
בני יהודה	כביש עוקף שיקום חניה+מדרכות מרכז בישוב השלמת תשתיות- ליח"ד בנה ביתך	----- 150,000 150,000	הבטחת שר ל-94
אורטל	חניות היקפיות מועדון חברים	100,000 450,000	
ברוכים	הכשרת קרקע+ דרך גישה	2,000,000	
כפר חרוב	סגירת קומת עמודים חדר אוכל	200,000	
רמות	הרחבת מועדון	200,000	
חד נס	חיבור כביש גישה לכביש מ.ע.צ.	200,000	
נוב	גמר ביצוע שיקום תשתיות	200,000	
חיספין	פיתוח מרכז הישוב	150,000	

תוספת 1. לפרוטוקול מס' 10 של ישיבת הוועדה, 1957.

שם הישג	תיאור	כמות	ערך
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	500,000	500,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	1,400,000 420,000	1,820,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	120,000 140,000 120,000	380,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	120,000 120,000	240,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	100,000 420,000	520,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	5,000,000	5,000,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	500,000	500,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	500,000	500,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	500,000	500,000
מכירת פרי	מכירת פרי למטרת המחקר	120,000	120,000

- אורטל
- אבני-אתר
- אודם
- אלישי-הבשן
- אליעד
- אלרום
- אנועם
- אפיק
- בני-יהודה
- גבעת-יואב
- זור
- דלג
- ינון
- ככ
- כפר-טלסכ
- מבט-אחז
- מיר
- מעלה-מלא
- מרום-גולן
- נאום-גולן
- נוב
- נווה-אטיב
- סור
- עזריאל
- עמל
- רמת-מנחם-גולן
- רמות
- של
- יגור-גולן
- יגור-גולן
- יונה-גולן
- סור

(2) מכנה ציבור אזוריים

שם הישוב	הנושא	עלות	הערוך
בני יהודה	אולם תרבות אזורי	5,000,000	
חיספין	בריכת שחיה אזורית	500,000	
	מועדון חברים	450,000	

(3) מכנה ציבור בישובים הותיקים

שם הישוב	הנושא	עלות	הערוך
גבעת יואב	הרחבת מכנה מועדון	2,00,000	
רמת מגשימים	מבנה משרדים	350,000	
נוב	מועדון חברים	450,000	
אלרום	ברכת שחיה	450,000	
נוה אטיב	מגרש כדור סל	200,000	

5) מחירי ייצור

מחיר	מחיר	מחיר	מחיר
מחיר ייצור	מחיר ייצור	2,000,000	
מחיר ייצור	מחיר ייצור	200,000	

6) מחירי ייצור

מחיר	מחיר	מחיר	מחיר
מחיר ייצור	מחיר ייצור	5,000,000	
מחיר ייצור	מחיר ייצור	250,000	
מחיר ייצור	מחיר ייצור	420,000	
מחיר ייצור	מחיר ייצור	120,000	
מחיר ייצור	מחיר ייצור	200,000	

אורטל
אבני-איתן
אודם
אלוני-הבשיל
אליעד
אלחם
אניעם
אפיק
בני-החולה
בצ'א-יאב
גושן
חד-נע
יונתן
כנרת
כפר-טט-טפכ
מבוא-חמה
מיצב
מעלה-גמלא
מרום-גולן
חסיפון
נאות-גולן
נב
נווה-אטיב
נסר
עוזיוון
קדמת-צב
דלע-גולן
קשת
רמות
רמות-משולם-נוסר
על

9. הסדרת הקרקעות באחרי הבניה.

נושא הסדר הקרקע בין מינהל מקרקעי ישראל ובין משרד השכון טרם בא על פתרונו. בישוב בני-יהודה, דבר זה גורם לבעיות רבות למשתכנים החדשים המעוניינים להרחיב את ביתם.

בברכה
יהודה וולמן
ראש המועצה.

אורטל
אבנ-איתן
אודם
אלון-הרשב
אליעד
אלהם
אניעם
אפיק
בני-יהודה
בעת-יאב
מזר
חד-נס
יונתן
לזכ
כרם-חרוב
מבוא-מטה
מצר
מעלה-הגליל
מרום-גולן
חטפין
נאות-גולן
נוב
מור-אטיב
נסר
עין-גזון
קדמ-צבי
קל-גולן
קשת
רמות
רמוט
סני-שמעון
לוח

הצעה לפרוגרמה על פי סדר עדיפות 1994.

שם הישוב	הנושא	עלות	הערוות
אלוני הבשן	השלמה למבנה צרכניה	200,000	200,000 פרוגרמת 93
קדמת צבי	כביש גישה מועדון חברים	1,400,000 450,000	הבטחת מנכ"ל לשנת 93
כנף	מבנה צרכניה/מועדון השלמה מגרש כדור סל חניה מרכזית	450,000 140,000 150,000	60,000 פרוגרמת 93
בני יהודה	כביש עוקף שיקום חניה+מדרכות מרכז בישוב השלמת תשתיות- ליח"ד בנה ביתך	----- 150,000 150,000	הבטחת שר ל-94
אורטל	חניות היקפיות מועדון חברים	100,000 450,000	
ברוכים	הכשרת קרקע+ דרך גישה	2,000,000	
כפר חרוב	סגירת קומת עמודים חדר אוכל	200,000	
רמות	הרחבת מועדון	200,000	
חד נס	חיבור כביש גישה לכביש מ.ע.צ	200,000	
נוב	גמר ביצוע שיקום תשתיות	200,000	
חטפין	פיתוח מרכז הישוב	150,000	

אורטל
אבני-איתן
אודם
אלון-הרשב
אליעד
אלרום
אניעם
אפיק
בני-יהודה
בעת-יואב
גורן
חלום
יונתן
כנע
כפר-טוב
מבוא-טמרה
מיאיר
מעלה-גמלא
מרום-גולן
חסיפין
נאות-גולן
נוב
נווה-אטיב
נסור
עיריזיון
קומת
קשת
קלע-גולן
קומת-צבי
לואי
סניטוריון-גולן
לאה

(2) מבנה ציבור אזוריים

שם הישוב	הנושא	עלות	הערות
בני יהודה	אולם תרבות אזורי	5,000,000	
חיספין	בריכת שחיה אזורית	500,000	
	מועדון חברים	450,000	

(3) מבנה ציבור בישובים הותיקים

שם הישוב	הנושא	עלות	הערות
גבעת יואב	הרחבת מבנה מועדון	2,00,000	
רמת מגשימים	מבנה משרדים	350,000	
נוב	מועדון חברים	450,000	
אלרום	ברכת שחיה	450,000	
נווה אטיב	מגרש כדור סל	200,000	

סיכום תוצאות בדיקת

שם המבחן	תיאור	תוצאה	הערות
בדיקת סוכר	רמת סוכר בדם	200,000	
בדיקת לחץ	רמת לחץ בדם	150,000	

סיכום תוצאות בדיקת

שם המבחן	תיאור	תוצאה	הערות
בדיקת כולסטרול	רמת כולסטרול	200,000	
בדיקת חלבון	רמת חלבון	150,000	
בדיקת חומציות	רמת חומציות	100,000	
בדיקת חומרים	רמת חומרים	150,000	
בדיקת חומרים	רמת חומרים	200,000	

מפעלים גדולים

מס	שם המפעל	תאור כללי והיסוּבִים וכלולים במפעל	אוּתָן עלות	שותפים אפשריים למימון הבצוע	אחריות לזופעול ואחזקה המפעל	השבת קולחים	חועלז צפויה	הערות
1.	מאגר "מיצר"	הקמת מאגר קולחים בנפח של כ-600 אלף מ"ק ושיקום מערכות אזוריות להולכה וטיפול בשפכים. היסוּבִים הנכללים במפעל: ב. יהודה, ג. יואב, אפיק, נ. גולן, כ. חרוב, מיצר, מ. חנה, אליעד וגשור - 9 יסוּבִים בדרום רמת הגולן.	כ-7 מליון ש"ח	מ. השכון, מ. הפנים (מ.א. גולן), הסוכנות היהודית (רפחות) משרד החקלאות נציבות המים).	מאגר ומערכות השקיה- "מי גולן". מערכות הולכה וטיפול בשפכים-מ.א. גולן באמצעות מינהלת הכנרת	השקיית מטעי אבוקדו בגרביטציה. המטעים מושקים כיום במים שפירים.	1. מניעת זיהום הכנרת מכמות של כ-600 אלף מ"ק שפכים בשנה מיטובי דרום רמת"ג. 2. הסדרת מערכות טפול וסילוק שפכים ל-9 יסוּבִים. 3. השבת קולחים להשקיה. 4. ניצול מי שטפונות ושילובם במאגר.	הזוכניות מוכנות לבצוע.
1.	יחיד-נט פארק הירדן	הקמת מאגר קולחים בנפח כ-40.000 מ"ק ומערכות הולכה וטיפול בשפכים. היסוּבִים וכלולים במפעל: חר-נט, אחר נופש ציבורי "פארק הירדן".	כ-2.5 מליון ש"ח.	משרד ואשכון, משרד הפנים (מ.א. גולן), הסוכנות היהודית, מ. החקלאות.	מאגר ומערכות השקיה- "מי גולן". מתקני טפול והולכה שפכים - מ.א. גולן באמצעות מנהלת הכנרת.	השקיית מטעי תמרים ומגו בגרביטציה במשולב עם מערכת והשקיה ועמאגר "נט" (קצירין).	1. מניעת זיהום הירדן והכנרת. 2. ניצול קולחים להשקיה.	הוחל בבצוע שלב א' ממפעל זה. בעלות של כ-0.3 מליון ש"ח
2.	כנף-מעלז גמלא	הקמת מאגר קולחים בנפח כ-80 אלף מ"ק ומתקני הולכה וטיפול בשפכים. היסוּבִים הנכללים במפעל: כנף, מעלז-גמלא.	כ-3.5 מליון ש"ח.	משרד השכון, הסוכנות היהודית (רפחות), משרד החקלאות.	מאגר ומערכת השקיה- מושב מעלה-גמלא. מערכות טפול והולכה שפכים- מ.א. גולן באמצעות מנהלת הכנרת.	השקיית פרדס של מושב מעלה גמלא, המושקז כיום במים שפירים.	1. מניעת זיהום מעיינות מקומיים, מי תהום והכנרת. 2. השבת קולחים.	כיום נגרם זיהו למעיינות המספקים מי שזיה למושב מעלז גמלא.

שם המפעל	אומדן כללי	עלות שלבי ביצוע	לוח זמנים	גורמי מימון
מאגר "מיצר"	7.2 מיליון ש"ח	א. מאגר - 3,088 אש"ח ב. קוים מאספים-מתקנים 2,638 אש"ח ג. קוים מאספים שלב ב' 1,544 אש"ח	א. יצא למכרו תחילת ביצוע 9.93	1. קק"ל 960 אש"ח
			ב. מוכן למכרו ב- 9.93	2. משב"ש 1800 אש"ח
			ג. גמר תכנון - 10.93	3. מענק מ. הפנים 1800 אש"ח
			תחילת ביצוע 4.94	4. הלוואה 2640 אש"ח
מאגר "כנף גמלא"	3.5 מיליון ש"ח	א. קו מאסף 1,300 אש"ח ב. מאגר 2,200 אש"ח	סיכום אופציה נבחרת 10.93	1. קק"ל 450 אש"ח
			גמר תכנון - 3.94	2. משב"ש 700 אש"ח
			מכרו- תחילת ביצוע 5.94	3. מענק מ. הפנים 875 אש"ח
				4. הלוואה 1390 אש"ח
מאגר "חד נס פארק הירדן"	2.5 מיליון ש"ח	א. קוים מאספים 1300 אש"ח ב. מאגר 1200 אש"ח	א. מכרו 9.93	1. קק"ל 570 אש"ח
			ב. גמר תכנון 10.93	2. משב"ש 700 אש"ח
			ביצוע 4.94	3. מענק מ. הפנים 625 אש"ח
				4. הלוואה 425 אש"ח

משרד הביטחון והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ה' בחשוון התשנ"ד
20 באוקטובר 1993
סימוכין: סכמ 10386

סיכום דיון עם מועצה אזורית גלבוע מיום 18/10/93

נוכחים: משהב"ש - א. מזרחי, מ. אבגר, מ. הימלפרב.
גלבוע - א. יריב, א. כרמי, ר. רינשטיין.

1. הרחבת מושב רם און

החלטה:

תשקל בקשת המועצה לקבלת סיוע להרחבת המושב ממשרד הביטחון והשיכון.

2. הרחבת רמת צבי

החלטה:

א. עקרונית מאושרת בקשת המועצה לקבלת סיוע להרחבת רמת צבי.
ב. הנושא ילובן סופית במסגרת גיבוש תוכנית עבודה לשנת 1994.

3. תשתיות בעין חרוד מאוחד ובקיבוץ יזרעאל

החלטה:

א. עקרונית מאושרת בקשת המועצה לקבלת סיוע להקמת התשתיות בקיבוצים
עין חרוד ויזרעאל בתקציב של 130 אלף ש"ח כל אחד.
ב. הנושא ילובן סופית במסגרת גיבוש תוכנית העבודה לשנת 1994.

טיפול סעיפים 1-3: י. שוורץ - בניה כפרית
לר"ז: 01/11/94

נרשם ע"י: מיקי הימלפרב
ע. מנכ"ל
מיקי הימלפרב

העתק: נוכחים
תיק סיכומים
בקרה ומעקב

MESSAGE CONFIRMATION

DATE:20/10/93 TIME:11:49

ID:SHIKUN-LISHKAT M

DATE	TIME	TX-TIME	DISTANT STATION ID	MODE	PAGES	RESULT
20/10	11:47	01'48"	972 6 531777	G3-S	002	OK